

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

COĞRAFYA

ORTAÖĞRETİM KADEMESİNDE
KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA
EĞİTİM UYGULAMALARI
FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

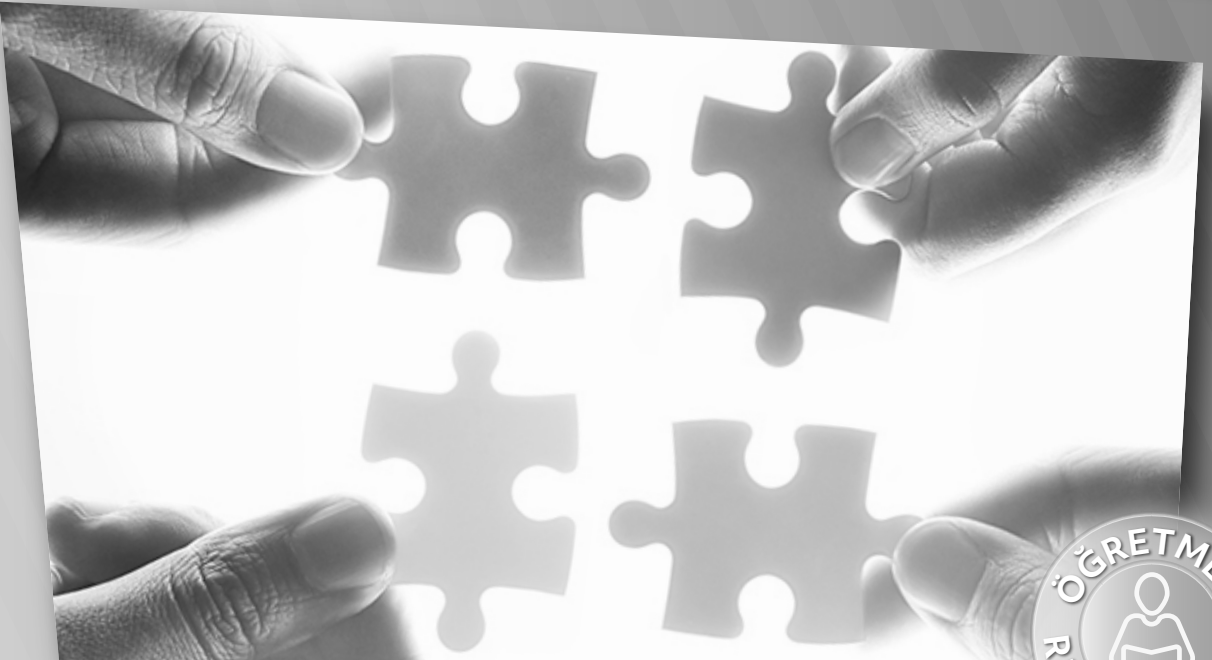

T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI

COĞRAFYA

ORTAÖĞRETİM KADEMESİNDE
KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA
EĞİTİM UYGULAMALARI
FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

COĞRAFYA

ORTAÖĞRETİM KADEMESİNDE KAYNAŞTIRMA/BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİM UYGULAMALARI

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ ÖĞRETMEN REHBER KİTABI

GENEL YAYIN
YÖNETMENİ

Halil İbrahim TOPÇU
Doç. Dr. Mustafa OTRAR

YAYIN
KOORDİNATÖRÜ

Ömer SARICA
Gökçağrı GÜREL

PROJE
KOORDİNATÖRÜ

Doç. Dr. Ufuk ÖZKUBAT

EDİTÖR

Arş. Gör. Tezcan ÇAVUŞOĞLU
Dr. Öğretim Üyesi Mustafa DOĞUŞ
Doç. Dr. Alpaslan KARABULUT

HAZIRLAYANLAR

Melike GÖK DURMAZ	Arzu BEDİR
Halime FIRAT	Ahmet BOZKURT
Seyhan OCAK	Kemal İLKAY
Asiye GÜNEL	Ahmet ÇELİK
Muhammet ALTUNDAĞ	Serkan PALA

DİL UZMANI

Hatice SULA

DİZGİ ve GRAFİK TASARIM

Ayşegül ATSEVEN
Diğdem TÜKEL ÇOLAK

ISBN

978-975-11-7675-2

Millî Eğitim Bakanlığı
Atatürk Bulvarı No: 98 Bakanlıklar / ANKARA
Tel: +90 312 4132680
+90 312 4132681
+90 312 4131838
www.meb.gov.tr

unicef | her çocuk için

Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu - UNICEF
Turan Güneş Bulvarı No.106 Kat: 7 06550
Çankaya / ANKARA
Tel: +90 312 545 10 00
www.unicef.org.tr
@UNICEF Türkiye Temsilciliği 2024
Her hakkı saklıdır. Bu yayında yer alan ifadeler
UNICEF'in resmî görüşlerini temsil etmez.

Bu yayın Millî Eğitim Bakanlığı
Ortaöğretim Genel Müdürlüğü ve
Özel Eğitim ve Rehberlik
Hizmetleri Genel Müdürlüğü
tarafından hazırlanmıştır.
Gerçekleştirilen çalışmalara
UNICEF Türkiye Temsilciliği
katkıda bulunmuştur.

SUNUŞ

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, içinde bulunduğumuz çağı eğitim açısından “Türkiye Yüzyılı” hâline getirecek birçok yenilikçi yaklaşımı içermektedir. Bu yaklaşımlardan biri de “Farklılaştırma”dır. Farklılaştırılmış öğretim, üstün kaliteli eğitim anlayışını temsil etmektedir. Öğretmenler, öğrenme sürecinin en iyi şekilde gerçekleştirilmesini istediklerinden her öğrencinin ihtiyacını dikkate alarak öğretimi farklılaştırmayı hedeflerler. Öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyeleri, öğrenme profilleri ve ilgi alanlarını göz önünde bulundurarak içerik, süreç ve ürünlerde farklılaştırma yapıp mükemmel bir öğrenme ortamı oluştururlar.

Öğrencilerimizin fiziksel, sosyal, bilişsel, duygusal ve davranışsal özellikleri; öğrenme yöntemleri; kültürel geçmişleri ve önceki bilgileri farklılık gösterir. Bu farklı özelliklere sahip öğrencilerin aynı sınıfta tek tip içeriklerle öğrenme faaliyetlerini yürütmesi beklenemez. Her öğrencinin bireysel başarıya ulaşması ve öğrenme potansiyelinin üst düzeylere çıkarılması uygun stratejilerin uygulanması ile mümkündür.

Bakanlığımız ve UNICEF iş birliğiyle özel eğitim akademisyenleri, alan öğretmenleri, özel eğitim öğretmenleri ve rehber öğretmenlerin katılımlarıyla her öğrencinin eğitim gereksinimini karşılayabilmek amacıyla gerçekleştirilen çalıştaylar sonucunda ortaöğretim düzeyinde kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla öğrenim gören öğrencilerin branş öğretmenlerine yönelik on iki ayrı “Öğretmen Rehber Kitabı” hazırlanmıştır.

Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nin misyonu doğrultusunda “Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları” konusunda rehber olmasını ümit ederek siz değerli öğretmenlerimize sunduğumuz bu çalışmada amacımız, her öğretmenimizin Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli’nde yer alan “Farklılaştırma” başlığı altındaki yenilikçi öğretim yaklaşımı konusunda bilinçlenmesi ve bu yaklaşımı benimseyerek yaklaşımın gönüllü destekçisi olmasıdır.

Öğretmen; her öğrencisinin özel olduğunu, farklı eğitim süreçlerinden geçtiğini ve bireysel gereksinimlerinin farklı olduğunu bilir. Aynı zamanda tüm öğrencilerin eğitim hizmetlerinden kendi potansiyellerinin en üst seviyesinde yararlanma hakkına sahip olduklarının farkındadır. Bu çalışmanın rehberliğinde öğretmenlerimizin eğitim ortamlarında, ders işleme ve ölçme-değerlendirme süreçlerinde, geri bildirimde bulunma ve süreci takip etme konularında en uygun farklılaştırmaları uygulayabileceklerini düşünüyoruz.

“Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları” çalışmaları, öğrencilerimizin farklılıklarını dikkate almayı ve bu farklılıkları ortak bir enerji ve birlikteliğe dönüştürmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmalar, her öğrencinin sürecin bir parçası olmasını hedeflemektedir. Sınıf içi etkileşimlerin artırılması, iş birliğine dayalı öğrenme ortamlarının oluşturulması ve öğrencilere öz güven kazandırılması bu doğrultuda büyük önem taşımaktadır.

Değerli Öğretmenlerimiz,

Bu çalışmada incelediğiniz her bilgiyi ve etkinliği derslerinizde ve öğrenme ortamınızda kullanmanızı, bu çalışmadan yola çıkarak yeni materyaller üretmenizi bekliyoruz. Ürettiğiniz tüm materyalleri, geri bildirimlerinizi meslektaşlarınızla ve bizimle paylaşmanızı önemsiyoruz. Ülkemizin, milletimizin ve geleceğimizin teminatı olan gençlerimiz; sizlerin değerli çalışmalarıyla hedeflerine doğru emin adımlarla ilerleyecektir. Her öğrencinin eğitim gereksinimlerini karşılayabilmek amacıyla hazırlanan bu “Öğretmen Rehber Kitapları”nın siz değerli öğretmenlerimize faydalı olmasını diler, hazırlanmasında katkıda bulunan ve emeği geçen herkese en içten teşekkürlerimi sunarım.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

ÖN SÖZ

Her sınıf, öğrencilerin birbirinden farklı bilişsel, fiziksel, dil, sosyal, duygusal ve davranışsal özelliklerinin yanı sıra; öğrenme stili, kültürel geçmiş, önceden edinilen bilgi ve ilgilerin çeşitliliğini barındırır. Bu çeşitlilik, eğitim ortamlarında öğrencilerin farklı ihtiyaçlarını ortaya çıkarır. Bu bağlamda farklılaştırılmış öğretim, her öğrencinin eğitim gereksinimlerini karşılayabilecek bir yaklaşım veya felsefe olarak değerlendirilebilir. Bu yaklaşım, öğretim pratiğinde her öğrencinin eğitimden en iyi şekilde faydalanabilmesi için bireysel ihtiyaçlarına ve özelliklerine duyarlı bir eğitim ortamı oluşturmayı amaçlar. Bu, aynı sınıfta farklı özellikler gösteren öğrencilere yönelik çeşitlenmiş içeriklerin geliştirilmesine, uygun öğrenme ve öğretim stratejilerinin seçilmesine, her bir öğrencinin bireysel başarı ve öğrenme potansiyelini üst düzeye çıkaracak etkinliklerin planlanmasına ve sürekli değerlendirme yapılmasına olanak sağlar.

Öğrenme süreçleri ve ortamları; öğrencilerin bireysel gereksinimleri, ilgileri ve mevcut bilgi düzeylerine uygun bir şekilde tasarlanmalıdır. Bu yaklaşım, her öğrencinin kendi potansiyelini en iyi şekilde geliştirmesine ve öğrenme deneyiminden en fazla düzeyde faydalanmasına olanak tanır. Her öğrenci, kendine özgü öğrenme hızına, stiline ve yöntemine sahiptir. Öğretmenler olarak bizler, bu farklılıkları göz önünde bulundurarak her öğrencinin kendini değerli ve başarılı hissetmesini sağlamalıyız. Bu süreçte sınıf içi etkileşimlerin artırılması, iş birliğine dayalı öğrenme ortamlarının yaratılması ve öğrencilere özgüven kazandırılması büyük önem taşır.

Bu kılavuzun, her bir öğrencinin kendine özgü özelliklerini göz önünde bulundurarak onlara en iyi şekilde rehberlik etmenize yardımcı olacağını umuyoruz. Unutmayın ki her bir öğrencinin yüreğinde parlayan ışığı ortaya çıkarmak ve onların geleceğe güvenle adım atmalarını sağlamak, öğretmen olarak sizlerin elindedir. Her çocuğun içinde saklı olan potansiyeli keşfetme ve onu büyütme yolculuğunda sizin azminiz ve kararlılığınız en büyük ilham kaynağı olacaktır. Bu yolculukta sizlere başarılar diliyor ve her bir öğrencinizin hayatına dokunarak onları aydınlatacağınız için şimdiden teşekkür ediyoruz.

Doç. Dr. Ufuk ÖZKUBAT

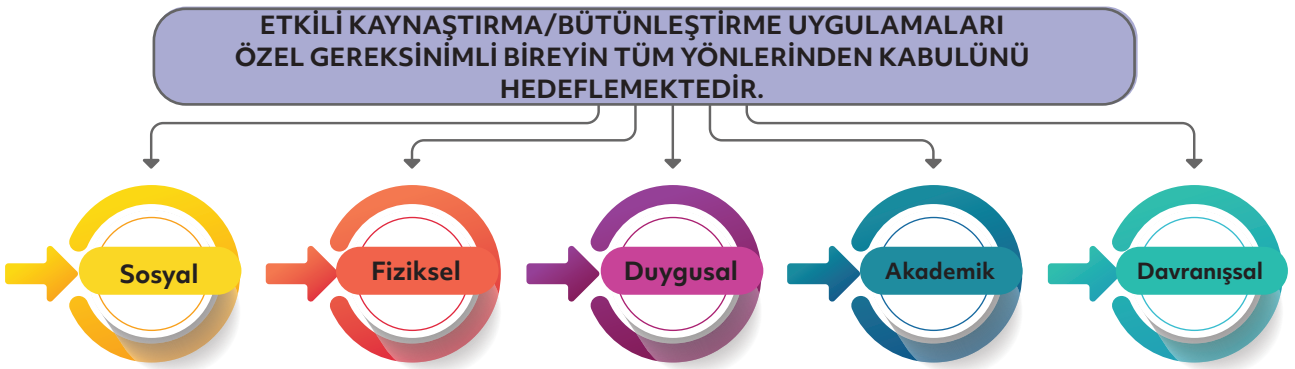
Koordinatör Akademisyen

SUNUŞ	3
ÖN SÖZ	4
Kaynaştırma Bütünleştirme Yoluyla Eğitimde Sosyal Kabul	6
Sosyal Kabul	6
Sosyal Kabulün Başlıca Amaçları	6
Sosyal Kabulü Etkileyen Faktörler	7
Kaynaştırma Bütünleştirme Yoluyla Eğitimde Olumlu Sınıf İklimi ve Olumlu Davranışsal Destek	8
Kaynaştırma Bütünleştirme Yoluyla Eğitimde Etkili Sınıf Yönetimi Stratejileri	9
1. Aşama: Ders Öncesi Yapılması Gereken Düzenlemeler	9
2. Aşama: Derse Başlandığında Yapılması Gereken Düzenlemeler	11
3. Aşama: Ders Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Düzenlemeler	12
4. Aşama: Ders Sonunda Yapılması Gereken Düzenlemeler	12
Olumlu Sınıf İklimi Oluşturmak İçin Öğretmenlere Öneriler	13
Sosyal Kabulü ve Sınıf Etkileşimini Değerlendirme Yöntemleri	14
SEN OLSAYDIN (COĞRAFYA)	15
Etkinlik Tablolarının Yapısına Ait Kılavuz	17
9. Sınıf Farklılaştırılmış Öğretim Etkinlikleri	19
10. Sınıf Farklılaştırılmış Öğretim Etkinlikleri	59
11. Sınıf Farklılaştırılmış Öğretim Etkinlikleri	91
12. Sınıf Farklılaştırılmış Öğretim Etkinlikleri	117

KAYNAŞTIRMA BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİMDE SOSYAL KABUL

Kaynaştırma ve bütünleştirme uygulamaları, özel gereksinimli öğrencilerin sınıflarda etkin katılımcılar olarak akranlarıyla etkileşimde bulunmalarını ve sosyal becerilerini geliştirmelerini hedefler. Bu süreç, öğrencilerin sosyal kabulünü artırarak eğitimde tam katılımlarını sağlamak için kritik öneme sahiptir.

Kaynaştırma ve bütünleştirme süreçlerinde sosyal kabul, özel gereksinimli öğrencilerin eğitimin her alanında etkin ve anlam dolu bir rol oynamalarını sağlayacak koşulların oluşturulmasını ifade eder. Bu süreç, öğrencilerin kendilerini değerli hissetmelerine, özgüvenlerinin artmasına ve olumlu bir benlik görüşü kazanmalarına yardımcı olur. Özel gereksinimli öğrencilerle çalışan öğretmenlerin, bu öğrencilerin diğer öğrencilerle eşit şartlarda eğitim görebilmeleri için gerekli yetkinliklere ve bu ortamda sosyal kabulü teşvik edecek stratejilere sahip olmaları önemlidir.

Öğretmenler, özel gereksinimli öğrencilerin sosyal kabulünü artırmak için sınıf içinde ve okul genelinde işbirliği ve dayanışmayı teşvik ederek her öğrencinin katılımını sağlamalı ve farklılıklara saygı duyulmasını vurgulamalıdır. Bu stratejiler, öğrenciler arasında kapsayıcı bir ortam yaratılmasına ve her bireyin kendini değerli hissetmesine yardımcı olur.

Öğretmenler, sosyal kabulü artırmak ve olumlu bir sınıf iklimi oluşturmak için öğrencilerin bireysel özelliklerini dikkate alarak çeşitli önleyici ve pozitif yönetim stratejileri belirlemelidir. Bu süreç, özel gereksinimli öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun olarak sınıf ortamını farklılaştırmayı ve her öğrenci için işlevsel bir ortam sağlamayı gerektirir.

SOSYAL KABUL

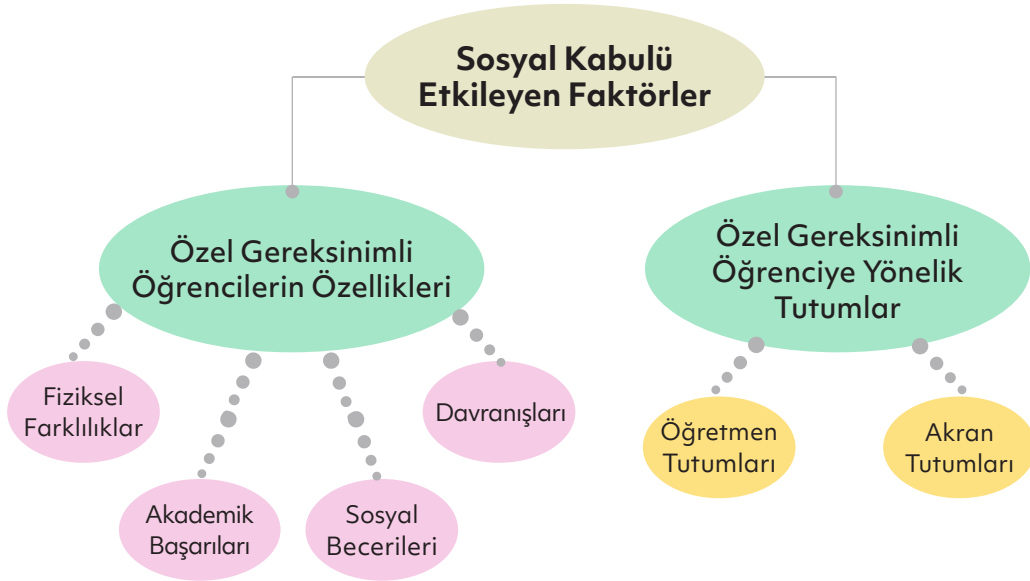
Sosyal kabul, özel gereksinimli öğrencilerin gelişimi olağan seyreden akranları tarafından grup çalışmaları veya etkinliklere dahil edilmeleriyle sağlanır, bu durum da tüm öğrencilerin eşit haklara sahip olduğunu ve birlikte eğitim, çalışma ve sosyalleşme fırsatına sahip olduklarını gösterir. Öğretmenler, öğrenciler arasında bu tür bir kapsayıcı atmosferi teşvik ederek, öğrencilerin birbirlerinin farklılıklarına saygı duymalarını ve ortak hedefler doğrultusunda işbirliği yapmalarını sağlayarak her öğrencinin sosyal kabulünü artırmada önemli bir rol oynar.

SOSYAL KABULÜN BAŞLICA AMAÇLARI

Sosyal kabul, basit bir grup üyeliği olmanın ötesinde, bireylerin kendilerini değerli ve saygın hissetmelerine, diğer insanlarla etkileşim kurmalarına ve sosyal kurallara uyum sağlamalarına yardımcı olan karmaşık bir ihtiyaçtır. Dinamik bir süreç olarak, toplumsal değişikliklerle birlikte sürekli olarak yeniden şekillendirilmesi gerekmektedir. Sosyal kabulün birçok farklı amacı vardır ve kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimde Sosyal kabul öğretmen rehber kitabında, sınıf içinde uygulanabilecek etkinliklerle birlikte, bu amaçlar belirli kavramlar çerçevesinde ele alınmış ve açıklanmıştır.

SOSYAL KABULÜ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Özel gereksinimli öğrencilerin sosyal kabulünde etkili olan iki temel faktör bulunmaktadır: öğrencinin bireysel özellikleri ve ona yönelik toplumsal tutumlar. İlk faktör, öğrencinin fiziksel özellikleri, akademik performansı, sosyal yetenekleri ve davranışları gibi kişisel özelliklerini kapsar. İkinci faktör ise, öğrenciye karşı öğretmenlerin ve akranlarının sergilediği tutumları içerir ve bu tutumlar öğrencinin sosyal kabul düzeyini doğrudan etkileyebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler, fiziksel görünüş, akademik başarıları, sosyal beceriler ve davranışlar gibi alanlarda akranlarından ayrışabilir. Bu farklılıklar, öğrencinin öğretmenleri ve akranları tarafından sosyal olarak kabul edilme derecesini etkileyebilir.

Öğrenciler arasındaki benzerlikler, sosyal kabullerini kolaylaştırırken farklılıklar, dışlanma ve sosyal kabul sorunlarına yol açabilir; özellikle **fiziksel ve belirgin farklılıklar** arttıkça bu öğrencilerin sosyal kabulü azalmaktadır. Eğitimcilerin ve akranlarının özel gereksinimli öğrenciler hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip olmamaları, iletişimde belirsizlik ve kaygı yaratarak bu öğrencilere yönelik ön yargı ve dışlamaya neden olabilir.

Ortaöğretimde öğrencilerin **akademik başarıları**, sosyal kabul için belirleyici bir faktördür; özel gereksinimlerden kaynaklanan işlevsel kısıtlamalar, öğrencinin öğrenme sürecini olumsuz etkileyerek akranlarıyla arasındaki farkları derinleştirebilir ve sosyal kabulü zorlaştırabilir. Öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler için öğretim yöntemleri ve eğitim materyallerinde yenilikler yapılması, bu öğrencilerin akademik performansını ve dolayısıyla sosyal kabullerini artırmada kritik önem taşır. Öğrencinin akademik başarıları arttıkça, sosyal kabulü de kolaylaşacak, bu da onların sosyal ortamlarda daha aktif rol almalarını sağlayacaktır.

Sosyal beceriler, bireylerin başkalarıyla etkili bir şekilde etkileşim kurmalarını sağlayan, hem gözlemlenebilen hem de bilişsel süreçleri içeren öğrenilebilir davranışlardır. Özel gereksinimli öğrencilerde sosyal becerilerin gelişimi akranlarına göre daha yavaş ilerleyebilir, bu da özel gereksinimli öğrencilerin diğer öğrencilerin davranışlarını doğru algılamalarını ve tepki vermelerini zorlaştırabilir. Yetersiz sosyal beceriler, öğrencinin akademik performansını ve davranışsal uyumunu olumsuz etkileyerek sosyal kabulünü güçleştirebilir.

Öğretmenlerin ve akranların özel gereksinimli bireylere karşı sergiledikleri tutumlar, bu bireylerin sosyal kabul sürecinde kritik bir rol oynamaktadır. Smith'in (1968) tanımına göre, tutum, bireylerin bir konu hakkında düşünce, duygu ve davranışlarını belirleyen, bilişsel, duygusal ve davranışsal bileşenler içeren içsel bir eğilimdir. Özel gereksinimli öğrencilere yönelik tutumlar, öğretmen ve akranlar tarafından şekillendirilir ve bu tutumların güçlü ve katı olması, genellikle daha değişmez ve etkileyici olabilir.

Öğretmenlerin kaynaştırma ve bütünleştirme süreçlerine ilişkin **tutumları**, sınıf yoğunluğu, eğitim materyallerinin kısıtlılığı, özel gereksinimli öğrencilerin özellikleri ve öğretmenlerin bu konulardaki bilgi ve deneyim eksikliği gibi faktörler tarafından etkilenmektedir. Öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencilere yönelik algıları, bu öğrencilerin tanıları ve akranlarından farklı özellikleri bulunması durumunda olumsuz yönde değişebilir, bu da öğretmenlerin bu öğrencilere karşı düşük beklentilere sahip olmalarına yol açabilir. Öğretmenlerin yetersiz bilgi ve deneyimi, özel gereksinimli öğrencilere yönelik olumsuz tutumların oluşmasında önemli bir etkidir ve bu durum, sınıf içi etkileşimleri ve öğrencinin akademik başarısını sınırlayabilir. Öğretmenlerin, özel gereksinimli öğrencilere yönelik daha bilinçli ve pozitif tutumlar sergilemeleri, sınıf içinde olumlu bir iklim yaratmaları sosyal kabulü artırabilir. Bu olumlu tutumlar, gelişimi olağan seyreden öğrencilerin özel gereksinimli akranlarını daha iyi kabul etmelerine yardımcı olabilir. Sonuç olarak, öğretmenlerin özel eğitim ve kaynaştırma uygulamaları hakkında daha fazla bilgi edinmeleri, özel gereksinimli öğrencilere yönelik tutumlarını iyileştirebilir ve tüm öğrenciler için daha kapsayıcı bir eğitim ortamı sağlayabilir.

Kaynaştırma ve bütünleştirme uygulamalarının başarısında, gelişimi olağan öğrencilerin özel gereksinimli akranlarına karşı gösterdikleri pozitif **tutumlar** belirleyici bir rol oynamaktadır. Farklılıklara saygıyı vurgulayan eğitim programları, öğrenciler arasındaki önyargıları kırarak özel gereksinimli öğrencilerin daha iyi kabul edilmesine yardımcı olabilir. Sınıf içi etkileşimi artırmak için düzenlenen aktiviteler, öğrencilerin birbirlerini anlamalarını ve sosyal-duygusal olarak daha dengeli ilişkiler kurmalarını sağlar. Gelişimi olağan öğrencilerin olumlu iletişimi, özel gereksinimli öğrencilerin akademik ve sosyal başarısına katkıda bulunabilir. Öğretmenler, işbirlikçi ve küçük grup çalışmaları aracılığıyla özel gereksinimli öğrencilerin güçlü yanlarını ön plana çıkararak akranların tutumlarını olumlu yönde değiştirebilir. Bu stratejiler, kaynaştırma ve bütünleştirme süreçlerinin daha etkin ve verimli olmasını sağlayarak tüm öğrenciler için faydalı bir öğrenme ortamı yaratır.

KAYNAŞTIRMA BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİMDE OLUMLU SINIF İKLİMİ VE OLUMLU DAVRANIŞSAL DESTEK

Etkili sınıf yönetimi, hızla değişen teknolojik ve bilimsel ortamda öğretmenlikte daha da önemli hale gelmiştir. Modern öğretim yöntemleri, her öğrencinin bireysel yeteneklerini ve ilgi alanlarını göz önünde bulundurarak farklılaştırılmış eğitim sunmayı amaçlar. Bu yaklaşım, öğrencileri bir kalıba sığdırmak yerine her birine özgü öğrenme yolları oluşturarak onların potansiyellerini en üst düzeye çıkarmayı hedefler. Öğretmenlerin, çeşitli becerileri bütünleştirerek esnek ve yaratıcı eğitim stratejileri geliştirmeleri beklenmektedir. Farklı öğrenme stilleri ve ihtiyaçlara uygun ders tasarımları yapmak, günümüz eğitim sistemlerinin temel gereksinimidir. Her öğrencinin benzersiz özelliklerini ve gelişim süreçlerini dikkate almak, özellikle özel gereksinimli öğrencileri içeren sınıflarda kritik öneme sahiptir.

Sınıf yönetimi, öğrenci katılımını ve işbirliğini artırmayı hedefleyerek etkili bir öğrenme ortamı sağlar ve öğretmenlerin ders planlamasını da içerir. Başarılı sınıf yönetimi, öğrencilerin derslere daha aktif katılmasını ve böylece akademik başarılarını yükseltmelerini teşvik eder. Öğretmenler, çeşitli öğretim metodlarını uygulama özgürlüğüne sahiptir. Bu durum da ders anlatımlarında yenilikçi yaklaşımlar geliştirmelerine olanak tanır. Her öğrencinin farklı gelişimsel ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak bireyselleştirilmiş öğretim yaklaşımları uygulamak önemlidir. Geleneksel yöntemlerin yerini, öğrenci etkileşimini ve sorunları önleyici tedbirleri içeren modern yaklaşımlar almaktadır. Davranış sorunları yaşayan öğrencilere yönelik uygun pedagojik düzenlemeler, özellikle karma eğitim ortamlarında daha büyük önem taşımaktadır. Etkili sınıf yönetimi, çeşitliliğe ve öğrencilerin özel durumlarına göre şekillendirilmeli, tek bir modelin tüm durumlara uygun olmadığı kabul edilmelidir. Eğitim pratiğindeki araştırmalar, önleyici ve pozitif sınıf yönetimi stratejilerinin belirlenmesine katkı sağlayarak öğretmenlere rehberlik edebilir.

KAYNAŞTIRMA BÜTÜNLEŞTİRME YOLUYLA EĞİTİMDE ETKİLİ SINIF YÖNETİMİ STRATEJİLERİ

Etkili sınıf yönetimi, eğitim ortamlarındaki zorlukların aşılmasında ve öğrencilerin potansiyellerinin tam anlamıyla kullanılmasında önemli bir rol oynar ve bu yönetim disiplin yöntemlerinden daha fazlasını içerir. Çeşitli evreleri kapsayan bu yönetim, ders öncesi, ders başlangıcı, ders sırası ve ders sonrası olmak üzere dört temel aşamada düzenlemeleri içerir. Bu düzenlemeler, öğrenme sürecini optimize etmek ve tüm öğrencilere uygun bir eğitim ortamı sağlamak için gerekli olan çok yönlü stratejileri barındırır.

1. AŞAMA: DERS ÖNCESİ YAPILMASI GEREKEN DÜZENLEMELER

Oturma Düzeni Ayarlaması: Sınıf düzeni, öğretim metotlarına ve aktivitelere göre özelleştirilmelidir. Örneğin, grup çalışmaları için öğrencilerin bir araya gelmelerini kolaylaştıracak şekilde düzenlenmelidir.

Araç-Gereç Hazırlığı: Kullanılacak öğretim materyalleri ders öncesinde hazırlanmalı ve kolay erişilebilir bir şekilde düzenlenmelidir. Bu işlem dersin akıcılığını artırır ve zaman kazandırır.

Araç-Gereç Seçimi: Seçilecek öğretim materyalleri öğrencilerin yaş, ilgi ve seviyelerine uygun olmalıdır; görsel ve interaktif araçlar soyut kavramların somutlaştırılmasına yardımcı olabilir.

Araç-Gereç Kullanımı: Öğretim sırasında tüm öğrencilerin materyalleri görebilmesi ve kullanabilmesi sağlanmalı, herhangi bir arıza ya da eksiklik hızla giderilmelidir.

Öğrenci Katılımının Artırılması: Sınıf içi görevler, öğrencilere aktararak onların ders süreçlerine aktif katılımını ve sorumluluk almasını teşvik etmek faydalıdır.

Sınıf Kurallarının Belirlenmesi: Sınıf kuralları, eğitim yılının başında öğrencilere açıkça anlatılmalı ve tutarlı bir şekilde uygulanmalıdır, bu, yıl boyunca potansiyel sorunların önlenmesine yardımcı olur.

Olumlu Sınıf İklimi

Sınıfımızda

Kibar ve dürüst davranırız.

Saygılı hareket ederiz.

Birbirimizi dinleriz.

"Lütfen" ve "Teşekkürler" deriz.

Güvenli bir şekilde çalışırız ve oynarız.

Sıkı çalışırız ve elimizden gelenin en iyisini yaparız.

Kurallar Nasıl Oluşturulmalı?

Sınıf kurallarının okulun değerleriyle uyumlu, açık ve pratik olması önemlidir. Günümüz eğitim anlayışı, kuralların oluşturulmasında öğrencilerin de aktif olarak katılmasını ve fikirlerinin alınmasını teşvik etmektedir. Öğrencilerle birlikte kuralların belirlenmesi veya onların geri bildirimleriyle kurallarda gerekli düzenlemelerin yapılması yararlıdır. Kuralların amacı ve önemi öğrencilerle tartışılarak genel bir mutabakat sağlanabilir. Özel gereksinimli öğrencilerin belirlenen kuralları anlamadıkları durumlarda uyum sağlama zorlukları olabileceği dikkate alınmalıdır. Eğitim dönemi boyunca işlevsiz hale gelen kurallar kaldırılabilir veya sınıfın değişen ihtiyaçlarına göre yeni kurallar eklenebilir.

Kurallar Nasıl Öğretilmeli ve Uygulanmalı?

Eğer sınıfınızda işitmede güçlük yaşayan öğrenciler varsa, belirlenen kuralları görsel olarak sınıfın görünür bir yerine asarak herkes için erişilebilir kılınmalıdır. Kurallar, olumlu davranışları teşvik edecek şekilde formüle edilmeli ve görsel örneklerle desteklenmeli, örneğin "Söz almak için parmak kaldırırız" kuralı bir resimle gösterilebilir. Kurallar, öğrencilerin yaş ve gelişim özelliklerine uygun olarak sınırlı sayıda tutulmalıdır. Kuralların olumlu sınıf atmosferi için neden önemli olduğu üzerine sıkça konuşulmalı ve öğrencilere ilk haftalarda kurallar tekrar tekrar hatırlatılmalıdır. Kurallara uyum gösteren öğrenciler sözlü olarak pekiştirilmeli, uyum sağlamayanlar için ise bireysel uyarı yerine genel hatırlatmalar yapılmalıdır.

2. AŞAMA: DERSE BAŞLANDIĞINDA YAPILMASI GEREKEN DÜZENLEMELER

Öğretmenin derse başlarken sınıfta öyle bir konumda olması gerekir ki, tüm öğrencileri rahatlıkla öğretmeni görebilsin. Derse başlar başlamaz masaya oturmak, sınıfa sırt dönmek, bilgisayar kullanmak veya bazı öğrencilerle özel sohbetler yapmak sınıf yönetimini zorlaştırabilir. Öğretmen, tüm öğrencilere eşit ve saygılı bir yaklaşım sergilemeli ve sınıfın genelini gözetmelidir. İlk dönemlerde, kurallar tam anlamıyla özümsemiye kadar, her dersin başında bu kuralların yapıcı bir üslupla tekrar edilmesi önerilir.

Ders Başlangıcı	
Önerilen Öğretmen Davranışları	Önerilmeyen Öğretmen Davranışları
	
Sınıfa hakim bir pozisyonda durmak	Sınıfa girer girmez masaya oturmak
Tüm öğrencileri rahatça görebileceği bir pozisyonda durmak	Bilgisayarla uğraşmak
Öğrencilere karşı adil ve saygılı davranmak	Sınıfa arkasını dönmek
Kuralları hatırlatmak	Kuralları hatırlatmamak
Öğrencilere karşı açık ve net bir iletişim kurmak	Bazı öğrencilerle bireysel sohbete dalmak
Ses tonunu ve beden dilini etkili bir şekilde kullanmak.	

Öğretmenler, öğrencilerle açık ve etkili iletişim kurmalı, ses tonu ve beden dilini uygun şekilde kullanmalıdır. Öğrencilerin sorularına dikkatle dinleyip, katılımlarını teşvik ederek herkesin derse aktif olarak katılmasını sağlamalıdır. Kuralları takip eden öğrencilere pozitif geribildirim vererek, onların motivasyonunu artırmalı ve sınıf içinde genel uyarılar yaparak disiplin sağlamaya çalışmalıdır. Ders başında öğrencilerin ilgisini çekmek için pozitif bir tavır sergilemeli ve ders konusunu özetleyip önemini vurgulamalıdır. Ders başlamadan önce gereken materyalleri belirtmeli ve öğrenciler hazır olana kadar beklemelidirler. Ayrıca, sınıf düzenini korumak ve öğrencilerin derslere odaklanmalarını sağlamak için ders içeriği ve beklentiler hakkında bilgi vermeleri önemlidir.

3. AŞAMA: DERS SIRASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN DÜZENLEMELER

Öğretmenler ders süresince sınıf içi hareketliliği sürdürmeli ve tüm öğrencilere erişebilir olmalıdır. Etkin ve anlaşılır talimatlarla öğrencilerin ders süreçlerini yönlendirmek önemlidir. Ders ve etkinliklerde geçişler net açıklanmalı, öğrencilere zaman yönetimi için araçlar sağlanmalıdır. Aktif öğrenci katılımı teşvik edilirken, aşırı hareketliliğin sınıf düzenini bozmamasına dikkat edilmelidir. Etkinliklerin amacı ve içeriği öğrencilere net bir şekilde ifade edilmeli, gereksinim duyulan malzemeler önceden bildirilmelidir. İstenmeyen davranışlarla karşılaşılması durumunda, genel hatırlatmalar yaparak öğrencilere doğru davranış modelleri gösterilmelidir. Sınıf içindeki sorunlar, çoğunlukla öğrencilerin dikkat çekme ihtiyacından kaynaklanabilir; bu nedenle öğretmenlerin dikkati adil bir şekilde dağıtılmalıdır. Derslerde öğrencilere seçenekler sunarak, onların öğrenme sürecine aktif katılımını artırmak yararlıdır. Sınıf yönetiminde esnek olunmalı ve öğrencilerin kişisel tercihlerine uygun alternatif aktiviteler sunulmalıdır. Öğretmen, özellikle özel gereksinimli öğrencilere ekstra ilgi ve destek göstererek onların eğitim sürecine katılımını teşvik etmelidir.

Ders Sırasında Dikkat Edilmesi Gereken Düzenlemeler

4. AŞAMA: DERS SONUNDA YAPILMASI GEREKEN DÜZENLEMELER

Etkili bir sınıf yönetimi, dersin zamanında ve başarılı bir şekilde sonuçlanmasını sağlar; iyi organize edilmemiş dersler öğrencilerin öğrenme hedeflerine ulaşmalarını engelleyebilir. Ders sonlarında kısa bir süre ayrılarak öğrencilere konunun özeti sunulmalı ve anlama düzeylerini test etmek için sorular yöneltilmelidir. Öğrencilere gelecek dersin içeriği ve günlük hayatta konunun uygulamaları hakkında bilgi vermek, ilgilerini ve motivasyonlarını artırabilir. Dersin sonunda verilen ödevler açıkça ifade edilmeli ve öğrencilerin anladığından emin olunmalıdır; ödevler çeşitlendirilerek her öğrencinin ilgi ve yeteneklerine uygun hale getirilmelidir. Öğretmenler, sınıf içindeki davranış yönetiminde hem müdahale edici hem de önleyici rol oynamalıdır, ancak öğrencilerin de kendi davranışlarının sorumluluğunu alabilmeleri teşvik edilmelidir. Öğretmenlik, performans sanatlarına benzer bir beceri gerektirir; öğretmenler derslerde motivasyon ve enerjiyle hareket etmeli, etkili beden dili ve

ses tonu kullanılmalıdır. Sınıf yönetimi, öğretmenin tutkusuna ve dersi sunum şekline bağlı olarak değişebilir; coşkulu öğretmenler genellikle daha başarılı sınıf yönetimi sergiler. Pozitif bir sınıf atmosferi oluşturmak için öğretmenlerin sınıfa olumlu duygularla girmeleri ve öğrencilerle sağlıklı iletişim kurmaları gereklidir. Öğretmenler, gerektiğinde seslerini yükseltmek yerine pozitif ve yapıcı geribildirimle sınıf içi disiplini sağlamaya çalışmalıdır. Öğretmenlerin dersi sunuş biçimleri, öğrenciler tarafından sınıfın genel atmosferini belirleyen en önemli faktördür ve bu, öğrencilerin derslere olan katılımını doğrudan etkiler.

OLUMLU SINIF İKLİMİ OLUŞTURMAK İÇİN ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

Olumlu sınıf iklimi, öğrencilerin öğretmenleri ve öğrenme süreciyle sağlıklı etkileşim kurdukları bir ortamı tanımlar ve bu, eğitim sürecinin yanı sıra öğrencilerin akademik, sosyal ve duygusal gelişimine de destek olur. Böyle bir ortamda öğrenciler, derslere yüksek bir motivasyon gösterir ve öğrenme sürecine olumlu bir yaklaşım sergiler. Bu durum da öğretimin genel verimliliğini artırır. Öğretmenler için olumlu bir sınıf atmosferi yaratma önerileri bu bağlamda sunulmuştur.

Öğretmenler, öğrencilerle güçlü ve pozitif ilişkiler kurarak, saygılı ve işbirlikçi bir sınıf atmosferi yaratmalıdır. Açıkça tanımlanmış sınıf kuralları ve beklentileri ile öğrencilerin ne yapmaları gerektiğini netleştirerek disiplin süreçlerini tutarlı bir şekilde uygulamalıdır. Ders planlamalarını önceden yapmak, çeşitli öğretim teknikleri kullanarak farklı öğrenme stillerine hitap etmek ve ders materyallerini etkili kullanmak önemlidir. Pozitif davranışları teşvik etmek için övgü ve takdir gibi yöntemler kullanarak öğrenci motivasyonunu artırmalı, olumsuz davranışlara karşı adil ve mantıklı yaptırımlarla yaklaşmalıdır. Öğretmenler, planlarını gerektiğinde esnek bir şekilde uyarlamalı ve sürekli gelişim içinde olmalıdır. Eğitim süreçlerinde başarılı bir sınıf yönetimi için, öğretmenlerin kendi deneyimlerinden öğrenmeleri ve profesyonel gelişim fırsatlarını değerlendirmeleri gerekmektedir. Bu çabalar, her öğrencinin eğitim potansiyelini en iyi şekilde kullanmasına yardımcı olur ve her öğrencinin başarıya ulaşabileceği bir ortamın temelini atar.

SOSYAL KABULÜ VE SINIF ETKİLEŞİMİNİ DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİ

Sosyal kabul ve sınıf içi etkileşim, özel eğitime gereksinimi olan öğrenciler için kritik öneme sahiptir. Öğrencilerin hem akademik hem de sosyal gelişimlerini izlemek, uygun müdahaleleri planlayıp uygulamak adına elzemdir. Bu nedenle, öğretmenler çeşitli değerlendirme tekniklerini aktif olarak kullanmaktadırlar.

Bireysel görüşmeler, özel gereksinimli öğrenciler ve onların aileleri ile yapıldığında, sosyal kabul ve sınıf içi etkileşim hakkında değerli bilgiler sağlayabilir. Bu görüşmeler sırasında öğrencilerin akran ilişkileri, duygusal deneyimleri ve sınıf içindeki yaşantılarına dair sorular yöneltilir. Aynı zamanda, ailelerden de çocuklarının sosyal etkileşimleri ve arkadaşlık ilişkileri üzerine bilgi edinmek mümkündür.

Sosyal kabul ve sınıf etkileşimi değerlendirmeleri, özel gereksinimli öğrenciler için hayati öneme sahiptir çünkü bu değerlendirmelerden elde edilen sonuçlar, öğrencilerin sosyal ve akademik gelişimlerini izlemek ve desteklemek için bireysel eğitim programlarının (BEP) geliştirilmesine olanak tanır. Bu programlar, öğrencinin sosyal becerilerini ve akran ilişkilerini güçlendirmeye yöneliktir. Ayrıca, bu değerlendirmeler öğretmenler ve ailelere öğrenciyi nasıl daha iyi destekleyebilecekleri konusunda rehberlik ve bilgi sağlar, böylece öğrencilerin eğitimdeki potansiyellerini tam olarak gerçekleştirmelerine yardımcı olur.

SEN OLSAYDIN (COĞRAFYA)

ETKİNLİK ADI

Sen Olsaydın

ÖĞRENME HEDEFİ

Her bireyin gerekli koşullar ve uygun destek sağlandığında başarılı olabileceğini fark eder.

BİLGİLENDİRME

Öğretmen "Aşağıdaki görseldeki kişiyi tanıyor musunuz?" diye sorar. Görseli tanıyan öğrenci varsa bildiklerini anlatmasını ister.

UYGULAMA/CANLANDIRMA

Öğretmen, öğrencilere ilk olarak aşağıdaki iki soruyu sorar.

1. Coğrafya ile ilgili bir kitap ya da makale yazacak olsaydın hangi coğrafi alan üzerinde çalışmak isterdin?
2. Peki kitap ya da makalenin yazarken işitme, görme ve sözel dil becerilerinin hiçbirini kullanamazsın dersem çalışmalarında nasıl değişiklikler olurdu? Bu durumda coğrafya ile ilgili bir eser ortaya çıkarman mümkün olur muydu?

Öğretmen ikinci aşamada görseldeki kişinin "Epikletos" olduğunu söyler ve şu bilgileri paylaşır:

Helen Keller (1880-1968), duyamayan ve göremeyen bir birey olarak doğmuş, ancak sonradan büyük başarılar elde etmiş Amerikalı bir yazardır ve sosyal aktivisttir. İletişim becerilerini geliştirmek ve eğitim almak için büyük mücadele veren Keller, dünya çapında bir ilham kaynağı olmuştur.

Helen Keller, Alabama'da doğmuştu ve henüz altı aylıkken bir hastalık sonucu hem işitme hem de görme yetisini kaybetmişti. On bir yaşında, ailesi ona öğretmenlik yapması için Anne Sullivan adında bir eğitmen getirdi. Sullivan, Keller'in yaşamını ve dünyayı anlamasına yardımcı olmak için el yazısı ve Braille alfabesini kullanarak ona öğretim verdi.

Keller'ın coğrafyaya ilgisi, çocukluk döneminde başladı. Öğretmeni Anne Sullivan, ona dokunma duyusunu kullanarak coğrafi kavramları öğretti. Keller, haritaları ve kabartmaları kullanarak dünyayı keşfetmeyi öğrendi.

Keller, coğrafya hakkındaki bilgisini kitaplar ve makaleler yazarak paylaştı. Ayrıca, coğrafya eğitmenliği ve engelli bireyler için savunuculuk yaptı.

Helen Keller, yaşamı boyunca birçok ödül aldı ve dünya genelinde birçok kişiye ilham kaynağı oldu. Coğrafya alanındaki çalışmalarının yanı sıra engelli bireylerin potansiyellerini açığa çıkarmak ve toplumda daha fazla farkındalık yaratmak için yaptığı çalışmalar, bugün hâlâ hatırlanmaktadır.

TARTIŞMA

Öğretmen, öğrencilere aşağıdaki soruları yöneltir ve cevaplar üzerine tartışılır.

- Siz Helen Keller'in yerinde olsaydınız nasıl bir hayatınız olurdu?
- Siz Helen Keller'in yerinde olsaydınız neler hissederdiniz?
- Sizce Helen Keller'in ünlü bir coğrafyacı olmasının nedenleri neler olabilir?
- Siz Helen Keller olsaydınız nasıl bir destek görmek isterdiniz?

DEĞERLENDİRME

Öğretmen, *"Bazı özel durumları nedeniyle zorluk yaşayan bireylere destek olmak onların potansiyelini ortaya çıkarmaya katkı sağlayabileceği gibi bizim de empati, yardımlaşma, iletişim ve adalet duygularımıza katkı sağlar. Ön yargılı davranmaktansa her bireye yönelik olumlu tutum ve inanç geliştirerek yeni Helen Keller'lerin hayatındaki destekleyicilerden biri olabiliriz."* der.

"Sizler de yaşamlarında karşılaştıkları güçlüklerle rağmen coğrafya alanında başarılı çalışmalar yapmış olan bilim insanlarını araştırınız." diyerek öğrencileri araştırmaya yönlendirebilir.

UYARLAMA

- Görmede güçlük yaşayan öğrenci için görsel boyutu öğrencinin özelliğine göre seçilebilir.
- Bilişsel güçlük yaşayan öğrenci için değerlendirme aşamasında grup çalışması tercih edilebilir.
- İşitmede güçlük yaşayan öğrenci için gerekirse öğretmen, okuduğu metnin yazılı halini öğrencilere verebilir.

ETKİNLİK TABLOLARININ YAPISINA AİT KILAVUZ

Bu bölüm, öğrenme çıktılarının gerçekleştirilmesi için gereken bilgi birimlerinin sıralı ve mantıksal bir şekilde düzenlenmesini içerir. Bu yaklaşım, öğrencilerin karmaşık bilgi ve becerileri daha küçük, yönetilebilir parçalara ayırarak öğrenmelerini kolaylaştırır.

Öğrencilerin ünite/tema/ öğrenme alanı ile ilgili ihtiyaç duyacağı ön öğrenmeler, öğretim programlarında temel kabuller olarak ifade edilmektedir. Öğrencilerin bildiği kabul edilen öğrenmeleri kapsayan temel kabuller, öğretime hazırlık sürecinin gözlenebilir ve ölçülebilir bir aşamasını oluşturmaktadır.

Belirlenen tema çerçevesinde öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını ve öğrenme süreçlerini desteklemek için gerekli olan özel düzenlemeleri kapsar. Öğrencilerin farklı öğrenme stilleri, hızları ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak öğretim süreci kişiselleştirilir. Bu, her öğrencinin kendi potansiyelini en üst düzeye çıkarmasını sağlar.

İçerik, Sınıfta nelerin öğrenileceğidir. Öğrencilerin ön bilgileri, ilgileri ve performansları doğrultusunda öğrenilecek içerik farklılaştırılabilir. Öğretim materyalleri, öğrencilerin farklı ilgi alanlarına ve öğrenme stillerine hitap edecek şekilde düzenlenir.

Süreç içeriğin nasıl öğretileceğidir. Tüm öğrencilerin sunulan öğretimden eşit düzeyde yararlanmaları için öğretim düzenlemelerinde, yöntemlerinde, tekniklerinde ve süresinde uyarlamalara gidilebilir.

Ürün; öğrencilerin neyi ne kadar öğrendiğidir, öğrenmenin sonucudur.

Öğrenme sürecinin gerçekleştiği fiziksel veya dijital ortamlar düzenlenir. Öğrenme ortamları, öğrencilerin rahat ve güvenli bir şekilde öğrenmelerini sağlamak için düzenlenir.

Programın temel öğelerinden biri olan dersin hedefleri, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne göre hazırlanan öğretim programlarında "öğrenme çıktıları" olarak ifade edilmektedir. Öğrenme çıktıları, öğretim programlarının genel amaçları ve ilgili dersin öğretim programının özel amaçları ile tutarlı bir şekilde belirlenmiştir.

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.1.1. Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini çözümleyebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a)Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenleri belirler. b)Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenler arasındaki ilişkileri belirler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin konum, hareket, değişim, dağılım gibi kavramlarla doğa-insan etkileşimi gibi temel konuları bildiği kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler görsel belirleme ve kesme işleminin yapılacağı gruba daha fazla katılmak isteyebilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Şemanın tahtaya çizilmesi sırasında tahtanın tüm öğrencilerin görebileceği uygun alanda olmasına dikkat edilebilir ve şema farklı renkte kalem kullanılarak çizilebilir. Şemanın dallarında yer alan başlıklar öğrencilere sesli olarak vurgulanabilir.
Süreç	SF1: Öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda gruplara dahil olmalarına fırsat tanınabilir. SF2: Grupların görevlerinin yer aldığı görev çizelgesi tahtaya yansıtılabilir. SF3: Öğrencilere etkinlik bağlamında ek süre tanınabilir. Ayrıca öğrencilerin zaman yönetimini desteklemek adına belirli aralıklarla uyarılar yapılabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencinin uygun alana ekleme yapmaları, araştırma becerisi, çabası, kendini ifade edebilmesi, birbirleriyle iş birliği içinde çalışabilmesi değerlendirilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Öğretmen küçük grup etkinliği uyarınca masa düzenlemesi yapabilir. Fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için grup düzenlemelerine uygun hareket alanı açılabilir.

Etkinliğin odaklandığı özelleştirilmiş konu veya alt başlık burada belirtilir. Bu, genel tema içindeki daha dar bir alanı ifade eder. Konunun belirlenmesi, öğretim sürecine odaklanılmasını ve etkinliğin amaçlarına ulaşmasını sağlar.

Bu bölümde, planlanan etkinliğin adı belirtilir. Etkinlik adı, içeriği ve amacı hakkında bilgi verilir.

Hedefler, öğrencilerin etkinlik sürecinde neler öğreneceklerini ve hangi becerileri geliştireceklerini açıkça ortaya koyar. Bu kısımda, etkinliğin sonunda öğrencilerin kazanması beklenen bilgi, beceri ve tutumlar açıklanır.

Etkinliğin gerçekleştirilmesi için gerekli olan araç, gereç ve materyaller burada listelenir. Bu, öğretmen ve öğrenciler için hazırlık sürecini kolaylaştırır. Materyallerin önceden belirlenmesi, etkinliğin kesintisiz ve verimli bir şekilde yürütülmesini sağlar.

Sürenin belirlenmesi, etkinlik planlamasının etkili bir şekilde yapılmasını ve zaman yönetimini sağlar. Etkinliğin ne kadar süreceği burada belirtilir.

Etkinliğin genel yapısı, amacı ve işleyişi hakkında detaylı bilgi burada verilir. Etkinlik açıklaması, öğretmenlerin etkinliği nasıl yürüteceklerini anlamalarına yardımcı olur. Bu bölüm, etkinliğin her aşamasını açıkça tanımlar ve öğretmenlere yol gösterir.

Bu kısım, etkinliğin adım adım nasıl uygulanacağını detaylandırır. Her adım, sırasıyla ve açık bir şekilde açıklanır. Bu kısım, etkinliğin planlı ve sistematik bir şekilde yürütülmesine yardımcı olur.

Bu bölümde, öğrencilerin etkinlik sürecinde ve sonunda nasıl değerlendirileceği belirtilir. Değerlendirme yöntemleri ve ölçütleri açıkça ifade edilir. Değerlendirme kısmı, öğrencilerin öğrenme sürecinde ne kadar ilerlediklerini ve hedeflere ne ölçüde ulaştıklarını belirleme konusunda yardımcı olur.

Bu kısımda, etkinlikte kullanılan evrensel tasarım prensipleri ve öğeleri belirtilir. Bu, etkinliğin tüm öğrencilerin erişimine ve katılımına açık olmasını sağlar. Evrensel tasarım, tüm öğrencilerin eşit öğrenme fırsatlarına sahip olmasını ve öğrenme sürecine tam katılımını teşvik eder.

Etkinlik Adı	Coğrafya Ağacı
Konu	Coğrafya Biliminin Konusu ve Bölümleri
Öğrenme Hedefleri	- Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenleri belirler. - Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenler arasındaki ilişkileri belirler.
Materyaller	- Görsellerin asılabilmesi için uygun pano, iğne, makas - Coğrafya bölümlerini ve inceleme konularını gösteren kavram haritası, şema, ders kitabı, dergi, gazete - Sunum için bilgisayar, tablet, mobil araçlar
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Küçük Grup: Öğrencilerin coğrafyanın konularını ve alt bölümlerini incelemek ve ilgili görselleri kesmek için küçük gruplar halinde çalışma yapması. Akran Öğretimi: Grup etkinlikleri sırasında öğrencilerin alanlarında birbirlerini desteklemesi İş Birlikli Öğrenme: Öğrencilerin grup etkinlikleri sırasında kendilerine sunulan coğrafya ağacının konusunu ve ilgili bölümlerini, iş birliği yaparak ve ürün oluşturarak öğrenmeleri Ders öğretmeni, doğal çevreyi oluşturan ortamlara "(buz küre (kriyosfer), hava küre (atmosfer), su küre (hidrosfer), taş küre (litosfer), yaşam küre (biyosfer))" deşinip coğrafya bilimini tanımlar. Daha sonra öğrencilere bu derste coğrafyanın konusu ve bölümlerini öğreneceklerini ve ilişkili olduğu bilimleri belirleyeceklerini, bu bağlamda coğrafya bilimini inceleme konularına göre sınıflandırarak doğal ve beşerî unsurlar ile coğrafyanın bölümlerini oluşturan bileşenler arasındaki ilişkiyi belirleyeceklerini söyleyerek dersi başlatır. Öğretmen, öğrencilere etkinlik gereği sınıfın iki gruba ayrılacağını söyler (SF1). İki grubun da görev tanımını öğrencilere açıklar (SF2). Birinci grup: Coğrafyanın konusu, bölümleri ve ilişkili olduğu bilimlerle ilgili araştırma yapmak ve ulaştıkları sonuçları sınıfta paylaşmak İkinci grup: Öğretmenin getirdiği materyallerden (ders kitapları, dergi vb.) coğrafyanın konusu, bölümleri ve ilişkili olduğu bilimlerle ilgili örnek görselleri belirleyip kesmek Öğretmen araştırma yapılacak kaynakları sınıfta hazır bulundurur. Öğretmen sıraları grup çalışmasına uygun olacak şekilde birleştirir (FÖÖD1). Öğrencilere görevlerini tamamlamaları için 30 dakika süre tanır (SF3). Öğretmen bu süre zarfında tahtaya coğrafyanın konusu ve bölümleriyle ilgili şemayı çizer (İF1). Öğretmen çalışmanın bitmesinin ardından hazırlanan görselleri toplar. Sınıf düzeni eski haline getirilir. Araştırma grubunun kendi aralarından seçtiği temsilci sunumunu yapar. Sunumun ardından öğretmen ikinci grubun hazırladığı görselleri öğrencilere eşit olacak şekilde dağıtır. Öğrenciler görselleri ilgili başlık altına yapıştırır (ÜF1). Öz ve akran değerlendirme formu kullanılacaktır. Öz ve akran değerlendirme formu hazırlanırken Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitab'ında yer alan örneklerden yararlanılabilir (http://meb.ai/1WBPWDJ/).
Uygulama Süreci	- Gereksinimi olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama - Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama - Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma - Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma - Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) - Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
Değerlendirme	
Kullanılan Evrensel Tasarım İlkeleri	

COĞRAFYA

9. SINIF

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ LİSTESİ

Sıra	Tema	Öğrenme Çıktısı	Etkinlik Adı	Sayfa No
1	Coğrafyanın doğası	COĞ.9.1.1. Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini çözümleyebilme	Coğrafya Ağacı	21
2	Mekânsal bilgi teknolojileri	COĞ.9.2.1. Harita uygulamaları yapabilme	Mekânın Aynası	24
3	Mekânsal bilgi teknolojileri	COĞ.9.2.2. Türkiye'nin konum özelliklerini algılayabilme	Dört Dörtlük Bakış	27
4	Doğal sistemler ve süreçler	COĞ.9.3.3. Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram hazırlayabilme	İklim Ağacı	30
5	Doğal sistemler ve süreçler	COĞ.9.3.4. İklim sistemi ve sürecinde meydana gelen değişiklikleri algılayabilme	İklim Değişikliğinin Dünü, Bugünü ve Yarını	35
6	Beşerî sistemler ve süreçler	COĞ.9.4.2. Dünya ve Türkiye'deki nüfusun dağılışı ve hareketlerini etkileyen faktörler hakkında haritalar üzerinden çıkarımda bulunabilme.	Nüfus Yoğunluğu Yemeğine Davetlisiniz	38
7	Beşerî sistemler ve süreçler	COĞ.9.4.3. Türkiye ve farklı ülkelerin nüfus piramitlerinden yararlanarak demografik dönüşüm sürecini yorumlayabilme	Nüfus Piramitlerinin Dili	42
8	Afetler ve sürdürülebilir çevre	COĞ.9.6.2. Afetleri sınıflandırabilme	Afet Dergisi	45
9	Afetler ve sürdürülebilir çevre	COĞ.9.6.3. Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlar aracılığıyla yorumlayabilme	Türkiye'de Sık Görülen Afetlere Hazırlanıyoruz!	49
10	Bölgeler, ülkeler ve küresel bağlantılar	COĞ.9.7.1. Bölgelerin belirlenmesinde kullanılan kriterlere göre bölge hakkında çıkarım yapabilme	Bölge Türlerini Keşfedelim	53

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 1

TEMA: COĞRAFYANIN DOĞASI

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.1.1. Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini çözümleyebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a)Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenleri belirler. b)Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenler arasındaki ilişkileri belirler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin konum, hareket, değişim, dağılım gibi kavramlarla doğa-insan etkileşimi gibi temel konuları bildiği kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler görsel belirleme ve kesme işleminin yapılacağı gruba daha fazla katılmak isteyebilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Şemanın tahtaya çizilmesi sırasında tahtanın tüm öğrencilerin görebileceği uygun alanda olmasına dikkat edilebilir ve şema farklı renkte kalem kullanılarak çizilebilir. Şemanın dallarında yer alan başlıklar öğrencilere sesli olarak vurgulanabilir.
Süreç	SF1: Öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları doğrultusunda gruplara dahil olmalarına fırsat tanınabilir. SF2: Grupların görevlerinin yer aldığı görev çizelgesi tahtaya yansıtılabilir. SF3: Öğrencilere etkinlik bağlamında ek süre tanınabilir. Ayrıca öğrencilerin zaman yönetimini desteklemek adına belirli aralıklarla uyarılar yapılabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencinin uygun alana ekleme yapmaları, araştırma becerisi, çabası, kendini ifade edebilmesi, birbirleriyle iş birliği içinde çalışabilmesi değerlendirilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Öğretmen küçük grup etkinliği uyarınca masa düzenlemesi yapabilir. Fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için grup düzenlemelerine uygun hareket alanı açılabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Coğrafya Ağacı
Konu	Coğrafya Biliminin Konusu ve Bölümleri
Öğrenme Hedefleri	- Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenleri belirler. - Coğrafya biliminin konusu ve bölümlerini oluşturan bileşenler arasındaki ilişkileri belirler.
Materyaller	- Görsellerin asılabilmesi için uygun pano, iğne, makas - Coğrafya bölümlerini ve inceleme konularını gösteren kavram haritası, şema, ders kitabı, dergi, gazete - Sunum için bilgisayar, tablet, mobil araçlar
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Küçük Grup: Öğrencilerin coğrafyanın konularını ve alt bölümlerini incelemek ve ilgili görselleri kesmek için küçük gruplar halinde çalışma yapması. Akran Öğretimi: Grup etkinlikleri sırasında öğrencilerin alanlarında birbirlerini desteklemesi İş Birlikli Öğrenme: Öğrencilerin grup etkinlikleri sırasında kendilerine sunulan coğrafya ağacının konusunu ve ilgili bölümlerini, iş birliği yaparak ve ürün oluşturarak öğrenmeleri
Uygulama Süreci	Ders öğretmeni, doğal çevreyi oluşturan ortamlara "(buz küre (kriyosfer), hava küre (atmosfer), su küre (hidrosfer), taş küre (litosfer), yaşam küre (biyosfer)" de-ğininip coğrafya bilimini tanımlar. Daha sonra öğrencilere bu derste coğrafyanın konusu ve bölümlerini öğreneceklerini ve ilişkili olduğu bilimleri belirleyeceklerini, bu bağlamda coğrafya bilimini inceleme konularına göre sınıflandırarak doğal ve beşerî unsurlar ile coğrafyanın bölümlerini oluşturan bileşenler arasındaki ilişkiyi belirleyeceklerini söyleyerek dersi başlatır. Öğretmen, öğrencilere etkinlik gereği sınıfın iki gruba ayrılacağını söyler (SF1). İki grubun da görev tanımını öğrencilere açıklar (SF2). Birinci grup: Coğrafyanın konusu, bölümleri ve ilişkili olduğu bilimlerle ilgili araştırma yapmak ve ulaştıkları sonuçları sınıfla paylaşmak İkinci grup: Öğretmenin getirdiği materyallerden (ders kitapları, dergi vb.) coğrafyanın konusu, bölümleri ve ilişkili olduğu bilimlerle ilgili örnek görselleri belirleyip kesmek Öğretmen araştırma yapılacak kaynakları sınıfta hazır bulundurur. Öğretmen sınıfları grup çalışmasına uygun olacak şekilde birleştirir (FÖÖD1). Öğrencilere görevlerini tamamlamaları için 30 dakika süre tanır (SF3). Öğretmen bu süre zarfında tahtaya coğrafyanın konusu ve bölümleriyle ilgili şemayı çizer (İF1). Öğretmen çalışmanın bitmesinin ardından hazırlanan görselleri toplar. Sınıf düzeni eski haline getirilir. Araştırma grubunun kendi aralarından seçtiği temsilci sunumunu yapar. Sunumun ardından öğretmen ikinci grubun hazırladığı görselleri öğrencilere eşit olacak şekilde dağıtır. Öğrenciler görselleri ilgili başlık altına yapıştırır (ÜF1).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Öz ve akran değerlendirme formu kullanılacaktır. Öz ve akran değerlendirme formu hazırlanırken Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'nda yer alan örneklerden yararlanılabilir (http://meb.ai/UW8PWDJ).
Kullanılan Evrensel Tasarım İlkeleri	• Gereksinimi olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 2

TEMA: MEKÂNSAL BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.2.1. Harita uygulamaları yapabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Haritaya ait bileşenlerden yararlanarak haritaları okur. b) Haritaya ait bileşenlerden yararlanarak haritadaki olay, olgu ve mekânlar arası ilişkileri çözümler. c) Haritada yer alan olay, olgu veya mekânların özellik, konum, dağılışı ve ilişkileri ile değişim ve/veya harita türüne ilişkin çıkarım yapar. ç) Harita yapım aşamalarını kullanarak harita oluşturur.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin coğrafi koordinat sistemi (paralel ve meridyen), haritaya ait temel unsurlar ve bu unsurların kullanımı, bazı tematik harita türleri ve mekânsal bilgi teknolojileriyle ilgili (dijital küre, uydu, dijital harita vb.) temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler topoğrafya haritasında verilen yer şekillerini belirlerken ve özellikle harita üzerinde hesaplama yaparken zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Görme güçlüğü yaşayan öğrenciler için verilen haritalarda yer alan izohipsler ip, silikon veya kabartma ruleti ile dokunsal olarak belirginleştirilebilir.
Süreç	SF1: Öğrencilerin ilgileri doğrultusunda çalışmak istedikleri gruplarda çalışma yapmaları sağlanır. Burada seçim yapmakta zorlanan öğrenciler için seçenekler azaltılabilir. Seçenek içerikleri basitleştirilerek öğrencilerin seçim yapması kolaylaştırılabilir. SF2: Öğretmen; görevleri gruplarla yazılı olarak paylaşabilir. SF3: Görev dağılımı esnasında öğretmen rehber olabilir. İsteyen öğrenci sürecin bir basamağını gerçekleştirebilir ya da tüm basamaklarına katılabilir.
Ürün	ÜF1: Araştırma sürecinde öğrencilerin gösterdiği çaba, katılım, verilen görevlere katılım sağlama, birbirleriyle iş birliği içinde çalışabilme, hesaplama yapabilme ve son durumda verilen görevlerin uygun şekilde tamamlanması değerlendirilebilir. ÜF2: Öğrencilerin düzeyine göre topoğrafya haritalarının sınırlarında renklendirme/kalınlaştırma vb. uyarlamalar yapılarak harita sadeleştirilebilir ya da birden fazla hesaplama gerektirecek harita verilerek çalışma zenginleştirilebilir. Ayrıca öğrencilerin sözlü olarak cevap vermelerine imkân sağlanabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Öğretmen öğrencilerin grup çalışması yapabilmeleri için sıra ve masaları düzenleyebilir. Öğretmen grup çalışmasına fiziksel erişim konusunda güçlük yaşayan öğrenciler için grup yerleşmelerinin aralarında rahat hareket edilebilecek boşluklar sunabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Etkinlik planı:

Etkinlik Adı	Mekânın Aynası
Konu	Mekânın Aynası Haritalar
Öğrenme Hedefleri	• Haritaya ait bileşenlerden yararlanma • Haritadaki olay, olgu ve mekânlar arası ilişkileri çözümleme • Haritada yer alan unsurlardan uygulama yapabilme
Materyaller	Harita bileşenlerinin ve yer şekillerinin gösterildiği işlenmemiş topoğrafya haritası, boya kalemleri, bulunması istenen yer şekillerinin görselleri. Öğretmen topoğrafya haritasını elektronik ortamdan bulabilir veya temsili alanların yer aldığı bir harita oluşturabilir.
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	İş Birlikli Öğrenme: Öğrencilerin grup etkinlikleri sırasında kendilerine sunulan topoğrafya haritası oluşturma noktasında iş birliği yapmaları ve birlikte ürün oluşturarak öğrenmeleri Özetleme: Öğretmenin tahtada sergilenen haritayı yorumlaması ve özetlemesi Küçük Grup: Öğrencilerin harita üzerinde verilen görevleri yerine getirmek için bir araya gelmesi Açık Anlatım: Öğretmenin etkinlik bitiminde öğrencilerin bilgi eksikliklerini giderme noktasında anlatım yapması
Uygulama Süreci	Öğretmen bu derste haritaya ait bileşenlerden yararlanarak haritaları okuma, haritadaki olay, olgu ve mekânlar arası ilişkileri çözümleme yapabileceklerini; bu özellikler doğrultusunda öğrendikleri bilgilerle konum, dağılışı ve ilişkileri ile değişim ve/veya harita türüne ilişkin çıkarımlar yapabileceklerini söyleyerek dersi başlatır. Ayrıca öğrencilere dersin sonunda harita oluşturabileceklerini söyler. Öğretmen bu derste bir etkinlik yapacaklarını, bu etkinlik için sınıfın dört gruba ayrılması gerektiğini söyler (SF1). Dört gruba ayrılan öğrencilerin çalışabilmesi için uygun alanlar oluşturulur (FÖÖD1). Öğretmen önceden hazırladığı amaca uygun topoğrafya haritasını yatay ve dikey yönden dört parçaya bölerek öğrenci gruplarına dağıtır (İF3). Öğretmen gruplara görevleri söyler (SF2). Belirlenen görevler: Topoğrafya haritasında; konum belirleme, yükselti hesaplama, bulunan yükseltileri, yükselti basamaklarını uygun renklerle boyama, harita üzerinde gösterilen yer şekillerini ayırt etme, haritanın ölçeğinden faydalanarak belirtilen yerle ilgili hesaplama yapma (uzunluk ve alan hesaplama, profil çıkarma). Öğretmen öğrencilere isterlerse grup içinde ilgileri doğrultusunda görevleri paylaşabileceklerini söyler (SF3). Öğrenciler çalışmalarını bitirdikten sonra öğretmen etkinlik sayfalarını öğrencilerden toplar. Öğretmen topladığı etkinlik sayfalarını birleştirir, birleştirdiği etkinlik sayfalarını tahtada sergiler (ÜF1). Öğretmen tamamlanan haritada yanlışları düzelterek konuyu özetler. Öğretmen daha sonra haritayı incelemeleri için öğrencilere fırsat sunar.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme

Öğretmen etkinliğin sonunda her öğrenciye bireysel olacak şekilde altı farklı yeryüzü şekline ait topoğrafya haritası örneği verir. Öğretmen öğrencilerden verilen bu harita üzerinde yükselti hesaplaması yapmalarını haritada bulunan yeryüzü şekillerinin ne olduğunu belirlemelerini ve yazmalarını ister (**ÜF2**). Harita üzerinde hesaplamalar yapılırken ve yeryüzü şekilleri belirlerken kontrol listesi hazırlanacaktır. Kontrol listesi hazırlanırken 9. sınıf etkinliklerinden 9.3.3 kazanımı için hazırlanan etkinlikte yer alan kontrol listesinden yararlanılabilir.

Öz değerlendirme formu kullanılacaktır. Öz değerlendirme formu hazırlanırken Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'nda yer alan örneklerden yararlanılabilir (<http://meb.ai/UW8PWDJ>).

Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri

- Gereklini olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama
- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)
- Bireyselleştirilmiş öğrenme planları oluşturma ve her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına uygun hedefler belirleme

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 3

TEMA: MEKÂNSAL BİLGİ TEKNOLOJİLERİ

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.2.2. Türkiye'nin konum özelliklerini algılayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Türkiye'nin konum özelliklerini belirler. b) Türkiye'nin konum özelliklerini görselleştirir. c) Türkiye'nin konum özelliklerini özetler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin coğrafi koordinat sistemi (paralel ve meridyen), haritaya ait temel unsurlar ve bu unsurların kullanımı, bazı tematik harita türleri ve mekânsal bilgi teknolojileriyle ilgili (dijital küre, uydu, dijital harita vb.) temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Konum özelliklerine bağlı olarak farklı yönlerden çıkarımlar yapmakta zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğretmen öğrencilere sözlü, yazılı bilgi verebilir. Dijital ortamda içeriği görsellerle destekleyerek sunum yapabilir. İF2: Öğrencilere dijital ortamda konu ile ilgili haritalar ve haberler gösterilebilir, örnek sayısı artırılarak konunun içeriği zenginleştirilebilir. İF3: Öğrencilerin tartışma sonuçlarını hatırlamalarını kolaylaştırmak için konu başlıklarının olduğu şablon, öğrencilere dağıtılabilir.
Süreç	SF1: Öğrenciler ilgi ve istekleri doğrultusunda gruplara dahil olabilirler. Grup sayılarının dengeli dağılımı öğretmen rehberliğinde gerçekleşebilir. Öğrencilerden tartışma sonuçlarını sözlü, yazılı ya da dijital ortamda sunmaları istenebilir. SF2: Gönüllü öğrencilere öncelik verilerek akran öğretimi desteklenebilir. Aynı zamanda ihtiyaç duyan öğrenci paylaşım esnasında bilgi notu kullanabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilerin çalışma sonuçlarını yazılı, sözlü ya da dijital ortamda da hazırlayıp sunmalarına fırsat verilebilir. ÜF2: Yazmakta güçlük çeken öğrenciler için dijital materyal kullanılabilir. ÜF3: Öğrencilerin etkinlik boyunca bireysel veya grup etkinliklerine katılımını ve talep edilen uygulamaları iş birliğiyle gerçekleştirmeleri gözlemlenerek değerlendirme sürecine dahil edilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Grup çalışmaları için sıralar bir araya getirilerek çalışma alanları oluşturulabilir. Grup çalışmasına fiziksel erişim konusunda güçlük yaşayan öğrenciler için grupların aralarında rahat hareket edilebilecek boşluklar oluşturulabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Dört Dörtlük Bakış
Konu	Türkiye'nin Coğrafi Konumu
Öğrenme Hedefleri	- Türkiye'nin konum özelliklerini belirleyebilme - Türkiye'nin konum özelliklerinin swot analizini yapabilme - Türkiye'nin konum özelliklerini özetleyebilme
Malzemeler	Sınıf tahtası, farklı renklerde tahta kalem, not şablonu, grup dağılım şeması, model küre, etkileşimli tahta
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	İş Birlikli Öğrenme: Öğrenciler etkinlik sürecine başlamadan önce dört grup oluşturulur. Grup oluşturulurken öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyleri dikkate alınır. Oluşturulan gruplara etkinliğin süreci anlatılır. Açık Anlatım: Bu etkinlikte öğretmen, öğrencilere etkinliğe başlamadan önce Türkiye'de mutlak konum ve göreceli konum kavramlarının kapsamını ve bu kavramların ne olduğunu açıklar. Akran Öğretimi: Bu etkinlikte öğrenciler Türkiye'nin coğrafi konum özellikleriyle ilgili ön bilgilerinden faydalanarak ulaştığı sonuçları grubuyla paylaşır. Grup içi tartışma ve soru-cevap sonrasında Türkiye'nin coğrafi konum özelliklerinin belirtilen yönüyle ilgili ortaya çıkan durumları birlikte keşfederler. Bu keşfettikleri durumlar özetlenerek metin oluşturulur. Ayrılıp-Birleşme Tekniği: Öğrenciler Türkiye'nin coğrafi konum özelliklerinin farklı yönlerini anlamak amacıyla dört gruba ayrılır. Grupların bilgi paylaşımı yaptıktan sonra diğer gruptaki öğrencilerle yer değiştirerek o grubun ulaştığı sonuçlar hakkında bilgi edinmeleridir. Özetleme: Öğretmenin etkinlik bittikten sonra bilgilerin daha kalıcı olması amacıyla önemli noktaları kısaca tekrarlamasıdır. Swot Analizi: Türkiye'nin coğrafi konum özelliklerinin dört sütunlu bir tabloya yerleştirilerek; güçlü yönler, zayıf yönler, fırsatlar ve tehditlerin detaylı karşılaştırılması sonucu geleceğe yönelik plan ve strateji oluşturma amacı ile gerçekleştirilen bir analiz çalışmasıdır.
Uygulama Süreci	Etkinliğe başlamadan önce coğrafi konum özelliklerini oluşturan mutlak ve göreceli konum kavramları öğretmen tarafından açık anlatımla öğrencilere aktararak Türkiye'nin mutlak ve göreceli konumu belirlenir (İF1). Öğretmen Türkiye'nin coğrafi konumuna bağlı olarak ortaya çıkan sonuçlarla ilgili doğrudan bilgi verdikten sonra Türkiye (Mavi Vatan ve Gök Vatan'la Ulusal Hava Sahası) ve dünyadan bazı örnekler sunar (İF2). Öğretmen, Türkiye'nin coğrafi konum özelliklerini öğrenciler tarafından swot yöntemiyle analiz edilebilmesi için aşağıda belirtilen başlıkları tahtaya yazar. - Güçlü yönleri - Zayıf yönleri - Fırsatlar - Olası tehditler

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Bu başlıklar doğrultusunda gruplar oluşturulur (SF1). Sınıf çalışmaları için uygun hâle getirilir (FÖOD1). Öğrencilerden ilgili başlıkları grup içinde tartışmaları istenir (İF3). Her gruptan; Türkiye'nin konum özelliklerinin tartışılması, hemfikir olunan ortak sonuçların yazılması ve ulaşılan sonuçların sunulması istenir (ÜF1). Böylece birinci aşama grup çalışması tamamlanmış olur. Öğretmen rehberliğinde tüm gruplardan en az bir öğrenci alınarak yeni gruplar oluşturulur. Yeni oluşturulan gruplardaki öğrenciler, önceki gruplardan edindikleri bilgileri birbirleriyle paylaşır (SF2). Paylaşımlar tamamlandıktan sonra öğrenciler ilk gruplarına (başlangıç grupları) geri döner. Gruplarına dönen öğrenciler Türkiye'nin farklı yönleriyle ilgili edindikleri bilgileri gruplarıyla paylaşarak Türkiye'nin konum özelliklerinin tüm yönlerini kapsayan ortak sonuçlara ulaşır. Grupların kendi aralarından belirledikleri grup sözcüsü ulaşılan ortak sonuçları sınıf tahtasında grup için ayrılan bölüme yazar (ÜF2). Ulaşılan sonuçlar yazıldıktan sonra olası yanlış yanıtlar veya eklenebilecek olası durumlar öğrencilerle soru-cevap şeklinde tartışılıp ilgili bölümde ekleme/çıkarma yapılır. Son olarak öğretmen Türkiye'nin konum özelliklerini özetleyerek etkinliği tamamlar.
Değerlendirme	Öğrencilerin verilen görevle ilgili ulaşılan sonuçları ve çalışma süreçleri değerlendirilir (ÜF3). Öğrencilerin ürünleri sergileme becerisi değerlendirilirken önceden hazırlanmış akran değerlendirme formu kullanılacaktır. Akran değerlendirme formu hazırlanırken Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'nda yer alan örneklerden yararlanılabilir (http://meb.ai/UW8PWDJ).
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• Gereklini olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma ve yazma materyalleri sağlama • İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.) • Her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına uygun hedefler belirleme

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 4

TEMA: DOĞAL SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	9.3.3. Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram hazırlayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın amacını belirler. b) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın türü için gerekli olan araç gereci belirler. c) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini toplar. ç) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini sınıflandırır. d) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram şeklinde görselleştirir. e) Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak görselleştirdiği tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramı amacına uygun kullanır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin hava olayları ile iklimi ayırt edebildiği, hava durumu ve iklimi etkileyen faktörler hakkında bilgi sahibi olduğu, insan ve mekân etkileşiminde iklimin öneminin bilincinde olduğu, meteoroloji verilerine göre sıcaklık ve yağış değerlerini uygun şekilde grafiğe işleyebildiği, iklim grafiklerinden faydalanarak iklim özelliklerinden çıkarım yapabildiği kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler iklimlerle ilgili verileri grafik üzerine uygun şekilde işlemede zorluk yaşayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Bilgi notları okumakta güçlük çeken öğrenciler için ses kaydı olarak verilebilir, notların içeriği öğrenci ihtiyaçlarına göre basitleştirilebilir ya da zenginleştirilebilir. Ayrıca bilgi notları tahtaya da yansıtılabilir. İF2: Öğretmen etkinlik kapsamında istediği uygulamanın daha kolay anlaşılması adına örnek bir grafik işleme ve yorumlamayı akıllı tahta kullanarak öğrencilerle paylaşır. Gerekli durumlarda yaptığı örnek uygulamanın basamaklarını öğrencilerle yazılı olarak paylaşır. Grafik üzerinde yer alan işlemler öğrenmede güçlük yaşayan öğrenciler için farklı renk kalemler kullanılarak talep edilen işlemin ne olduğu daha açık vurgulanabilir. İF3: Grafikler öğrencilere kısmen doldurulmuş ve boş olmak üzere iki form halinde sunulabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	İF4: Öğretmen iklim türlerinin özelliklerini vurgulamak için bir grafik düzenleyici kullanabilir. Bu uygulama dijital olarak sunulabilir. İF5: Öğretmen iklim verisi kartlarını paylaşarak öğrencilerin yorumlama için temel alacakları bilgileri paylaşabilir. Kartı okumakta güçlük çeken öğrenciler için yazı puntosu, kontrast ayarlama veya kart büyüklüklerini düzenleme gibi uyarlamalar yapılabilir.
Süreç	SF1: Öğrencilerin ilgileri doğrultusunda çalışmak istedikleri iklim-şehir seçimi yapmaları sağlanır. Öğrencilerin seçim yapmalarını kolaylaştırmak için önceden hazırlanmış on farklı kenti içeren şehir seçim tablosu oluşturulabilir. SF2: Öğrencilere bireysel ya da grup hâlinde çalışma imkânı sunulabilir. SF3: Öğretmen ek süreye ihtiyaç duyan gruplara işleyişi aksatmayacak kadar süre verebilir. Çalışmaların uygun şekilde ilerlemesi için 5 dakikada bir öğrencileri süre hakkında bilgilendirebilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilerin etkinlik boyunca iklim türleri ve iklim türlerinin başlıca özelliklerine ilişkin bilgileri doğru-yanlış kâğıtları ile değerlendirilebilir. Bu kâğıtların öğrenci gereksinimleri doğrultusunda içeriğinde basitleştirme/sadeleştirme yapılabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Öğretmen küçük grup etkinliği yapmak isteyen öğrenciler için masa düzenlemesi yapabilir, bireysel çalışmalar için uygun çalışma alanları oluşturabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	İklim Ağacı
Konu	İklim Türleri
Öğrenme Hedefleri	- Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın amacını belirler. - Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak oluşturacağı tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramın türü için gerekli olan araç gereci belirler. - Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini toplar. - Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini sınıflandırır. - Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini tablo, grafik, şekil ve/veya diyagram şeklinde görselleştirir. - Türkiye ve dünyadaki farklı iklim türlerine sahip yerlerin iklim verilerini kullanarak görselleştirdiği tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramı amacına uygun kullanır.
Materyaller	Renkli kalem, fon kartonu, keçeli kalem, yazıcı, bilgisayar, renkli kâğıtlar
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Akran Öğretimi: Grup etkinlikleri sırasında öğrencilerin grafik işleme, iklim türlerinin özelliklerini özetleme alanlarında birbirlerini desteklemeleridir. İş Birlikli Öğrenme: Öğrencilerin grup etkinlikleri sırasında kendilerine sunulan çeşitli şehirlerin iklim verilerini işleme ve iklim özelliklerini özetleme noktasında iş birliği yaparak ürün oluşturup öğrenmeleridir. Açık Anlatım: Öğretmenin etkinlik başında öğrencilerin grafik işleme ve yorumlama noktasında kendilerinden talep edilen düzeyde bir örnek üzerinden anlatım yapılmasıdır. Seçim Panosu: Öğrencilerin ilgileri doğrultusunda çalışmak istedikleri iklim türü ve şehri seçmeleri için yazılı ve görsel kullanılarak oluşturulan seçim tablosunun kullanılmasıdır. Özetleme: Öğretmenin, etkinlik boyunca öğrencilerin ortaya çıkardığı iklim türleriyle ilgili özellikleri etkinlik sonunda özetlemesidir. Küçük Grup: Öğrencilerin aynı iklim türleriyle ilgili çalışmalarını yapmaları için bir araya gelmeleridir.
Uygulama Süreci	Öğrencilere bu derste Türkiye’den ve dünyadan farklı merkezlerin inceleneceği, bu merkezlerin sıcaklık ve yağış verilerini kullanarak iklim özellikleri hakkında çıkarımlar yapılacağı ve iklim özellikleriyle ilgili grafik oluşturulacağı söylenerek derse giriş yapılır. Yapılacak etkinlik kapsamında öğrencilerin belirlenen merkezlerden birini seçmesi istenir (SF1). Öğrenciler seçimlerin yapılmasının ardından çalışmalara başlar (SF2). Sınıf ortamı çalışmalar için uygun hâle getirilir (FÖÖD1). Öğretmen öğrencilere daha önceden hazırlamış olduğu şehirlerin iklim özelliklerini içeren bilgi notları dağıtır (İF1).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Örnek merkezler: Ekvator-Pekanbaru; Savan-Juba; Çöl-Bechar; Muson-Guang-zhou; Akdeniz-Kalamata; Okyanusal-Tiree; Ilıman Karasal-Taşkent; Tundra-Chokurdah; Kutup-Amundsen

Öğrencilere bilgi notlarını incelemeleri için fırsat tanınır. Öğretmen örnek bir grafik doldurma ve yorumlama sürecini gerçekleştirir (**İF2**). Öğrencilere etkinlik kapsamında boş grafikler dağıtılır (**İF3**). Öğrencilerden verilen değerleri (sıcaklık ve yağış) boş grafiğe işleyerek iklim özellikleri hakkında çıkarım yapmaları istenir (Örnek iklim grafiği için Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı örnek 15 incelenebilir). Dağıtılan grafikleri doldurmaları için öğrencilere 20 dakika süre tanınır (**SF3**). Öğrencilerin çalışmalarını tamamlamalarının ardından öğretmen tahtaya, hazırlamış olduğu ve içinde iklim türlerinin yer aldığı "İklim Ağacı" panosunu yapıştırır (**İF4**). Öğretmen, öğrencilerden hazırladıkları çalışmalarını iklim ağacındaki ilgili alana yapıştırmalarını ister. Öğretmen daha önce öğrenilen iklim türlerine benzer olan ve Türkiye'de görülen iklimleri inceleyeceklerini söyler. Önceden hazırlanmış iklim verileriyle ilgili notlar öğrencilerle paylaşılır. Bu notlar üzerinde Türkiye'deki iklim türlerini örnekleyen merkezlere ait bilgiler (Rize-Karadeniz iklimi; Konya-Ilıman Karasal iklim; Erzurum-Sert Karasal iklim; Antalya-Akdeniz iklimi) yer almaktadır (**İF5**). Öğrencilerden bu kartlar üzerindeki bilgileri inceleyerek ilgili merkezin iklim özellikleri hakkında tahminde bulunmaları ve bu merkezlerde hangi iklim türünün görüldüğünü belirlemeleri istenir. Çalışmalarının ardından öğrencilerin inceledikleri merkezin iklim özelliklerini sınıfla paylaşmaları istenir. Etkinliğin sonunda öğretmen bugün öğrendiklerimizi gözden geçirelim diyerek soru-cevap yapacaklarını belirtir.

Değerlendirme

Öğretmen ders sonunda iklim türlerine ilişkin daha önceden hazırlamış olduğu ve her iklim türünün temel özelliklerini özetleyen doğru-yanlış kâğıtlarını öğrencilere dağıtır. Öğrencilerden doldurmalarını ister (**ÜF1**).

Grafik hazırlama adımları kontrol listesi hazırlanarak öğrencinin grafik hazırlama becerisi ölçülür.

İklim grafiği oluşturma uygulamasıyla ilgili örnek kontrol listesi ekte verilmiştir.

Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri

- Gereksinimi olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama
- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

KONTROL LİSTESİ

Aşağıdaki form yapılan çalışmaları değerlendirmek için örnek olması amacıyla hazırlanmıştır.

Ölçüt	Evet	Hayır
Her bir sayfa, bir merkezin iklim grafiğini gösterecek şekilde kullanılmıştır.		
İklim grafiklerinde yağış değerleri sütun grafikte gösterilmiştir.		
İklim grafiklerinde sıcaklık değerleri çizgi grafik ile gösterilmiştir.		
Merkezlere ait veriler aynı grafik alanı kullanılarak gösterilmiştir.		
Aylık ortalama sıcaklık ($^{\circ}\text{C}$) ve aylık ortalama yağış (mm) verileri, ilgili aylara dikkat edilerek doldurulmuştur.		
Oluşturduğunuz sıcaklık tablosuna dayalı olarak ocak ayına ait ortalama sıcaklık ile grafik alanında sol taraftaki sıcaklık ölçeğindeki aynı değerın kesişimine nokta koyulmuştur ve bu, sırayla bütün aylara uygulanmıştır.		
Sıcaklık değerleriyle ilgili oluşturulan noktalar, kırmızı renkte bir kalemle birleştirilerek sıcaklık grafiği tamamlanmıştır.		

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 5

TEMA: DOĞAL SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.3.4. İklim sistemi ve sürecinde meydana gelen değişiklikleri algılayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) İklim sistemi ve sürecinde meydana gelen değişiklikleri coğrafi temsiller aracılığıyla karşılaştırır. b) İklim sistemi ve sürecinde meydana gelen değişiklikleri sıralar. c) Küresel iklim değişikliğinin neden ve sonuçlarını yorumlar. ç) Küresel iklim değişikliğini sentezler. d) İklim sistemi ve sürecinde meydana gelebilecek değişime yönelik kanıta dayalı öngöründe bulunur.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin hava olayları ile iklimi ayırt edebildiği, hava durumu ve iklimi etkileyen faktörler hakkında bilgi sahibi olduğu, insan ve mekân etkileşiminde iklimin öneminin bilincinde olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	İklim değişikliğiyle ilgili geleceğe yönelik çıkarımlarda bulunmakta ve farklı çözüm önerileri geliştirmekte zorluk yaşayabilir.
	İF1: Video içeriğini takip etmeyi kolaylaştırmak için desteklenmesi gereken öğrencilere içerik çıktısı hazırlanarak verilebilir. Videolarda işitme güçlüğü olan öğrenciler için altyazılı videolar tercih edilebilir. Alt yazılar uygun kontrast ve punto büyüklüğü göz önünde bulundurularak hazırlanabilir. İF2: Öğretmen bilgi aktarma sırasında öğrencilere önceden hazırlamış olduğu bilgi notları dağıtabilir, dijital araç kullanarak sunum yapabilir. Ayrıca ihtiyaç duyan öğrenciler için bilgi notlarının içeriği basitleştirilebilir. İF3: Öğretmen istasyonların görevlerini ve bu istasyonlarda öğrencilerden talep edilen görevleri yönerge basamakları halinde öğrencilerle paylaşabilir.
	SF1: Soruları yazılı biçimde sunabileceği gibi öğrencilerin okuma gereksinimlerine göre sesli olarak da sunabilir. Soruları anlamakta güçlük yaşayan öğrenciler için sorular bireysel soru kartı formunda sunulabilir. SF2: İstasyon tekniği kapsamındaki çalışmaların sonunda elde edilen sonuçların düzenlenmesi için öğrencilere süre tanınabilir, öğretmen bu bağlamda hatırlatıcı olarak sözlü uyarın sunabilir. Burada yazma ya da kendini ifade etme ile ilgili güçlük yaşayan öğrenciler için ek süre tanınabilir.
	ÜF1: Öğrenciler çalışma sonuçlarını yazılı veya sözlü olarak ifade edebilecekleri gibi resim, poster gibi çeşitli sunu biçiminde de paylaşabilir. ÜF2: Etkileşimli dergi oluşturma sürecine öğrenciler dergi için bilgi yazısı yazabilirler, resim yapabilirler, fotoğraf çıktısı ekleyebilirler. ÜF3: Öğrenciler konuya ilişkin slogan ve poster oluşturabilir, hikâye, şarkı, şiir, haber vb. metin yazabilir. Sözlü olarak anlatabilir.
	FÖOD1: Öğretmen, istasyon tekniği sürecinde öğrencilerin sınıf içerisinde birbirlerinin çalışmalarını olumsuz etkilemeyecekleri, aynı zamanda sınıf içinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sıraları yerleştirerek düzenlemeler yapabilir. Fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için istasyonlara erişimi desteklemek adına yükseltici yerleştirilebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	İklim Değişikliğinin Dünü, Bugünü ve Yarını
Konu	İklim Sisteminde Yaşanan Değişiklikler
Öğrenme Hedefleri	- İklim sistemi ve sürecinde meydana gelen değişiklikleri coğrafi temsil ve veriler aracılığıyla karşılaştırır. - İklim sistemi ve sürecinde meydana gelen değişiklikleri sıralar. - Küresel iklim değişikliğinin neden ve sonuçlarını yorumlar. - İklim sistemi ve sürecinde meydana gelebilecek değişime yönelik kanıta dayalı öngöründe bulunur.
Materyaller	Karton, boya kalemleri, keçeli kalemler, A4 kâğıtlar, makas, bilgisayar, yapıştırıcı, gazete, dergi, coğrafya ders kitabı, yazıcı
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Araştırma ve Bağımsız Çalışma: Öğrencilere bir önceki haftadan araştırma ve çalışma yapmaları için görevlendirme yapılması Özetleme: Öğretmenin öğrencilerin sunum yapmaları ile eş zamanlı bilgileri özetleyerek tahtaya yazması Soru Cevap: Videonun izlenmesinin ardından öğretmenin öğrencilere dikkatlerini çeken noktaları ve geçmiş iklim değişiklikleriyle günümüzdeki iklim değişikliklerinin benzer ve farklı yönlerinin neler olduğunu sorması İstasyon Tekniği: İstasyon tekniği, öğrencilerin iklim değişikliği konusunun farklı bağlamlarını (nedenler, beşerî ve doğal etkiler, çözüm önerileri) içeren istasyonlarda grup çalışmaları yapmalarıdır.
Uygulama Süreci	Bu etkinliğin ön koşulu öğrencilere önceki hafta verilen araştırma görevini tamamlamasıdır. Öğretmen bu etkinlikte önceki haftadan başladıkları iklim değişikliği ve sonuçları konusuna devam edeceklerini paylaşarak giriş yapar. Ardından öğrencilerden bir önceki hafta etkinlik için vermiş olduğu “Geçmiş dönemlerde yaşanmış iklim değişiklikleri” araştırma konusundan elde ettikleri temel sonuçları paylaşmalarını ister (ÜF1). Öğretmen bu sürecin sonunda bu dersimizde günümüzdeki iklim sistemlerinde yaşanan değişimler hakkında konuşacaklarını söyleyerek hazırlamış olduğu iklim değişikliği ile ilgili videoların izlenmesini sağlar (İF1). Videoların izlenmesinin ardından öğretmen öğrencilere dikkatlerini çeken noktaların neler olduğunu, geçmiş dönemlerde yaşanan iklim değişiklikleriyle günümüzdeki iklim değişikliklerinin benzerlik ve farklılıklarının neler olduğunu sorar (SF1). Öğretmen, öğrencilerden aldığı cevaplar ve izlenilen videolar doğrultusunda konu hakkında öğrencilere bilgi verir (İF2). Sonrasında günümüzdeki iklim değişikliklerinin nedenleri, doğal ve beşerî etkileri, çözüm önerileri hakkında araştırma yapılacağı, bunun için istasyonların oluşturulacağı söylenir. Öğretmen sınıfta istasyon alanlarını oluşturur (FÖÖD1). Öğretmen öğrencilere istasyonlardaki görevlerini aktarır (İF3). İstasyon tekniği kapsamında oluşturulan istasyonlar ve istasyonların görevleri şu şekildedir:

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	- İstasyon: İklim sisteminde görülen değişimlerin nedenleri - Küresel ölçekte iklim sistemindeki değişimlerin ne olduğunu ve nasıl ortaya çıktığı yorumlanır. - İstasyon: İklim sistemindeki değişimlerin doğal süreçler üzerine etkileri - İklim sistemindeki değişimin doğal süreçler üzerine ölçülen, gözlenen ve bilim insanlarınca geleceğe yönelik olası etkileri değerlendirilir. - İstasyon: İklim sistemindeki değişimlerin beşerî faaliyetler üzerine etkileri - İklim sistemindeki değişimin beşerî faaliyetler üzerine ölçülen, gözlenen ve bilim insanlarınca geleceğe yönelik olası etkileri değerlendirilir. - İstasyon: İklim sistemindeki değişimlere yönelik çözüm önerileri - İklim sistemindeki değişimin etkilerini azaltmaya ve bu değişimlere uyum sağlamaya yönelik çözüm önerilerinin neler olabileceği değerlendirilir. - İstasyon: Ürün oluşturma - İklim sistemindeki değişimi yansıtan ürün hazırlama alanı Öğrenciler araştırmalarını tamamlar. Yapılan çalışmaları düzenlemeleri için öğrencilere fırsat verilir (SF2). Öğrenciler ‘ürün oluşturma’ istasyonuna geçip ilgi ve isteklerine göre oluşturdukları ürünleri bir araya getirerek etkileşimli dergi oluştururlar (ÜF2). Oluşturulan dergiyi öğrencilerin incelemesine olanak sağlanır.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Etkinliğin tamamlanmasının ardından öğretmen öğrencilere “Geçmişten günümüze iklim sisteminde görülen değişimleri düşünelim. Gelecekte bizi neler bekliyor?” diye sorar. Öğrencilerden iklim değişikliğinin gelecekte beşerî faaliyetler üzerine etkilerine ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade eden bir ürünü ev ödevi şeklinde hazırlamaları istenir (ÜF3). Öğrencilerin oluşturduğu ürünler dereceleme ölçeği kullanılarak değerlendirilecektir. Dereceleme ölçeği örneklerine; http://meb.ai/UW8PWDJ uzantısında yer alan Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı’ndan ulaşılabilir.
	- Sesli kitaplar ve alt yazılı videolar kullanarak içeriği çeşitli formatlarda sunma - Gereksinimi olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama - İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma - Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama - Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma - Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) - Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) - Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

9.SINIF - FARKLIlaştırılmış ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 6

TEMA: BEŞERİ SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.4.2. Dünya ve Türkiye'deki nüfusun dağılışı ve hareketlerini etkileyen faktörler hakkında haritalar üzerinden çıkarımda bulunabilme.
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	Dünya ve Türkiye'de nüfus yoğunluğunun fazla ve az olduğu alanlar ile nüfusun dağılışı ve hareketlerini etkileyen faktörlerin incelenebildiği haritaları ilişkilendirerek çıkarım yapar.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin etkinlikte kullanılan bölgelerin doğal ve beşerî bazı özellikleri ile nüfusu etkileyen doğal ve beşerî faktörlerle Türkiye'nin geçmişten bugüne kadarki nüfus özellikleri hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler değerlendirme bölümünde dünya üzerinde belirlenen bölgelerin doğal ve beşerî özellikleriyle ilgili yeterli ön bilgiye sahip olmayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları
	İF1: Öğretmen nüfus değişimi ile ilgili yemek menüsünü öğrencilere basılı olarak verir. Öğretmen metin üzerinde uygun büyüklükte ve kontrastlıkta uyarılama yapılabilir. Menü içeriği sesli betimlenebilir.
	İF2: Yönergeler öğrencilere hatırlamalarını desteklemek amacıyla bilgi notu şeklinde bireysel verilebileceği gibi akıllı tahtaya da yansıtılabilir.
	İF3: Öğrencilerin oluşturduğu ürünlerden içeriği uygun olanlar tahtaya öğretmen tarafından yazılabilir. Ayrıca görmede güçlük yaşayan öğrenciler için yazı ve kontrast ayarlamaları ve sesli betimlemeler kullanılabilir. Ek olarak özet çıkarmada güçlük yaşayan öğrenciler için ifadeler basitleştirilebilir.
Süreç	İF4: Öğrencilere nüfusun dağılışıyla ilgili kavramların bulunduğu bilgi kartı verilebilir. Yazmada güçlük yaşayan öğrenciler için dijital form oluşturulabilir. Ayrıca sözlü katılım sağlanabilir.
	SF1: Öğretmen öğrenme menüsü etkinliğinde öğrencilere bireysel ya da grup hâlinde çalışma imkânı sunabilir.
Ürün	SF2: Öğretmen özetlemeleri desteklenmesi gereken öğrenciler için yazılı formda sunulabilir. Ayrıca özetlemeler ihtiyacı olan çocuklar için sesli olarak kayıt altına alınabilir.
	ÜF1: Öğrencilere çalışma sonuçlarını paylaşımları için alternatifler sunulabilir (yazılı, sözlü, dijital vb.).
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	ÜF2: Öğretmen öğrencilere dağıtacağı çalışma kâğıdında sadeleştirmeler yapabilir. Haritalarda uygun yerler işaretlenerek görsel ipuçları kullanabilir. Ayrıca harita dijital olarak yansıtılarak erişilebilir hâle getirilebilir.
	FÖODF1: Öğretmen, sıraları bir araya getirerek istasyonları düzenleyebilir. Öğretmen fiziksel erişim güçlüğü yaşayan öğrenciler için sıralarda yükselticiler kullanabilir. Sıralar arasında hareketin kolay olması adına genişliğe dikkat edebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Nüfus Yoğunluğu Yemeğine Davetlisiniz
Konu	Nüfusun Dağılışı ve Hareketleri
Öğrenme Hedefleri	Dünya ve Türkiye’de nüfus yoğunluğunun fazla ve az olduğu alanlar ile nüfusun dağılışı ve nüfus hareketlerini etkileyen faktörlerin incelenebildiği haritaları ilişkilendirerek çıkarım yapar.
Materyaller	Haritalar, A4 kâğıtları, renkli kalemler, coğrafya ders kitabı, dergiler, gazeteler, bilgisayar
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Düşünme ve Sorgulama: Öğrencilerin etkinlik boyunca bireysel ilgileri doğrultusunda seçtikleri konu başlıkları hakkında verilen temel bilgiler üzerinde düşünmesi ve sorgulamasıdır. Öğrenme Menüsü: Öğrencilere ilgileri doğrultusunda basitleştirme ve zenginleştirme seçenekleri içeren bir menü sunulmasıdır. Burada temel düzeydeki içerikler herkes tarafından yapılmaktayken ilgi düzeyine göre daha kapsamlı içerikler arzu eden öğrenciler tarafından yapılabilir. Esnek Gruplar: Öğrenme menüsü içeriğinde öğrencilere bağımsız ve ikili gruplar hâlinde çalışma seçeneği sunulmasıdır. İş Birlikli Öğrenme: Öğrencilerin, esnek gruplar içerisinde ikili gruplar hâlinde içeriği bir arada yaparak nüfus yoğunluğuna göre konuyu yorumlayabilmeleridir. Özetleme: Öğretmenin etkinlik boyunca soru cevap ve öğrenci üretimlerinden elde edilen bilgileri özetleyerek öğrencilere sunmasıdır. Araştırma ve Bağımsız Çalışma: Öğrencilerin etkinlik sırasında istasyonlarda bireysel olarak araştırma yaparak soruları cevaplamalarıdır.
Uygulama Süreci	Öğretmen bu etkinlikte dünyada ve Türkiye’deki farklı bölgelerin nüfus yoğunlukları hakkında konuşacaklarını söyleyerek derse giriş yapar. Sonrasında “Bugünkü etkinliğimizde bir yemeğe davetliyiz.” diyerek önceden hazırladığı nüfus yoğunluğu yemek menüsünü öğrencilere sunar (İF1). Nüfus Yoğunluğu Yemeğine Davetlisiniz! Mezeler (Bunu herkes yapmalı!) Dünyada ve Türkiye’de nüfusun yoğun ve seyrek olduğu bölgeleri belirleyiniz. Başlangıç (Buradan bir tanesini mutlaka seçmelisiniz.) Aşağıdaki alanlardan birini seçerek bölgenin nüfus yoğunluğu hakkında incelemeler yapınız. Elde ettiğiniz sonuçları maddeler hâlinde yazınız.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Hakkâri Yöresi	Kuzey Afrika
Antalya çevresi	ABD'nin doğusu
Menteşe Yöresi	Güneydoğu Asya
Tuz Gölü çevresi	Amazon Havzası
Çatalca-Kocaeli bölümü	Kuzeybatı Avrupa
Doğu Karadeniz kıyı kuşağı	Avustralya'nın iç kesimleri

Ana Yemek (Bu sorulardan en az ikisini seçmelisiniz.)

- Nüfus yoğunluğunu etkileyen doğal faktörler nelerdir?
- Nüfus yoğunluğunu etkileyen beşerî faktörler nelerdir?
- Dünyada ve Türkiye'de nüfusun yoğun olduğu bölgeleri, nüfusun yoğun olmasında etkili olan faktörlerle ilişkilendiriniz.
- Dünyada ve Türkiye'de nüfusun seyrek olduğu bölgeleri, nüfusun seyrek olmasında etkili olan faktörlerle ilişkilendiriniz.
- Dünya ve Türkiye'nin nüfus dağılışı haritaları ile nüfusun dağılışı ve hareketlerinde etkili olan faktörlerle ilgili haritalar (topoğrafya, iklim, ulaşım, hidroğrafya haritaları vb.) ilişkilendiriniz.
- Dünyada ve Türkiye'de nüfusun yoğun olduğu alanların benzer özellikleri nelerdir?
- Dünyada ve Türkiye'de nüfusun seyrek olduğu alanların benzer özellikleri nelerdir?

Tatlı (İsterseniz cevaplayabilirsiniz.)

- Türkiye'de nüfusun geçmişten günümüze gelişiminde ne gibi süreçler etkili olmuştur?
- Türkiye'de nüfusun daha dengeli dağılışı gösterebilmesi için neler yapılabilir?
- Yaşadığınız yerde nüfusun yoğun veya seyrek olmasında etkili olan faktörler nelerdir?
- Dünyada nüfusun sürekli artmasının ne gibi sonuçları olabilir?
- Aritmetik nüfus yoğunluğu ile yüz ölçümü ve nüfus miktarı arasında nasıl bir ilişki vardır?

Öğretmen öğrencilerden öğrenme menülerini incelemelerini isteyerek menüden yemek seçerken nelere dikkat edileceği, yemeklerin nasıl yeneceği hakkındaki yönergelerini öğrencilerle paylaşır (İF2). Öğrenme menüsündeki başlıklar (meze, başlangıç, ana yemek, tatlı) baz alınarak dört istasyon oluşturulur (FÖOD1).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Öğretmen oluşturulan istasyonlara dergiler, gazete haberleri, haritalar, coğrafya ders kitabı gibi araştırma kaynaklarını bırakır. İstasyonlar menüdeki ilgili alanların sorularını cevaplamak için kullanılır. Öğretmen, öğrencilere isteklerine göre ikili gruplar halinde çalışabileceklerini söyleyerek etkinliği başlatır (SF1). Öğrenciler menüyü kullanarak istasyonları ziyaret edip ilgi ve yeterlilikleri doğrultusunda etkinliği tamamlar (ÜF1). Etkinlik boyunca öğrenciler menüyü kendilerine rehber edinirler. Etkinliğin tamamlanmasının ardından sınıf eski hâline getirilir. Öğretmen menüde yer alan yemeklerin tamamı hakkında özetleme yapar (SF2). Bu süreçte öğrencilerden yaptıkları çalışmalardan örnekler paylaşımlarını ister, bu örneklerden uygun olanları tahtaya yazar (İF3). Süreç boyunca menüde yer alan her bir ürün hakkında konuşularak etkinlik tamamlanır. Değerlendirme aracı olarak çalışma kâğıdı, kavram haritası ve performans görevi kullanılacaktır. Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı 10. sınıf örnek 7, 8 ve 9 kullanılabilir (ÜF2). Değerlendirme örneklerine; http://meb.ai/UW8PWDJ uzantısında yer alan Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'ndan ulaşılabilir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• Gerekisini olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama • İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma • Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.) • Bireyselleştirilmiş öğrenme planları oluşturma ve her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına uygun hedefler belirleme

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 7

TEMA: BEŞERİ SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.4.3. Türkiye ve farklı ülkelerin nüfus piramitlerinden yararlanarak demografik dönüşüm sürecini yorumlayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Türkiye ve farklı ülkelerin nüfus piramitlerini demografik dönüşüm modeline göre anlamlandırır. b) Demografik dönüşüm modelinin aşamalarını doğum ve ölüm oranı ile nüfus yapısı arasındaki ilişkiye göre çözümler. c) Türkiye ve farklı ülkelerin nüfus piramitlerini demografik dönüşüm modelinin aşamaları ile ilişkilendirerek buradan sonuç çıkarır. ç) Türkiye ve farklı ülkelerin nüfus piramitleri ile demografik dönüşüm modelinin aşamalarını ilişkilendirerek elde ettiği sonuçları karşılaştırır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin nüfus, nüfus sayımı, nüfusun yapısı gibi kavramların yanı sıra Türkiye'nin geçmişten bugüne kadar olan nüfus özellikleri hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler geleceğe yönelik öngörülerde bulunmakta zorluk yaşayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Bilgi notlarının içeriği öğrenci performansları doğrultusunda sadeleştirilerek öğrencilere sunulabilir. İF2: Tahtayı görmekte güçlük çeken öğrenciler için örnek, yazılı halde de verilebilir. Ayrıca sınıf imkanlarına göre örnek piramit dijital olarak tahtaya yansıtılabilir. İF3: Çalışma kağıtları birden fazla formda oluşturulabilir ve zorluk seviyeleri belirlenerek öğrencilere seçme fırsatı sunulabilir.
Süreç	SF1: Öğretmen cevapları alırken desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere öncelik tanıyabilir. SF2: Tartışmaya sözlü olarak katılmakta zorluk yaşayan öğrenciler için yazılı olarak düşüncelerini paylaşma imkanı sunulabilir.
Ürün	ÜF1: Öğretmen ihtiyaç duyan öğrenciler için ek süre verebilir, yazmakta güçlük çeken öğrencilere sözlü ifade etme seçeneği sunabilir. ÜF2: Kontrol listesinde öğrencilerin gösterdiği çaba, verilen görevlere aktif katılım, birbirleriyle iş birliği içinde çalışabilme ve verileri uygun şekilde yorumlayabilme becerileri değerlendirilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için grup düzenlemelerine uygun hareket alanı açılabilir. Öğretmen kontrolünde dijital araçlar kullanmak isteyen öğrenciler için uygun ortam oluşturulabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Nüfus Piramitlerinin Dili
Konu	Demografik Dönüşüm ve Nüfus Piramitleri
Öğrenme Hedefleri	- Türkiye ve farklı ülkelerin nüfus piramitlerini demografik dönüşüm modeline göre anlamlandırır. - Demografik dönüşüm modelinin aşamalarını doğum ve ölüm oranı ile nüfus yapısı arasındaki ilişkiye göre çözümler. - Türkiye ve farklı ülkelerin nüfus piramitlerini demografik dönüşüm modelinin aşamaları ile ilişkilendirerek buradan sonuç çıkarır. - Türkiye ve farklı ülkelerin nüfus piramitleri ile demografik dönüşüm modelinin aşamalarını ilişkilendirerek elde ettiği sonuçları karşılaştırır. - Farklı ülke nüfuslarındaki değişimi, incelediği tablo ve grafikleri kullanarak karşılaştırır.
Materyaller	Farklı renklerde tahta kalem, not şablonu, etkileşimli tahta, ses kayıt cihazı
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Ayrılıp Birleşme: Öğrencilerin bireysel olarak başladığı çalışma sonrasında gruplarda toplanması Küçük Grup: Öğrencilerin ortak piramitler için küçük gruplar halinde çalışma yapması Soru Cevap: Öğretmenin tahtaya çizdiği nüfus piramidi hakkında öğrencilere soru sorup cevap beklemesidir. Özetleme: Öğretmenin öğrencilerden aldıkları cevaplar ve kendi anlatımının sonrasında hepsini harmanlayarak özet geçmesidir. Akran Öğretimi: Grup etkinlikleri sırasında öğrencilerin piramit okuma, nüfus özelliklerini özetleme alanlarında birbirlerini desteklemesi İş Birlikli Öğrenme: Öğrencilerin grup etkinlikleri sırasında kendilerine sunulan nüfus piramitlerini incelemede, bu nüfus piramitlerinin özelliklerini özetleme noktasında iş birliği yaparak ve ürün oluşturarak öğrenmeleri Doğrudan Anlatım: Öğretmenin tahtaya çizdiği nüfus piramidinin bileşenlerini öğrencilere doğrudan anlatması
Uygulama Süreci	Öğrencilere bu derste Türkiye ve birbirinden farklı nüfus özelliklerine sahip olan bazı ülkelerin nüfus piramitlerinin demografik dönüşüm modeli ile ilişkilendirilerek inceleneceği söylenir. Bu piramitlerden; nüfusun cinsiyet, yaş grubu dağılımı, genç-yaşlı, bağımlı nüfus oranı, çalışma çağındaki nüfus ve toplam nüfus gibi nüfus özellikleri hakkında bilgilere ulaşılabileceği belirtilir. Ders kapsamında Türkiye ve farklı nüfus özelliklerine sahip beş ülkenin (Nişer, Gana, Bangladeş, Almanya, Rusya) nüfus piramit modeli demografik dönüşüm modeli ile ilişkilendirilerek bu ülkelerin hangi aşamalardan geçtiğinin inceleneceği söylenir. Öğretmen önceden hazırlamış olduğu nüfus piramitlerinin temel özelliklerini içeren bilgi notlarını her bir öğrenciye dağıtır (İF1). Bilgi notlarını öğrencilerin incelemelerini ister. Öğretmen incelemenin ardından öğrencilere, “Şimdi de Türkiye’nin nüfus piramidi demografik dönüşüm modeli ile ilişkilendirilerek tahtada hep birlikte inceleyelim.” der. Türkiye’nin nüfus piramidini ve demografik dönüşüm modelini tahtaya yansıtır (İF2).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Öğretmen öğrencilere tahtaya yansıttığı Türkiye'nin nüfus piramidi hakkında "Elinizdeki bilgiler dahilinde fikri olan ya da yorum yapmak isteyen var mı?" diye sorar (SF1). Öğretmen öğrencilerden cevapları aldıktan sonra Türkiye'nin nüfus piramidinin bileşenlerine yönelik yorumları özetler ve dönüşüm modelinde hangi aşamalardan geçtiğini belirtir. Daha sonra öğretmen, önceden hazırlamış olduğu demografik dönüşüm modelini içeren boş çalışma kâğıdını her öğrenciye bireysel çalışması için dağıtır (İF3). Öğrencilerden çalışma kâğıtlarını incelemeleri ister. Türkiye'nin nüfus piramidiyle dönüşüm aşamalarını göz önüne alarak kendi çalışma kâğıtlarındaki ülkenin nüfus piramidi dönüşüm modelini kullanarak ilişkilendirmelerini ve çıkarımlarını yazmalarını ister. (ÜF1). Öğretmen öğrencilere inceleme ve çıkarımlarını yazabilmeleri için süre tanır. Öğrenciler çalışmasını bitirdikten sonra çalışma kâğıtlarında aynı ülkeye ait nüfus piramidi yer alan öğrenciler bir araya gelir. Öğretmen öğrencilerin gruplarda çalışabilmeleri için sınıf ortamındaki sıra ve masaları grup çalışmasına uygun olacak şekilde birleştirir (FÖÖD1). Öğretmen gruplarda birleşen öğrencilerden, yazdıkları bilgileri tartışmalarını Türkiye ve diğer ülkelerin demografik dönüşüm sürecindeki benzerlik ve farklılıklarının karşılaştırılmasını ister (SF2). Öğretmen her bir grubu gezerek grupların çalışma sürecini takip eder. Grup çalışmalarının tamamlanmasının ardından öğretmen konuyu özetleyerek dersi bitirir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Etkinlik sürecinde kurallara uyulup uyulmadığını, belirli işlem yollarının izlenilip izlenilmediğini, bir davranışın gösterilip gösterilmediğini belirlemede kontrol listesi kullanılarak değerlendirilecektir (ÜF2). Kontrol listesi öğretmen tarafından hazırlanacaktır. (Kontrol listesi hazırlanırken 9.3.3 öğrenme çıktısı için hazırlanan etkinlikte yer alan kontrol listesi formundan yararlanılabilir.). Değerlendirme sürecinde çalışma kâğıdı hazırlanarak kullanılabilir. Bu değerlendirme aracı hazırlanırken http://meb.ai/UW8PWDJ uzantısında yer alan Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'ndan yararlanılabilir.
	• Gereklini olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 8

TEMA: AFETLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.6.2. Afetleri sınıflandırabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Oluşum kaynağına göre afetleri belirler. b) Oluşum kaynağına göre afetleri ayırıştırır. c) Oluşum kaynağına göre afetleri tasnif eder. d) Oluşum kaynağına göre afetleri etiketler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Doğal süreçlerin neden olduğu yıkıcı doğa olaylarını, iklimi oluşturan bileşenleri ve bu bileşenlerin etkilerini; tehlike, risk ve afet kavramlarını bildiği kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrencilerin ön bilgi sahibi olduğu afet türleri sınırlı olabilir ve afet türleriyle ilgili benzer örnekler vererek sınırlı katkıda bulunabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Araştırma yapan öğrenciler için kitapların ya da dergilerin ilgili kısımları işaretlenebilir, ihtiyaç duyan öğrenciler için anahtar kelimeler verilerek istenilen içeriğin bulunması kolaylaştırılabilir. İF2: Öğretmen araştırma köşelerinde, öğrencilerden ne istediğini özetleyen yönerge basamaklarını yazılı olarak paylaşabilir. Yönerge basamaklarını içeren yazılı materyal üzerinde öğrencilerin düzeylerine göre basitleştirme veya zenginleştirme yapılabilir.
Süreç	SF1: Afetlerin oluşum türlerine göre gruplandırılmış hali öğrencilere yazılı, sözlü, dijital ortamda verilebileceği gibi ihtiyaç duyan öğrenci için bilgi notu ya da grafik hazırlanabilir. SF2: Öğrencilerin ilgi ve yeterlilikleri doğrultusunda öğretmen yönlendirmesi yapılarak uygun alanlarda çalışmaları sağlanabilir. Öğrencilerin bu alanlarda bireysel veya küçük gruplar halinde organize olmaları desteklenebilir.
Ürün	ÜF1: Öğretmen araştırma köşelerinden elde edilen ürünleri öğrencilerin bireysel sunmalarını isteyebilir. Sözlü sunum noktasında sorun yaşayan öğrencilere yazılı sunum veya akran desteği sağlanabilir. ÜF2: Dergi oluşturma sürecinde öğrenciler ilgileri/istekleri doğrultusunda katkıda bulunabilirler. Öğrencilere metin yazma, resim yapma/boyama, fotoğraf kesme veya düzenleme gibi seçenekler sunulabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FOÖD1: Öğrencilerin çalışmalarını rahat yapabilmesi için sınıfın fiziki şartları göz önünde bulundurularak köşeler arasındaki mesafe ayarlanabilir, öğrencilerin bireysel çalışmalarına imkân sunan çalışma düzeni oluşturabilir, sıralar birleştirilerek grup çalışması için düzenlenebilir. FOÖD2: Öğretmen, öğrencilerin oluşturdukları içerikleri büyük bir grup etkinliği içerisinde ürüne dönüştürmeleri için sınıf ortamında sıraları birleştirilerek tüm sınıfın katılabileceği bir dergi hazırlama alanı oluşturabilir. Ayrıca sınıf dışı öğrenme ortamı olarak zenginleştirilmiş kütüphane, okul bahçesi de uygun şekilde tasarlanarak kullanılabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Afet Dergisi
Konu	Afet Türleri
Öğrenme Hedefleri	• Oluşum kaynağına göre afetleri belirler. • Oluşum kaynağına göre afetleri ayırıştırır. • Oluşum kaynağına göre afetleri tasnif eder. • Oluşum kaynağına göre afetleri etiketler.
Materyaller	Afetlerle ilgili dergiler, gazeteler, ders kitapları, bilgisayar, karton, renkli kağıtlar, makas, yapıştırıcı, renkli kalem
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Soru Cevap: Öğretmenin etkinlik açılışında öğrencilerin var olan bilgilerini ve afet türleriyle ilgili yorumlarını soru cevap tekniği ile almasıdır. Özetleme: Öğretmenin grup çalışmaları sonunda öğrencilerin oluşturduğu içerikleri tüm sınıfın daha rahat anlaması adına özetleyerek yazılı ve sözlü olarak ifade etmesidir. Araştırma Merkezleri: Öğrencilerin kendi ilgileri doğrultusunda arzu ettikleri afet türünü araştırabilecekleri merkezlerin kurulmasıdır. Merkezlerde öğrencilerin araştırmaları için gerekli materyallerle birlikte araştırma amacının ne olduğunu vurgulayan yönerge basamakları bulunmaktadır. İş Birlikli Öğrenme: Etkinlik süreci boyunca öğrencilerin grup etkinliklerinde ortak bir amaç doğrultusunda birbirleri ile eş güdümlü çalışma yapmasıdır. Etkileşimli Dergi Oluşturma: Öğrencilerin afet türleri ve oluşum kaynakları ile ilgili gerçekleştirdikleri çalışmaları yine kendi arzu ettikleri biçimde ve derinlikte grup çalışmaları içerisinde basılı bir dergiye dönüştürmeleridir. Akran Öğretimi: Küçük grup düzenlemesi bağlamlarında öğrencilerin araştırma veya içerik oluşturmada akran desteğinin sunulmasıdır.
Uygulama Süreci	Öğrencilere "Oluşum kaynaklarına göre ne tür afetler vardır? Bu afetlerin özellikleriyle ilgili neler söyleyebilirsiniz?" diye sorularak öğrencilerden yorum yapmaları istenir. Öğrencilere farklı afet türlerinin olduğu, bu afetlerin oluşum kaynağına göre değiştiği bilgisi verilir; oluşum türleri gruplandırılarak öğrencilerle akıllı tahtada paylaşılır (SF1). Daha sonra öğrencilere özgün bir "Afet Dergisi" tasarlanacağı söylenir. Öğretmen, önce çalışmaların yapılacağı beş köşe oluşturulacağını ve oluşturulan köşelerde tasarlanacak dergi için çalışma yapacaklarını öğrencilere söyler. Öğretmen sınıfta oluşum kaynağına göre afet türlerini temsil eden beş köşeyi (jeolojik afetler, iklimik afetler, biyolojik afetler, sosyal afetler, teknolojik afetler) konumlandırır (FÖÖD1). Bu köşelere öğrencilerin afet türüyle ilgili araştırma yapabilecekleri araçlar (ders kitapları, dergiler, araştırma raporları, gazete haberi, makale, fotoğraf, çevrimiçi araçlar) yerleştirilir (İF1). İstedikleri köşede çalışabilecekleri ve istedikleri zaman köşelerini değiştirebilecekleri bilgisi öğrencilerle paylaşılır (SF2). Öğretmen her köşeye araştırmada öğrencilerin neler yapabileceklerini özetleyen yönerge basamaklarını bırakır (İF2).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Öğrencilere; afet türlerinin özelliklerini içeren metinler hazırlayabilecekleri, haberler yazabilecekleri, afetleri örnekleyen resimler yapabilecekleri, fotoğraflar bulabilecekleri söylenir. Öğretmen, köşelerdeki çalışmaların tamamlanmasının ardından oluşturulan ürünlerin sunulacağını belirterek herkesin bireysel ya da grup olarak hazırladığı ürünleri sırası geldiğinde sunmasını ister (ÜF1). Öğretmen, öğrencilerin sunduğu afet türleri ile ilgili ürünü, oluşum kaynağını vurgulayarak özetler. Köşeler bir araya getirilerek dergi hazırlama alanı oluşturulur (FÖÖD2).
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Öğretmen dergi hazırlama alanına, öğrencilerin hazırlamış oldukları ürünlerle birlikte dergi oluştururken kullanacakları materyalleri getirerek öğrencilerden hazırlamalarını ister. Öğrenciler "Afet Dergisi" oluşturur (ÜF2). Süreç içerisinde öğrencilerin derse katılımı ve hazırladıkları ürünler üzerinden öğrencilerin performansları değerlendirilir. Öğrencilerin hazırladıkları ürünler için performans değerlendirme ölçeği kullanılacaktır. Değerlendirme ölçeği için http://meb.ai/UW8PWDJ linkinde yer alan Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'ndan yararlanılabilir. Ayrıca hazırlanan dergiler için kontrol listesi kullanılacaktır. Örnek kontrol listesi ekte verilmiştir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• Gereklini olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama • İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma • Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

KONTROL LİSTESİ

Aşağıdaki form yapılan çalışmaları değerlendirmek için örnek olması amacıyla hazırlanmıştır.

Ölçüt	Evet	Hayır
Dergi şablonu kullanılmış veya bu şablon öğrenci tarafından tasarlanmıştır.		
İlgi çekici bir başlık ve kapak tasarımı yapılmıştır.		
İçindekiler bölümü oluşturulmuş ve sayfalar numaralandırılmıştır.		
Farklı bölümlere ayrılmış ve farklı başlıklar altında özelliklere değinilmiştir.		
Uygun punto boyutunda ve kolay okunabilir şekilde yazılmıştır.		
Renkli yazılar, farklı yazı tipleri ve diğer tasarım öğeleri kullanılmıştır.		
Metinler uygun görsellerle desteklenmiştir.		
Yazıdan veya diğer öğelerden kaynaklanan hatalar en aza indirilmiştir.		
Konu ile ilgili kaynaklardan ve bilgilerden yararlanarak oluşturulmuştur.		
Sıcaklık değerleriyle ilgili oluşturulan noktalar, kırmızı renkte bir kalemle birleştirilerek sıcaklık grafiği tamamlanmıştır.		

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 8

TEMA: AFETLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.6.3. Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlar aracılığıyla yorumlayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlardaki bileşenleri anlamlandırır. b) Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlardaki bileşenleri ve bu bileşenler arası ilişkileri çözümler. c) Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlardaki bileşenlerle ilgili sonuçlar çıkarır. ç) Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını gösteren tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlardaki bileşenlerle ilgili ulaştığı sonuçları karşılaştırır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin afetlerle ilgili temel kavram ve konuları ile temel iklim bilgisi konuları hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Afetlerle ilgili yapılması gerekenlerden yola çıkarak önerilerde bulunmakta zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğretmen öğrencilerin oluşturduğu afete hazırlık diyagramlarının sunulmasının ardından diyagramların temel mesajlarını özetleyerek öğrencilerle tekrar paylaşabilir. Burada bireysel bilgi kartları kullanılabileceği gibi görsel olarak içeriğe erişimde güçlük çeken öğrenciler için sesli betimleme de kullanılabilir.
Süreç	SF1: Tartışma sırasında öğrencilere anahtar kelimeler/sözlü ya da görsel ipucu sağlanarak öğrencilerin sesli betimleme, yazılı ve görsel unsurlar kullanarak tartışmaya katılmaları sağlanabilir. SF2: Öğretmen özetlemeyi yaparken sözlü ifade edebileceği gibi konu ile önceden hazırlanmış bilgi notlarını öğrencilerle paylaşabilir. SF3: Öğretmen öğrencilerin düşüncelerini paylaşımlarını sözlü olarak isteyebileceği gibi yazılı olarak da isteyebilir. Düşüncelerini sözlü paylaşmak isteyenlere öncelik verilerek düşüncelerini yazılı olarak paylaşmak isteyen öğrenciler için süre tanınabilir. Yazılı ifade eden öğrencilerin cevapları öğretmen tarafından okunabilir. SF4: Öğretmen, afete hazırlık diyagramlarına ilişkin öğrencilerin tartışma sonuçlarını özetleyip afete hazırlık süreçlerini vurgulayarak paylaşabilir. Tahtada vurgulanmak istenen içeriğe görsel erişimde güçlük çeken çocuklar için sesli betimleme kullanılabilir. Ayrıca içeriğin öğrenciler için daha kalıcı olabilmesi adına bireysel bilgi notları sunulabilir. SF5: Burada seçim yapmakta zorlanan öğrenciler için seçenekler azaltılabilir. Seçenek içerikleri basitleştirilerek öğrencilerin seçim yapması kolaylaştırılabilir. İhtiyaç duyan öğrenciler için öğretmen, grup yönlendirmesi yapabilir, ilgileri doğrultusunda hazırlamak istedikleri içeriğe karar vermelerini isteyebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ürün	ÜF1: Öğrencilerin yaptığı diyagram ve şekilleri, doğal afetlerin yer aldığı diyagram başlığının altına yapıştırmaları istenebilir. Tahtaya erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için tahta boyu ayarlanabilir veya bu işlemin dijital olarak gerçekleştirilmesi sağlanabilir. ÜF2: Öğrenciler ilgileri doğrultusunda ürün hazırlayabilecekleri gibi öğretmen bu süreçte öğrencilere ilgi ve becerileri doğrultusunda rehberlik edebilir. Öğrenciler resim, yazı, şarkı, şiir ya da konuşma hazırlayabilecekleri gibi öğretmenin sınıfa getirdiği materyaller ile dilerse hikâye, afiş, poster oluşturabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FOÖD1: Öğrencilerin çalışmalarını rahat yapabilmeleri için sınıfın fiziki şartları göz önünde bulundurularak merkezler arasındaki mesafe ayarlanabilir. Öğrencilerin bireysel çalışmalarına imkân sunan çalışma düzeni oluşturabilir, sıralar birleştirilerek grup çalışması için düzenlenebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Türkiye’de Sık Görülen Afetlere Hazırlanıyoruz!
Konu	Bütüncül Afet Yönetimi
Öğrenme Hedefleri	- Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını gösteren şekil ve diyagramlardaki bileşenleri anlamlandırır. - Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını gösteren şekil ve diyagramlardaki bileşenleri ve bu bileşenler arası ilişkileri çözümler. - Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını gösteren şekil ve diyagramlardaki bileşenlerle ilgili sonuçlar çıkarır. - Bütüncül afet yönetimi uygulamalarını gösteren şekil ve diyagramlardaki bileşenlerle ilgili ulaştığı sonuçları karşılaştırır.
Materyaller	Afete hazırlıkla ilgili şekil ve diyagram örnekleri, keçeli kalemler, makas, karton, renkli kağıtlar, boya kalemleri
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Esnek Gruplar: Öğretmen şekil ve diyagramların hazırlanması sürecinde ilgi ve yeteneklerine göre öğrencileri bireysel ve grup çalışmasına yönlendirebilir. Burada akran desteği sunacak seçenekleri oluşturabilir. Akran Öğretimi: Öğretmen küçük grup düzenlemesinin içinde, öğrencilerin birbirlerini yetenekleri doğrultusunda destekleyerek birbirlerinden öğrenmelerini sağlayabilir. Özetleme: Öğrencilerin tartışma sürecinden ortaya çıkardıkları bilgiler yazılı ve sözlü olarak özetlenerek öğrencilere daha kapsamlı bir biçimde sunulabilir. Tartışmacı Yaklaşım: Öğrencilerin var olan bilgileri üzerinden birbirlerinin fikirlerini destekleyerek derse hazırlanmaları veya içeriği zenginleştirmeleri için fırsat yaratabilir. İstasyon: Öğrencilerin araştırma yapmaları için ilgili alanlarda çalışmalarını yapmalarınıdır.
Uygulama Süreci	Öğretmen, etkinlik başlangıcında Türkiye’de en sık görülen dört afet türünü (deprem, orman yangını, sel-taşkın ve heyelan) tahtaya yazarak, “Bu afetlerle ilgili yapılması gerekenler nelerdir?” sorusunu sorar. Öğrencilerin kendi aralarında tartışmalarını ister (SF1). Tartışmanın tamamlanmasının ardından öğretmen, öğrencilerin cevaplarını özetler (SF2). Bu etkinlikte bütüncül afet yönetimini oluşturan bileşenler, tablo, grafik, şekil ve/veya diyagramlar Afet ve Acil Durum Yönetim Başkanlığı elektronik sitesinden (https://www.afad.gov.tr/) faydalanabileceklerini ve sonrasında öğrencilerin kendi şekil-diyagramlarını yapacaklarını ifade eder.
Değerlendirme	Öğrencilerle tüm afet türlerinin yer aldığı diyagram ve şekiller paylaşılır (İF1). Öğrencilerden paylaşılan bu diyagram ve şekilleri incelemeleri istenir. Öğrencilerin incelemelerini tamamlamalarının ardından öğrencilere, “Diyagramlarda ve şekillerde afetlere hazırlıkla ilgili hangi bilgiler yer alıyor?” sorusu sorularak öğrencilerin düşüncelerini paylaşmalarını ister. (SF3). Öğrenciler düşüncelerini paylaştıktan sonra öğretmen afete hazırlıkla ilgili afet öncesi, sırası ve sonrasına ait bilgiler paylaşır. (SF4).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Öğretmen daha önceden hazırladığı afet türü ve hazırlık süreci seçim tablosunu öğrencilere sunar. Ardından öğrencilerin seçecekleri afet türüne yönelik kendi diyagramlarını oluşturma aşamasına geçilir. Öğretmen öğrencilerden diyagram ve şekil oluşturmaları için bir afet türünü seçmelerini ister (SF5). Öğrencilere, seçim tablolarını incelendikten sonra bireysel veya gruplar halinde çalışılabileceği ve benzer tercihler yapanların bir araya gelebileceği söylenir. Öğretmen bireysel çalışmaya ve grup çalışmasına karar veren öğrencilerin çalışma alanlarını oluşturmalarına yardımcı olur (FOÖD1). Sıra düzeninin oluşturulmasının ardından öğrencilere diyagram ve şekil tasarlarken kullanabilecekleri materyaller sağlanır. Öğrenciler şekil ve diyagramları hazırlarken öğretmen, grup ve bireysel çalışanları eş zamanlı olarak kontrol eder. Şekil ve diyagramların tasarlanmasının ardından öğretmen, sınıfın boş bir duvarına afet türleri (deprem, sel-taşkın, heyelan, orman yangını) ve hazırlık süreçlerinin (afet öncesi, sırası ve sonrası) yer aldığı etiketler yapıştırır. Ardından öğretmen her bir öğrenciden, hazırladığı diyagram ve şekli ilgili afet ve hazırlık sürecinin olduğu bölüme yapıştırmalarını ister (ÜF1).
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Öğretmen, ürünlerin tamamlanmasının ardından “Afetlere hazırlanmak neden önemlidir?” sorusunu sorar. Sonrasında öğrencilerden bu soruyu düşünerek afetlere hazırlanmanın neden önemli olduğu hakkında evde bir ürün hazırlamaları istenir (ÜF2). Ürünleri bir sonraki derse getirmeleri söylenir. Hazırlanan ürünler kontrol listesi ile değerlendirilecektir. Kontrol listesi hazırlanırken 9. sınıfta diğer etkinlikler için hazırlanan kontrol listelerinden yararlanılabilir. Ödevler öğrencinin portfolyo dosyasına eklenir.
	• Gerekisini olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma ve yazma materyalleri sağlama • İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına uygun hedefler belirleme

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 10

TEMA: BÖLGELER, ÜLKELER VE KÜRESEL BAĞLANTILAR

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.9.7.1. Bölgelerin belirlenmesinde kullanılan kriterlere göre bölge hakkında çıkarım yapabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Bölge ve bölge sınırı hakkında varsayımda bulunur. b) Bölge ve bölge sınırındaki örüntüleri listeler. c) Bölgeyi ve bölge sınırlarını karşılaştırır. ç) Bölge ve bölge sınırları hakkında önerme sunar. d) Bölgeyi ve bölge sınırlarını değerlendirir.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin bölge kavramı hakkında temel bilgilere sahip olduğunu, Türkiye'nin sınırlarını, komşularını ve idari birimlerini bildiği kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Bölgeyle ilgili sorulan sorulara öğrenciler yanıt vermekte zorlanabilir veya sınırlı yanıtlar çıkabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Bölgeler hakkında izletilen video içeriği doküman halinde öğrencilere sunulabilir. İF2: Bilgi notlarının içeriği öğrenci ihtiyaçlarına göre zenginleştirilebilir ya da sadeleştirilebilir. Bilgi notları tahtaya yansıtılarak öğretmen, özetleme de yapabilir. İF3: Öğretmen poster örneklerini dijital olarak tahtada paylaşarak öğrencilerin fikir oluşturmalarını destekleyebilir.
Süreç	SF1: Öğrencilere beyin fırtınası yapma imkanı sunularak akran öğrenmesi desteklenebilir. Gönüllü öğrencilere öncelik verilebilir. SF2: Öğretmen özetleme yaparak konu ile ilgili kavramların paylaşımını sunu içerisinde tahtaya yansıtabilir. Örnek görseller ile kavramın anlaşılabilirliğini destekleyebilir. SF3: Öğretmen öğrencilerden akıllarına gelen kavramları not almalarının yanı sıra sesli olarak söylemelerini isteyebilir böylelikle akran öğretimi desteklenebilir. SF4: Öğretmen konu ile ilgili anahtar kelimeleri öğrencilere hatırlatarak tartışmanın verimli geçmesine yardımcı olabilir. Gerekli durumlarda dersin akışını aksatmayacak şekilde öğrencilere ek süre verebilir. SF5: Gruplar arası bir galeri yürüyüşü düzenlenir. Her grup, diğer grupların posterlerini inceler ve posterlerin yanına yapışkan notlar ile yorumlarını ve sorularını yazar. Poster hazırlayan gruplar sorulara cevap verir. SF6: Öğrenciler ilgi ve istekleri doğrultusunda grup oluşturabilecekleri gibi bireysel olarak da sürece katılabilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ürün	ÜF1: Öğrenciler poster hazırlama sürecinde kendi içlerinde görev dağılımı yapabilirler. Postere eklenmesi istenilen içerik öğrencilere görev yönergeleri şeklinde verilebilir. Öğrencilere hazırlanan içeriğe istekleri ve ilgileri doğrultusunda yazı, resim, hazır görseller ekleme fırsatı sunulabilir. ÜF2: Öğrencilere ürünlerini yazılı, dijital vb. formlarda hazırlama fırsatı sunulabilir. ÜF3: Öğrenciler tercih ettikleri şekilde sunumlarını yaparlar. Örneğin yazılı, sözlü ya da dijital içerik hazırlayarak sunum yapabilirler. ÜF4: Öğrenciler, öğretmenin hazırladığı tanılayıcı dallanmış ağaç formlarından birini kullanarak bölge sınırları ile ilgili belirleyici ifadeleri değerlendirebilir. Ayrıca değerlendirme için kullanılacak olan tanılayıcı dallanmış ağaç formu, öğrencilere üç ayrı şekilde tasarlanıp sunulabilir. Tasarlanan bu üç form herhangi bir yönlendirme içermeyen boş şablon, yalnızca başlıkları içeren şablon ve kısmen detaylandırılmış şablon formunda oluşturulabilir. Ayrıca formlar dijital olarak oluşturulup ders sonunda öğrencilere bireysel olarak ev ödevi şeklinde sunulabilir. İsteyen öğrenci Web2 araçlarını kullanarak kendi tanılayıcı dallanmış ağacını tasarlayabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğretmen fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için yükselticiler kullanabilir. Sıralar arasında hareketin kolay olması adına genişliğe dikkat edebilir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Bölge Türlerini Keşfedelim
Konu	Bölge ve Bölge Sınırı
Öğrenme Hedefleri	• Bölge ve bölge sınırı hakkında varsayımda bulunur. • Bölge ve bölge sınırındaki örüntüleri listeler. • Bölgeyi ve bölge sınırlarını karşılaştırır. • Bölge ve bölge sınırları hakkında önerme sunar. • Bölgeyi ve bölge sınırlarını değerlendirir.
Materyaller	Tanılayıcı dallanmış ağaç formu, kalem, kağıt
Süre	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Tanılayıcı Dallanmış Ağaç Formu: Öğretmen, etkinlik boyunca paylaştığı bilgileri etkinliğin sonunda tanılayıcı dallanmış ağaç formunu kullanarak değerlendirmeye tabi tutar. Form içerisinde yer alan sorular üzerinden tüm konu değerlendirilir. Form isteğe göre 8 ya da 16 çıkışlı olabilir. Özetleme: Öğretmenin bir yazıyı metnin özüne bağlı kalarak kendi ifadeleriyle yeniden ve kısa bir şekilde ifade etmesi Kademeli Etkinlik: Kademeli etkinlik, bölge sınırları ile ilgili tüm alt bileşenlerin aşamalı olarak çalışıldığı, öğrencilerin bireysel veya grup çalışması şeklinde dahil oldukları bir süreçtir. Öğretmen, bölge sınırlarının özelliklerini her bir aşamada derinleştirerek etkinlik sonunda değerlendirme ile birlikte bütüncül olarak kavranmasını sağlayabilir. Beyin Fırtınası: Öğretmenin, öğrencilere, “Bölge denince aklınıza ne geliyor?” sorusu ile çağrışım yapan kavramları söylemelerini istemesi Düşünme ve Sorgulama: Öğretmenin sorduğu soru sonrasında öğrencilerin cevap vermeden önce düşüncelerinin sağlanması Soru-Cevap: Öğretmen etkinlik sonunda, tanılanmış ağaç formu üzerinden kısa sorular sorarak öğrencinin etkinlik boyunca öğrendiği bilgileri değerlendirebilir.
Uygulama Süreci	Öğretmen etkinlik kapsamında bölge ve türleri hakkında konuşacaklarını söyleyerek derse giriş yapar. Ardından öğrencilere: “Bölge denilince aklınıza ne geliyor?” diye sorarak çağrışım yapan kavramları söylemelerini ister (SF1). Öğretmen öğrencilerden gelen cevapları özetleyerek bölge kavramının ne ifade ettiğini paylaşır (SF2). Bölge kavramını ifade ettikten sonra öğretmen, bölgeleri aşama aşama inceleyeceklerini ifade eder. Öğretmen toplam dört aşama altında çalışacaklarını söyler. 1. AŞAMA: Öğretmen öğrencilere bölge kavramını tanıtan kısa bir video veya infografik gösterir (İF1). Bu materyal, bölgelerin tanımını ve önemini görsel olarak açıklayarak öğrencilerin dikkatini çeker. Ardından, öğrencilerden videoyu veya infografiği izlerken akıllarına gelen kelime ve kavramları not almalarını ister (SF3). Bu notlar, daha sonraki tartışmalar için temel oluşturur. Daha sonra öğretmen “Coğrafya bilimde bölge oluşturulmasına neden ihtiyaç duyulmuştur?” ve “Bölge oluşturmanın gerekçeleri nelerdir?” gibi sorular sorar. Öğretmen öğrencilerinin aldıkları notlardan yararlanarak aralarında tartışmaları ve düşünceleri için süre verir (SF4). Ardından öğrenciden cevaplar alınır ve tüm sınıfın katılımıyla tahtada büyük bir zihin haritası oluşturulur. Bu harita üzerinde öğrencilerin verdikleri cevaplarla birlikte öğretmen, konu ile ilgili bilgileri genişletir.

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Uygulama Süreci

Öğrenciler gruplar halinde çalışarak bölgelerin belirlenmesinde kullanılan kriterleri tespit ederler. Tespit ettikleri kriterleri sınıfla paylaşırlar. Böylelikle öğretmen, öğrencilerin birbirlerinden öğrenmelerine ve fikir alışverişinde bulunmalarına olanak sağlamış olur. Etkinliğin birinci aşaması böylece sonlanmış olur.

2. AŞAMA:

Öğretmen şekilsel ve işlevsel bölgeler hakkında görsel, tanım ve örneklerin yer aldığı bilgi notlarını öğrencilere dağıtır ve incelemelerini ister (**İF2**). Ardından öğrencileri gruplara ayırır ve öğrencilere bilgi notlarında yer alan tanımlardan faydalanarak bölge belirleme posterini oluşturacaklarına ilişkin bilgi verir (**İF3**). Öğrenciler gruplar halinde çalışır (**FÖÖD1**). Öğrenciler bölgelerin belirlenmesinde kullanılan kriterleri açıklayan posterler hazırlar (**ÜF1**). Posterlerde, şekilsel ve işlevsel bölgeler hakkında görseller, tanımlar ve örnekler bulunur. Posterler, sınıfta sergilenerek öğrencilerin incelemesine fırsat sunulur (**SF5**). Öğretmen etkileşimli tahtadan örnek haritalar açarak posterlerde hazırlanan kriterleri de vurgulayarak şekilsel ve işlevsel bölgelerin neler olduğunu açıklar ve her bölgeye ilişkin örnekleri harita üzerinde gösterir. Ardından öğrencilere örnek haritalar dağıtarak kendi belirledikleri kriterler çerçevesinde bir bölge ve sınırlarını oluşturmaları istenir. Öğrenciler belirledikleri kriterler doğrultusunda haritalarını oluştururlar (**ÜF2**). Öğrenciler oluşturdukları bölgeleri hangi kriterlere dayanarak oluşturduklarını ve hangi tür bölgeler olduklarını harita üzerine yazar, ardından bölgeleri öğretmene sunar ve diğer gruplar ile birlikte tartışır. Öğretmen, öğrencilerin çalışmaları üzerinden örnekler vererek şekilsel ve işlevsel bölgeler üzerine konuşur.

3. AŞAMA: Anlam Çözümleme Tablosu ile Öğrenmelerin Değerlendirilmesi

Öğretmen, öğrencilere çeşitli şekilsel ve işlevsel bölgeleri gösteren dijital haritalar ve kaynaklar sunar. Öğrenciler, bu kaynakları kullanarak farklı bölge türlerini ve sınırlarını analiz eder. Daha sonra öğrencilere, iki boyutlu bir anlam çözümleme tablosu dağıtılır. Tablo, bir boyutunda bölge türlerini, diğer boyutunda ise bölge örneklerini içerecek şekilde hazırlanmıştır. Her öğrenci, belirli bir bölge türünü ve örneğini seçer ve anlam çözümleme tablosunda bu bölgeleri karşılaştırır. Bu aşamada, öğrenciler dijital araçlar (Google Earth, online haritalar) kullanarak daha detaylı incelemeler yapabilir ve bulgularını tabloya yansıtır. Öğrencilerden, öğrendikleri şekilsel ve işlevsel bölgeleri bu tablo üzerinde değerlendirmeleri istenir. Öğretmen, tabloyu doldururken dikkat edilmesi gereken noktaları açıklar.

Değerlendirme

Öğretmen öğrencileri tekrar gruplara ayırır (**SF6**). Öğrencilere dünya haritası üzerinden kendi belirledikleri kriterler doğrultusunda oluşturdukları bölge ve sınırları hakkında önerilerde bulunmak için tartışma oturumu düzenlenir. Bu oturumda her grup, belirledikleri bölge sınırlarının neden bu şekilde belirlendiğini ve bu sınırların hangi kriterlere göre oluşturulduğunu açıklayan kısa bir sunum hazırlar (**ÜF3**). Öğrenciler, sunumlarını desteklemek için dijital araçlar kullanarak haritalar, grafikler ve infografikler oluşturur. Her grup, diğer gruplardan gelen soruları yanıtlar ve geri bildirim alır. Bu sayede öğrenciler birbirlerinden öğrenme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme fırsatı bulur.

Değerlendirme aracı olarak tanılayıcı dallanmış ağaç, kelime ilişkilendirme testi ve kavram haritası kullanılacaktır (**ÜF4**). Belirtilen değerlendirme araçları, Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'nda (18, 19 ve 20. sınıf içi değerlendirme örnekleri) yer almaktadır (<http://meb.ai/UW8PWDJ>).

9.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

**Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**

- Gereklini olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama
- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma
- Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

COĞRAFYA

10. SINIF

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ LİSTESİ

Sıra	Tema	Öğrenme Çıktısı	Etkinlik Adı	Sayfa No
11	Coğrafyanın doğası	COĞ.10.1.1. Örnek olay, olgu ve/veya mekânı coğrafyanın temel kavramları ile ilişkilendirebilme	M e k â n a Coğrafi Bakış	61
12	Doğal sistemler ve süreçler	COĞ.10.3.1. Yerkürenin tektonik yapısını çözümleyebilme	Yerküre Hareket Ediyor!	64
13	Doğal sistemler ve süreçler	COĞ.10.3.3. Yeryüzü şekillerinin oluşumunu aşınım ve birikim süreçleri açısından çözümleyebilme	Doğanın Heykeltıraşları	67
14	Beşerî sistemler ve süreçler	COĞ.10.4.1. Yerleşme yeri seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörleri sorgulayabilme	Yerleşmelerin Yer Seçimi ve Gelişiminin Perde Arkası	70
15	Beşerî sistemler ve süreçler	COĞ.10.4.2. Türkiye ve dünyadaki yerleşmeleri fonksiyonlarına göre sınıflandırabilme	Şehirleri Keşfet: Farklı Fonksiyonlar, Farklı Dünyalar	73
16	Ekonomik faaliyetler ve etkileri	COĞ.10.5.1. Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre sınıflandırabilme	E k o n o m i k Faaliyet Türlerini Keşfediyoruz	76
17	Afetler ve sürdürülebilir çevre	COĞ.10.6.3. Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına karar verebilme	Benim Mekânım Benim Hayatım: Afetlere Karşı Korunma Planım	81
18	Bölgeler, ülkeler ve küresel bağlantılar	COĞ.10.7.1. Türk dünyasının ortak kültürel özellikleri hakkında çıkarım yapabilme	Türk Dünyası Sofrası	86

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 11

TEMA: COĞRAFYANIN DOĞASI

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.10.1.1. Örnek olay, olgu ve/veya mekânı coğrafyanın temel kavramları ile ilişkilendirebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Örnek olay, olgu ve/veya mekânın harita üzerindeki konumunu algılar. b) Örnek olay, olgu ve/veya mekânın temel coğrafi koşullarını tanımlar. c) Örnek olay, olgu ve/veya mekânın yakın ve uzak çevresiyle olan ilişkilerini çözümler. ç) Örnek olay, olgu ve/veya mekânın aynı çevrede bulunan diğer olay, olgu veya mekânlar üzerindeki etkisini sorgular.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin coğrafya bilimi, bu bilimin gelişimi, coğrafyanın inceleme alanları ve coğrafya öğrenmenin önemi hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler mekânın çevresiyle olan ilişkileri çözümlemede zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Bilgi notlarının içeriği zenginleştirilebilir ya da verilen örnekler artırılarak verilen bilginin anlaşılması kolaylaştırılabilir. İF2: Verilen çalışma kâğıdında incelenecek şehirlerin isminin yanı sıra şehrin görsel ve ayırt edici özelliklerinin bir kısmı da destekleyici olarak sunulabilir.
Süreç	SF1: Süre kontrolünde öğrencilere belirli aralıklarla süre hatırlatması yapılabilir. Dersin akışını aksatmayacak şekilde ihtiyacı olan öğrenciye ek süre verilebilir. SF2: Özetleme sırasında öğretmen görsel/teknolojik destek kullanarak süreci somutlaştırılabilir. SF3: Oluşturulan grupların sayılarının dengeli olması gözetilerek öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda gruplara dahil edilmesi sağlanabilir. SF4: Öğrenciler ulaşılan sonuçları yazılı olarak verebileceği gibi isteyen öğrenciler sözlü olarak da aktarabilir. SF5: Öğretmen özetleme yaparken konunun pekişmesi için birden fazla örneğe yer verebilir, bu örnekleri dijital ortamda sunabilir. Özetleme sırasında söylediklerini tahtaya yazabilir.
Ürün	ÜF1: Gruplar sunumlarını sözlü olarak yapabileceği gibi istekleri doğrultusunda sunum yöntemlerini kendi ilgi ve isteklerine göre belirleyebilir (yazılı, dijital ortam). Öğretmen, grupların ulaştığı sonuçların yanında öğrencilerin etkinlik boyunca bireysel ve grup etkinliklerine katılımını, çalışmaları iş birliğiyle gerçekleştirmelerini değerlendirebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğretmen; öğrencilerin sınıf içerisinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sıraları yerleştirerek düzenlemeler yapabilir. Sıraların aralıkları ve yakınlıkları ayarlanabilir. Fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için istasyonlara erişimin desteklenmesi adına yükselticiler yerleştirebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Mekâna Coğrafi Bakış
Konu	Coğrafi bakış
Öğrenme Hedefleri	- Mekânın haritadaki konumunu algılar. - Mekânın coğrafi koşullarını belirler. - Mekânın çevresiyle olan ilişkilerini çözümler. - Mekânın diğer olay, olgu ve mekânlar üzerindeki etkilerini sorgular.
Materyaller	Çalışma kağıtları, kalem, kağıt, etkileşimli tahta
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Özetleme: Öğrencilerin tartışma sürecinde ortaya çıkardıkları bilgilerin yazılı ve sözlü olarak özetlenip öğrencilere daha kapsamlı bir biçimde sunulması Kartopu: Öğrencilerin önce sekiz gruba ayrılması, daha sonra aynı araştırmayı yapan grupların birleşerek dört grup oluşturması Akran Öğretimi: Grup düzenlemesinin içinde öğrencilerin birbirlerini yetenekleri doğrultusunda destekleyerek birbirlerinden öğrenmelerinin sağlanması
Uygulama Süreci	Öğretmen, öğrencilere bu derste bazı mekânlarla coğrafyanın temel kavramlarını ilişkilendireceklerini söyler. Öğretmen belirlediği ve farklı bölgelerde yer alan mekânların iklim, yer şekilleri, su kaynakları, bitki örtüsü, toprak gibi doğal özelliklerin ve yerleşme, nüfus, ekonomik faaliyetler gibi beşerî özelliklerin neler olduğunu içeren bilgi notları dağıtır (İF1). Öğrencilerden belirlenen sürede bilgi notlarını incelemelerini ister (SF1). Öğrencilerin incelemesinin ardından öğretmen özetleme yapar (SF2). Öğretmen seçilen mekânların (Kocaeli, Adana, Artvin, Muğla) “Ne?”, “Nerede?”, “Ne zaman?”, “Neden orada?”, “Neden önemli?”, “Bulunduğu ortamın özellikleri neler?”, “Doğal ve beşerî ortamlarla nasıl bir ilişkisi var?” gibi sorularla bu mekânlara ait özelliklerin sorgulanacağını söyler. Öğretmen sınıfın sekiz gruba ayrılacağını ifade eder (SF3). Gruplar için uygun çalışma ortamı oluşturulur (FÖÖD1). Her bir şehre ikişer grup denk gelecek şekilde gruplarla şehirler eşleştirilir: 1 ve 2. grup: Kocaeli 3. ve 4. grup: Adana 5. ve 6. grup: Muğla 7. ve 8. grup: Artvin Çalışma için incelenecek şehirlerin isimlerinin yazılı olduğu çalışma kağıtlarını öğretmen gruplara dağıtır (İF2). Öğrencilerden çalışma kağıdında yazılı olan şehirleri (mekânların iklim, yer şekilleri, su kaynakları, bitki örtüsü, toprak gibi doğal özelliklerinin yerleşme, nüfus, ekonomik faaliyetler, kültürel özellikler gibi unsurlar üzerindeki etkilerinin neler olduğu gibi) “Ne?”, “Nerede?”, “Ne zaman?”, “Neden orada?”, “Neden önemli?”, “Bulunduğu ortamın özellikleri neler?”, “Doğal ve beşerî ortamlarla nasıl bir ilişkisi var?” gibi sorularla sorgulamalarını ister. Gruplar ulaşılan sonuçları çalışma kağıtlarına yazar (SF4). Çalışma bittikten sonra aynı şehri inceleyen gruplar birleştirilerek 4 grup oluşturulur. Birleşen gruplar yeniden tartışarak ortak sonuçlara ulaşır.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Etkinliğin tamamlanmasının ardından öğretmen her gruptan bir öğrencinin sunum yapmasını ister (ÜF1). Öğretmen sunum sırasında doğru ve yanlış bilgileri yorumlar, şehir özellikleri hakkında özetleme yapar (SF5).
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Bu etkinlikte öğrenmeler öz değerlendirme formuyla değerlendirilecektir. Örnek çalışma kağıdı hazırlanırken Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'nda yer alan örneklerden yararlanılabilir (http://meb.ai/UW8PWDJ).
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.) • Bireyselleştirilmiş öğrenme planları oluşturma ve her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına uygun hedefler belirleme

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 12

TEMA: DOĞAL SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.10.3.1. Yerkürenin tektonik yapısını çözümleyebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Levha tektoniğine neden olan süreçleri belirler. b) Yeryüzü şekilleri ile levha tektoniği arasındaki ilişkiyi belirler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin yerkürenin oluşumu ve yerkürenin katmanlarını, başlıca levhaları bildiği kabul edilir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Sınıf önüne çıkmaktan ve oluşturulan senaryoyu tüm sınıfın önünde sergilemekten çekinen öğrenciler drama etkinliğine katılımda isteksizlik gösterebilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğrenciler bilgi kartları oluşturma sürecini bağımsız olarak yönetebilecekleri gibi ihtiyaç hâlinde, izleyecekleri sırayı belirten yönerge kartları verilebilir. İF2: Öğretmen öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda farklı araştırma araçları sunabilir. Bu araçlar ses kaydı, dijital araç ya da konuyla ilgili dergi, ders kitabı gibi yazılı materyal olabilir.
Süreç	SF1: Öğretmen grupların dengeli dağılımını gözeterek öğrencilerin gruplara ilgi ve istekleri doğrultusunda dahil olmalarını sağlayabilir. SF2: Öğretmen, bilgilendirme sürecini sözlü olarak yapabileceği gibi öğrencilerin süreci anlamlandırmasını kolaylaştırmak için örnek video film de izletebilir. SF3: Öğrencilerin ihtiyaca göre rol dağılımı öğretmen rehberliğinde yapılabilir, fiziksel olarak drama etkinliğine katılmakta güçlük çeken öğrenciler resim, kolaaj ya da poster yoluyla etkinliğe katılabilir. SF4: Öğretmen özetlemeleri sözlü yapabilir ya da önceden hazırladığı özet bilgileri yazılı olarak öğrencilere sunabilir. Görmede güçlük yaşayan öğrenci için ses kaydı alabilir.
Ürün	ÜF1: Yazılı materyale erişim güçlüğü yaşayan öğrenciler için çalışma kağıtları dijital olarak sunulabilir. Gruplar yanıtları yazarken ders kitabı veya elektronik cihazlardan yararlanıp soruları grup içi tartışmayla yanıtlayabilir. ÜF2: Öğretmen öğrencilerden çalışma kağıtlarında yer alan soruları grup içi tartışma ile yanıtlamalarını bekler. Tartışmaya sözlü olarak katılmakta güçlük çeken öğrenciler için yazılı tartışmaya katılım seçeneği sunulabilir. Ayrıca bireysel tartışmaya katılım seçeneği de öğrencilere sunulabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Sınıfta araştırma dokümanlarının bulunduğu beş ayrı merkezde öğrencilerin çalışmalarını rahat yapabilmesi için sınıfın fiziki şartları göz önünde bulundurularak köşeler arasındaki mesafe ayarlanabilir, öğrencilerin bireysel çalışmalarına imkân sunan çalışma düzeni oluşturabilir, sıralar birleştirilerek grup çalışması için düzenlenebilir. FÖOD2: Öğrencilerin dramalarını sergileyecekleri farklı alanlar tercih edilebilir (okul bahçesi, tiyatro salonu vb.). Öğrencilerin drama yapacağı alan rahat hareket etmelerini sağlayacak şekilde geniş tutulabilir, öğrencilere engel oluşturabilecek nesneler ortadan kaldırılabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Yerküre Hareket Ediyor!
Konu	Tektonik Süreçler
Öğrenme Hedefleri	- Levha tektoniğine neden olan süreçleri belirler. - Yeryüzü şekilleri ile levha tektoniği arasındaki ilişkiyi belirler.
Materyaller	Haritalar, çalışma kağıdı, kâğıt, renkli kalemler, dergiler, coğrafya ders kitabı, çevrimiçi araçlar
Süre	Açık Anlatım: Öğretmenin ders başlangıcında dünyanın yapısı ve tektonik hareketlerin oluşumu ile ilgili öğrencilere anlatım yapılmasıdır. Araştırma Merkezleri: Öğretmenin öğrencilerin etkinlikte kavramsal olarak araştırma yapabileceği merkezler kurmasıdır. Akran Öğrenme: Küçük grup düzenlemesinin içinde öğrencilerin birbirlerini destekleyerek birbirlerinden öğrenmelerinin sağlanmasıdır. Drama: Grupların konularıyla ilgili hazırlanan senaryoları tahtada canlandırmalarıdır. Özetleme: Öğretmenin etkinlik bittikten sonra bilgilerin daha kalıcı olması amacıyla önemli noktaları kısaca ifade etmesidir.
Etkinlik Açıklaması	2 ders saati
Uygulama Süreci	Öğretmen bu derste öğrencilerin Levha Tektoniği Kuramı ile yer kabuğundaki levhaların hareketlerini ve bu hareketin sonucunda meydana gelen bazı oluşumları öğreneceklerini söyler. Önceki derste edinilen ve ön koşul niteliği taşıyan Dünya'nın iç yapısıyla ilgili genel bilgileri, Dünya'nın iç yapısı ve yer kabuğundaki hareketliliğin nedenleri hakkında kısa ve sade ifadelerle konuya giriş yapar. Ardından sınıfın Levha Tektoniği Kuramı, levha hareketleri ve sonuçlarının (1-İki kıtasal levhanın yaklaşması, 2- İki kıtasal levhanın uzaklaşması, 3-İki okyanusal levhanın yaklaşması, 4-İki okyanusal levhanın uzaklaşması) çalışılacağı ve bu konuların drama ile temsil edilmek üzere 5 grup oluşturulacağını söyler (SF1). Sınıfta her bir grup için ayrı araştırma yapabilmeleri için öğrenme merkezleri oluşturulur (FÖOD1). Öğrenciler, konuyla ilgili araştırma yapmaları için öğrenme merkezlerine yönlendirilir. Her bir öğrenme merkezine ilgili levha hareketlerinin gerçekleşme biçimleri ve sonuçları hakkında bilgi kartları hazırlama görevi verilir (İF1). Gruplara konularına ilişkin araştırma kaynakları öğretmen tarafından sağlanır (İF2). Grupların hazırladıkları bilgi kartları öğretmen tarafından toplanır. Etkinliğin diğer aşamasına geçilir ve öğretmen drama aşaması için öğrencileri bilgilendirir (SF2). Öğretmen, öğrenciler tarafından hazırlanan bilgi kartlarını karışık şekilde gruplara dağıtır. Gruplara dağıtılan bilgi kartlarının içeriği o grup içerisinde kalır ve diğer gruplarla paylaşılmaz. Gruplardan sırasıyla bilgi kartlarında yer alan tektonik hareketleri drama yöntemiyle canlandırılmaları için senaryo hazırlamaları ve rol paylaşımı yapmaları istenir (SF3). Canlandırmaları gerçekleştirilecek Levha Tektoniği Kuramı'na göre levha hareketleri ve levha hareketlerinin sonuçlarına ilişkin öğrencilerin hazırladıkları senaryoyu sergilemeleri için uygun alan oluşturulur (FÖOD2). Tüm gruplar etkinliği tamamladıktan sonra öğretmen özetleme yaparak etkinliği tamamlar (SF4).

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Öğretmen, başlıca levhaları gösteren örnek bir harita ve bu haritadan faydalanarak cevaplamasını istediğimiz açık uçlu soruların bulunduğu çalışma kâğıdını gruplara verir (ÜF1). Her bir grubun bu çalışma kâğıdında yer alan soruları grup içi tartışmayla cevaplaması beklenir. süreç akran değerlendirme formu ile öğrenciler tarafından değerlendirilecektir. Akran değerlendirme formu ve örnek çalışma kâğıdı hazırlanırken Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'nda yer alan örneklerden yararlanılabilir (http://meb.ai/UW8PWDJ). Olası sorular: 1. Birbirinden ayrılan/birleşen levhalar hangileridir? Belirleyiniz. 2. Ayrılan ve birleşen bu levhalara bağlı hangi yer şekilleri oluşmuştur? Örneklendiriniz. 3. Ayrılan levhaların tekrar birleşme olasılığı var mıdır? Bu olasılığı değerlendiriniz. 4. Levhaların tekrar birleşmesini düşünüyorsanız kara ve denizlerin konumunda ne gibi değişimler olabilir?
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• Sesli kitaplar ve alt yazılı videolar kullanarak içeriği çeşitli formatlarda sunma • İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 13

TEMA: DOĞAL SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.10.3.3. Yeryüzü şekillerinin oluşumunu aşınım ve birikim süreçleri açısından çözümleyebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Aşınım ve birikim süreçlerinde ortaya çıkan yeryüzü şekillerini belirler. b) Aşınım ve birikim süreçleriyle yeryüzü şekilleri arasındaki ilişkiyi belirler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin dağ, ova, plato gibi başlıca yeryüzü şekilleri, kayaçların genel özellikleri ile temel iklim bilgisi konuları hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler, yeryüzü şekillerinin yaygın görüldüğü yerleri belirlemede ve bu alanların coğrafi özelliklerini tanımlamada zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğretmen, öğrencilere araştırma yapmaları için vereceği yazılı materyallerin ilgili kısımlarını işaretleyerek öğrencilere rehberlik edebilir. İF2: Öğrencilere verilen yönerge kartlarındaki basamaklar, bireysel ihtiyaçlar doğrultusunda sadeleştirilebilir ya da detaylandırılabilir.
Süreç	SF1: Öğrencilere ilgileri doğrultusunda çalışmak istedikleri grubu seçme hakkı tanınır. Burada seçim yapmakta zorlanan öğrenciler için seçenekler azaltılabilir. Seçenek içerikleri basitleştirilerek öğrencilerin seçim yapması kolaylaştırılabilir. SF2: Gruplardan araştırması istenilen yeryüzü şekillerinin isimleri doğrudan tahaya yazılabileceği gibi öğrencilere yeryüzü şekillerinin görselleri verilebilir ya da görseller dijital ortamda öğrencilere sunulabilir. SF3: Diğer gruplarda paylaşım yapan öğrencilere ihtiyaç halinde ulaştıkları bilgileri sunmaları için çalışma kâğıdı öğretmen tarafından verilebilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilere dağıtılan kavram haritaları tamamen boş verilebileceği gibi bazı boşluklar öğretmen tarafından doldurularak da verilebilir. ÜF2: Yazmakta güçlük yaşayan öğrenciler için öğretmen tarafından hazırlanan görseller ya da yazılı cevaplar öğrencilere verilerek kavram haritasının uygun alanlara yapıştırılmaları istenebilir. Bunun yanı sıra isteyen öğrenci sözel olarak cevap vererek de kavram haritasında boşlukları doldurabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğretmen fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için yükseltici kullanılabilir. Sıralar arasında hareketin kolay olması adına genişliğe dikkat edebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Doğanın Heykeltıraşları
Konu	Aşınım ve Birikim Süreçlerinin Yeryüzü Şekillerinin Oluşumuna Etkisi
Öğrenme Hedefleri	- Aşınım ve birikim süreçlerinde ortaya çıkan yeryüzü şekillerini belirler. - Aşınım ve birikim süreçleriyle yeryüzü şekilleri arasındaki ilişkiyi belirler.
Materyaller	Coğrafya sınıf ders kitapları, atlas, dünya ve Türkiye haritaları, çevrimiçi araçlar, kavram haritaları, etkileşimli tahta
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Ayrılıp Birleşme: Öğrencilerin gruplara ayrılarak bir konuda uzmanlaşması, öğrencilerin uzmanlaştıkları alanda diğer arkadaşlarını bilgilendirmesi Akran Öğretimi: Öğrencilerin etkinlik esnasında grup içi tartışma ve soru cevap yaparak birbirlerinin öğrenmelerini desteklemesi İş Birlikli Öğrenme: Öğrencilerin küçük gruplar oluşturarak bir görevlerini yerine getirmeleri Özetleme: Öğretmen etkinlik bittikten sonra bilgilerin kalıcılığının artması amacıyla önemli noktaları kısaca anlatması
Uygulama Süreci	Öğretmen dersin konusunu belirttikten sonra yapılacak etkinlik için gruplar oluşturulacağını söyler (SF1). Grupların aşınım ve birikime sebep olan çeşitli kuvvetler (akarsular, rüzgârlar, karstik şekiller, buzullar, dalga ve akıntılar) dikkate alınarak oluşturulacağını belirtir. Bu kuvvetlerin etkisiyle oluşan ve her birini temsil edecek bir yeryüzü şekli (vadi, mantar kaya, polye, sander, falez gibi) belirleyerek sınıfla paylaşır (SF2). Beş yeryüzü şekli tahtaya yazıldıktan sonra öğrencilerin bu başlıklar altında beş gruba ayrılması söylenir. Gruplara ayrılan öğrencilere araştırma yapmaları için gerekli materyaller (görsel, işitsel, yazılı) öğretmen tarafından sağlanır (İF1). Öğrencilere gruplarda yapacakları çalışmalarını takip edebilmeleri için öğretmen tarafından hazırlanmış yönerge basamaklarını içeren kartlar verilir (İF2). Olası yönergeler: - Seçtiğiniz yeryüzü şekillerini oluşturan kuvvetin ne olduğunu belirleyiniz. - Seçtiğiniz yeryüzü şeklini oluşturan kuvvetin farklı olarak hangi yeryüzü şekillerinin oluşumu üzerinde etkili olduğunu belirleyiniz. - Belirlediğiniz farklı yeryüzü şekillerinin özelliklerinden yola çıkarak dünya haritası üzerinde bu yeryüzü şekillerinin nerede daha yaygın görüldüğünü tespit ediniz. - Tespit ettiğiniz bölgelerin, 9. sınıfta öğrendiğiniz bilgileri dikkate alarak sıcaklık, yağış, bitki örtüsü yeryüzü şekilleri gibi coğrafi özelliklerini belirleyerek ilişkilendiriniz. Verilen sürenin bitiminden sonra öğretmen rehberliğinde tüm gruplardan en az bir öğrenci olacak şekilde yeni gruplar oluşturulur (FÖÖD1). Yeni oluşturulan gruplardaki öğrenciler, önceki gruplarından edindikleri bilgileri birbirleriyle paylaşır (SF3). Grup çalışmaları bittikten sonra her gruptan seçilen bir temsilci konu ile ilgili çalışmalarını sınıfla paylaşır. Öğretmen bu aşamada öğrencilere rehberlik eder, çalışmalarını hakkında dönüt verir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Öğretmen daha önceden konuyla ilgili kavramları belirler. Belirlenen kavramları öğrencilerin yerleştirmesi için boş bir kavram haritası hazırlar. Hazırlanan kavram haritası öğrencilere bireysel olarak dağıtılır (ÜF1). Belirlenen süre doğrultusunda öğrencilerden kavram haritasını doldurmaları istenir (ÜF2). Öğrenciler, çalışmalarını bitirdiğinde öğretmen tahtaya yansıttığı kavram haritasını öğrencilerle birlikte özetleme yaparak doldurur. Konuyla ilgili Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'nda yer alan sınıf içi değerlendirme örneği 1, 2 ve 3 kullanılabilir (http://meb.ai/UW8PW-DJ).
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• Gereksinimi olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 14

TEMA: BEŞERİ SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.10.4.1. Yerleşme yeri seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörleri sorgulayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Yerleşmelerle ilgili yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik sorular sorar. b) Yerleşmelerle ilgili yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik bilgi toplar. c) Yerleşmelerle ilgili yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik topladığı bilgileri düzenler. ç) Yerleşmelerle ilgili yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik düzenlediği bilgileri çözümler. d) Yerleşmelerle ilgili yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik çözümlediği bilgilerden çıkardığı sonuçları paylaşır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin yerleşmeler ve yerleşmeleri etkileyen faktörler hakkında temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Yerleşmelerin yer seçiminde etkili olan faktörlerden çözümlediği bilgilere yönelik sonuçlar elde etmede, dünya ve Türkiye'deki nüfusun ve yerleşmenin dağılışını etkileyen faktörler hakkında haritalar üzerinden çıkarım yapmakta zorluk yaşayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Öğretmen şehir örneklerinin isimlerini tahtaya yazabileceği gibi şehirlere ait fotoğrafları asabilir ya da tahtaya yansıtabilir. İF2: Öğretmen bilgileri tahtaya yazabilir, yansıtabilir ya da öğrencilere bilgi notu halinde de verebilir. İF3: Öğretmen paylaşma aracı olarak etkileşimli tahta kullanabileceği gibi ilgili haritaları sınıfa getirebilir. Ayrıca ders öncesinde öğrenciler için hazırlanmış haritalar öğrencilere verilebilir. İF4: Öğretmen etkinliği öğrencilere etkileşimli tahtada sunabileceği gibi bireysel çalışma kağıtlarında da sunabilir.
Süreç	SF1: Sorulan sorunun ardından öğrencilerin kendi aralarında tartışmalarına fırsat verilebilir. SF2: Öğrenciler isteklerine göre bireysel ya da grup hâlinde çalışmalarını tamamlayabilir.
Ürün	ÜF1: İhtiyaç duyulan durumlarda öğrencilere ağaç diyagramı boş veya kısmen doldurulmuş şekilde sunulabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğretmen; grup çalışması yapacak öğrenciler için araştırma sürecinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sıraları yerleştirerek düzenlemeler yapabilir. Sıraların aralıkları ve yakınlıkları ayarlanabilir. Fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için yükseltici yerleştirilebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Yerleşmelerin Yer Seçimi ve Gelişiminin Perde Arkası
Konu	Yerleşmelerin Kuruluşu ve Gelişimi
Öğrenme Hedefleri	- Yerleşmelerle ilgili yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişmesinde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik sorular sorar. - Yerleşmelerin yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlerle ilgili bilgi toplar. - Yerleşmelerin yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik topladığı bilgileri düzenler. - Yerleşmelerin yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik düzenlediği bilgileri çözümler. - Yerleşmelerin yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik çözümlediği bilgilerden çıkardığı sonuçları paylaşır.
Materyaller	Haritalar, kağıt, kalem, renkli karton ve kalemler, üç kare etkinliği için oluşturulmuş çalışma kağıdı
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Üç Kare Etkinliği: Öğrencilere dokuz hücreli bir seçenekler tablosu sunulur. Bu yöntemin birkaç varyasyonu vardır: - Öğrenciler yatay, dikey veya çapraz bir çizgi oluşturan üç ürün seçeneğini seçerler. - Öğrenciler her satırdan veya her sütundan düz bir çizgi oluşturma gereksinimi olmadan bir ürün seçimi yaparlar. - Öğretmen farklı hazırlık düzeylerine hitap edecek iki veya daha fazla versiyon oluşturabilir. Ağaç Diyagramı: Öğrencilerin ilişkileri anlamalarına yardımcı olan bir düzenleyici. Özetleme: Öğretmenin etkinlik sırasında öğrencilerden gelen cevaplardan elde edilen bilgileri özetleyerek tahtaya yazması Soru-Cevap: Öğretmenin dersin girişinde öğrencilere soru sorup cevap alması
Uygulama Süreci	Öğretmen öğrencilere bu derste yerleşmeler ve yerleşmelerin gelişmesinde etkili olan coğrafi faktörleri inceleyeceklerini söyler. Sınıfa getirdiği farklı yerleşim yerlerinin (İstanbul, Bursa, Ardahan, Hakkâri vb.) fotoğraflarını paylaşır (İF1). Ardından öğrencilere “Nerede yaşamak istersiniz/istemeyiniz, neden?” diye sorar. Öğrencilerin cevap vermelerini bekler (SF1). Ardından görsellerdeki yerleşmelerin yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörleri öğrencilerle birlikte inceler. İncelenen görsellerin yerleşim yerlerinin coğrafi özelliklerini sınıfla paylaşır (İF2). Ardından yer şekillerinin ve iklim tiplerinin gösterildiği haritalar ile nüfus ve yerleşme dağılımını gösteren haritaları sınıfla paylaşır (İF3). Paylaşılan haritalarda yer şekilleri ile iklimin yerleşmeler üzerindeki etkisi açıklanır. Öğretmen, açıklamaların ardından bir etkinlik yapacaklarını söyler. Bu etkinlik içerisinde öğrencilerden yerleşmelerle ilgili yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişmesinde etkili olan coğrafi faktörlere yönelik soruları cevaplamalarını ister (SF2). Önceden hazırlanmış olduğu üç kare etkinliğini öğrencilerle paylaşır (İF4). Öğrenciler belirtilen sürede soruları cevaplar (FÖÖD1). Öğrencilerin çalışmaları bittikten sonra öğretmen tüm soruları cevaplar. Yerleşmelerin kuruluşu ve gelişimiyle ilgili hazırlanan örnek üç kare etkinliği ekte verilmiştir.
Değerlendirme	Öğretmen tahtaya örnek bir ağaç diyagramı oluşturur. Daha sonra öğrencilerden özgün bir ağaç diyagramı oluşturmalarını ister (ÜF1). Etkinlik sürecinde öğrencilerin gösterdiği çaba, katılım, verilen görevlere katılım sağlama, birbirleriyle iş birliği içinde çalışabilme, ve son durumda verilen görevlerin uygun şekilde tamamlanması değerlendirilir. Öğretmen dereceleme ölçeği hazırlarken Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı’ndan yararlanabilir (http://meb.ai/UW8PWDJ).

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

**Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**

- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma
- Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

Yerleşmelerin Kuruluşu ve Gelişimi Konusu İçin Üç Kare Örneği

Antalya'da yerleşmelerin yoğun olmasında etkili olan faktörleri sıralayınız.	Tuz Gölü çevresinde yerleşmelerin seyrek olmasının nedenlerini inceleyerek bilgi notu oluşturunuz.	Menteşe Yöresi'nde yerleşmelerin seyrek olmasının nedenlerini inceleyerek poster tasarlayınız.
Turizm faktörünün etkisiyle yerleşmelerin yoğunlaştığı yerlerle ilgili poster tasarlayınız.	Dilsiz harita üzerinde Türkiye'de yerleşmelerin seyrek olduğu yerleri çizerek gösteriniz.	Dünya üzerinde doğal faktörlerin etkisine bağlı olarak yerleşmelerin seyrek olduğu alanlarla ilgili şema oluşturunuz.
Türkiye'de yerleşmelerin yoğun olduğu yerlerle ilgili tanılayıcı dallanmış ağaç formu hazırlayınız.	Dünya üzerinde sanayi ve ticaret özellikleri nedeniyle yerleşmelerin yoğun olduğu yerlerle ilgili şema oluşturunuz.	Dilsiz harita üzerinde Türkiye'de yerleşmelerin yoğun olduğu alanları gösteriniz.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 15

TEMA: BEŞERİ SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.10.4.2. Türkiye ve dünyadaki yerleşmeleri fonksiyonlarına göre sınıflandırabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri belirler. b) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri ayırıştırır. c) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri tasnif eder. ç) Türkiye ve dünyadaki yerleşmeleri fonksiyonlarına göre etiketler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin yerleşmeler ve yerleşmeleri etkileyen faktörler hakkında temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler, Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri ayırıştırmakta zorluk yaşayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Öğretmen aktaracağı bilgi notlarının içeriğini, ihtiyaç duyan öğrenciler için sadeleştirebilir ya da zenginleştirebilir. İF2: Öğretmen dağıtacağı kartların içeriğini öğrenci ihtiyaçlarına göre zenginleştirebilir ya da sadeleştirebilir.
Süreç	SF1: Öğretmen sunumunu sözlü yapabileceği gibi dijital ortamda da tahtaya yansıtabilir. Ayrıca sunumunun özetini bilgi notu şeklinde öğrencilere iletebilir. SF2: Öğretmen öğrencilerden beyin fırtınası yaparak cevap bulmalarını isteyebilir. Gönüllü öğrencilere öncelik verilerek akran öğretimi sağlanabilir. SF3: Gruplar öğretmen rehberliğinde ilgi ve istekleri doğrultusunda oluşturulabilir. SF4: Öğretmen soruları sesli okuyabileceği gibi hatırlamakta güçlük çeken öğrenciler için tahtaya yansıtarak da sorabilir.
Ürün	ÜF1: Diyagram öğrencilere farklı zorluk seviyelerinde sunularak değerlendirme yapılabilir. Öğrencilerin bu formlardan istediğini seçip doldurmalarına fırsat tanıyabilir. Bu formlar boş frayer diyagramı, bir ya da birden fazla alanı doldurulmuş frayer diyagramı şeklinde düzenlenebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğretmen, öğrencilerin sınıf içerisinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sıraları yerleştirerek düzenlemeler yapabilir. Sıraların aralıkları ve yakınlıkları ayarlanabilir. Fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için erişim desteklenmesi adına yükseltici yerleştirilebilir.

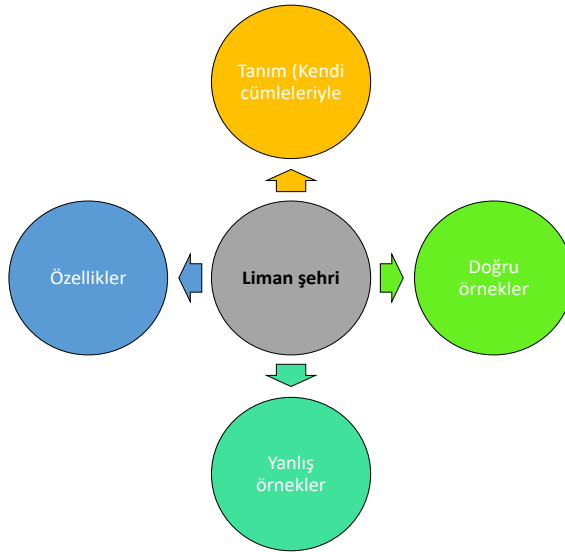
10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Şehirleri Keşfet: Farklı Fonksiyonlar, Farklı Dünyalar
Konu	Fonksiyonlarına Göre Yerleşmeler
Öğrenme Hedefleri	- Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri belirleyebilme - Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri ayrıştırabilme - Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenleri tasnif edebilme - Türkiye ve dünyadaki yerleşmeleri fonksiyonlarına göre etiketleyebilme
Materyaller	Renkli kalem, sözcük kartları, Frayer diyagram şablonları
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Sözcük Yakalama: Öğretmenin soruları kağıtlara yazıp bir zarf/torba içinden çekerek öğrencilere sorması. Frayer Diyagramı: Kavramları daha karmaşık düzeyden daha anlaşılabilir bir şekle sokmaya katkı sağlayan grafik düzenleyicidir. Frayer diyagramı, kavramın derinlemesine anlaşılmasını sağlar ve öğrencilere kavramın farklı yönlerini keşfetme ve analiz etme fırsatı sunar. Beyin Fırtınası: Öğrencilere sorulan soruların ardından öğrencilerden akıllarına ilk gelenleri söylemelerinin istenmesi Açık Anlatım: Öğretmenin konuyla ilgili sunudan yararlanarak konuyu anlatması Soru Cevap: Öğretmenin şehirlerin hangi fonksiyonlara göre ayrıldığıyla ilgili öğrencilere sorular sorması ve cevapları alması
Uygulama Süreci	Öğretmen, bu derste Türkiye’de ve dünyada yerleşmelerin fonksiyonları üzerinde etkili olan değişkenlerin neler olduğunu ve yerleşmeleri fonksiyonlarına göre sınıflamayı öğreneceklerini öğrencilere söyler. Önceki derste edinilen ve ön koşul niteliği taşıyan yerleşmelerin yer seçiminde ve yerleşmelerin gelişiminde etkili olan coğrafi faktörlerin neler olduğunu söyleyerek konuya giriş yapar (SF1). Daha sonra öğrencilere “Yerleşmelerin fonksiyonlarının belirlenmesinde dikkate alınan ölçütler nelerdir?” diye sorar (SF2). Aldığı cevapları tahtaya yazar. Daha sonra konu ile ilgili bilgileri öğrencilere aktarır (İF1). Ardından öğrencilere hep beraber bir oyun oynayacaklarını söyleyerek gruplara ayrılmasını ister (SF3). Bu oyun için öğrenciler gruplara ayrılır (FÖOD1). Her gruba üzerinde şehir isimleri yazılı olan ve öğretmen tarafından hazırlanmış kartlar dağıtılır (İF2). Öğretmen şehirlerin fonksiyonlarıyla ilgili önceden hazırladığı soruları torba/zarftan çekerek sınıfa sorar (SF4). Aşağıda verilen örnek sorulara öğretmen tarafından yeni sorular eklenebilir. - Deniz ulaşımının ve ticaretinin gelişmiş olduğu şehir hangisidir? - Doğal güzellikleri ve kültürel özellikleri ile ön plana çıkan şehir hangisidir? - Kutsal mekânlarıyla ön plana çıkan şehir hangisidir? - Sanayi, ticaret, ulaşım, liman, eğitim, kültür ve turizm fonksiyonlarının hepsine sahip olan çok fonksiyonlu şehir hangisidir?

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme	Cevabı bulan gruplar sözcük yakalama kağıdında şehrin üzerini kapatır. Öğretmen bu aşamada grupların cevaplarını kontrol eder. Tüm cevapları bulan gruplar galip kabul edilir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	Etkinliğin bitmesinin ardından gruplara çalışmaları için Türkiye ve dünyadaki yerleşme fonksiyonları ile ilgili örnekte verilmiş frayer diyagramları hazırlanarak dağıtılır. Öğrencilerden ilgili alanları doldurmaları istenir (ÜF1). Belirtilen süre sonunda her gruptan bir öğrencinin sunum yapması beklenir. Sunum esnasında öğretmen doğru yanlışları kontrol ederek dersi özetler.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• Gereklinimi olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama • İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 16

TEMA: EKONOMİK FAALİYETLER VE ETKİLERİ

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.10.5.1. Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre sınıflandırabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılmasındaki ölçütleri belirler. b) Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre ayırır. c) Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre tasnif eder. ç) Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre etiketler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin yaşadıkları yer ve Türkiye’de yürütülen başlıca ekonomik faaliyetler, bu faaliyetlerle meslekler arasındaki ilişkileri hakkında bilgi sahibi oldukları kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Gruplarda araştırılması istenen şehirler için bilgisayar veya tablet desteğinin sınırlı olması durumunda, kullanılacak mobil cihazlar öğrencilerin dikkatinin dağılmasına neden olabilir.
	Farklılaştırma Alanları
İçerik	İF1: Form oluşturulurken öğrencilere katkı sağlamak için birden fazla seçenek sunulabilir. Örneğin forma yazı, sembol, resim, fotoğraf veya şekil eklenebilir.
Süreç	SF1: Öğretmen bilgi verme işlemini bilgi notları aracılığıyla yapabilir. Notların içeriği öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda zenginleştirilebilir ya da sadeleştirilebilir. SF2: Öğrenci grupları öğretmen rehberliğinde oluşturulabilir. Böylelikle desteklenmesi gereken öğrenci için uygun grup seçilebilir. Ya da gruplar öğrencilerin ilgi ve isteklerine göre oluşturulabilir. SF3: Öğrencilere grup çalışma seçeneği sunularak akran öğretimi desteklenebilir.
Ürün	ÜF1: Öğrenci düzeylerine göre yapılandırılmış grid için hazırlanan sorular sadeleştirilebilir ya da zenginleştirilebilir. Bu seçenekler öğrencilere sunularak öğrencilere tercih etme fırsatı sunulabilir. Yazmakta güçlük yaşayan öğrenciler için sözlü cevap imkânı tanınabilir. ÜF2: Öz değerlendirme formu, kontrol listesi ve akran değerlendirmesi yapılabilir. Ayrıca ihtiyacı olan öğrencileri değerlendirmek amacı ile öğretmen rehberliğinde akran değerlendirmesi yapılabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Yapılandırılmış grid etkinliği sırasında grup çalışması tercih eden öğrenciler için hem gridi rahat görebilecekleri hem de gride erişebilecekleri şekilde masalar düzenlenerek erişim imkânı sağlanabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Ekonomik Faaliyet Türlerini Keşfediyoruz
Konu	Ekonomik Faaliyetlerin Özellikleri
Öğrenme Hedefleri	- Ekonomik faaliyetlerin sınıflandırılmasındaki ölçütleri belirler. - Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre ayırır. - Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre tasnif eder. - Ekonomik faaliyetleri sektörlere göre etiketler.
Materyaller	Karton, boş diyagramlar, boş Frayer Diyagramı, kalem, bilgisayar, etkileşimli tahta, yazıcı
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Frayer Diyagramı: Frayer diyagramı, kavramları daha karmaşık düzeyden daha anlaşılabilir bir şekle sokmaya katkı sağlayan grafik düzenleyicisidir. Yapılandırılmış Grid: Öğrenci seviyelerine göre bir konuda hazırlanan sorulara ve-rilebilecek cevapların numaralandırılmış 9-12 ya da 16-20 kutucuktan oluşan bir tabloya yerleştirilmesi ile oluşan bir ölçme ve değerlendirme aracı Açık Anlatım: Derse girişte öğretmenin konu hakkında sözlü anlatım yapması Esnek Gruplar: Öğrencilere bireysel ya da grup çalışması yapabilme imkânlarının sunulması
Uygulama Süreci	Öğretmen ekonomik faaliyet türlerini sınıflandırabilmeyi öğreneceklerini söyleyerek derse giriş yapar. Bu faaliyet türlerine ilişkin “birincil ekonomik sektör, ikincil ekonomik sektör, üçüncül ekonomik sektör, dördüncül ekonomik sektör, beşincil ekonomik sektör” olmak üzere beş farklı ekonomik sektör olduğunu ve dersin sonunda öğrencilerin ekonomik faaliyetleri sektörlere göre sınıflandırabileceklerini, tasnif edebileceklerini ve sektörlere göre etiketleyebileceklerini söyler. Öğretmen derse giriş yaptıktan sonra öğrencilere dersin içeriği hakkında bilgi verir (SF1). Her bir ekonomik sektörün içeriğinin öğrenciler tarafından iyice kavranmasının ardından öğrenilen faaliyet türlerini içeren bir etkinlik yapacaklarını, bu nedenle beş gruba ayrılmalı gerektiğini söyler (SF2). Ardından her gruba farklı ekonomik sektör gelecek şekilde önceden hazırlanmış Frayer diyagramı formunu dağıtır (İF1). Gruplardan formları doldurmalarını, ardından her gruptan bir sözcü seçilerek doldurulan formun sunulmasını ister. Öğretmen grup sunumlarının ardından doğru yanlış değerlendirmesi yaparak konuyu özetler.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme

Değerlendirme sürecinde öğrencilere önceden hazırlanmış olan yapılandırılmış grid verilir. (ÜF1). Öğrencilere bireysel ya da grup çalışması yapabilecekleri söylenir (SF3). Yapılandırılmış grid öğrenciler tarafından doldurulur (FÖOD1). Değerlendirmeler grup ya da bireysel olarak yapılabilir. Etkinlik sürecinde öğrencilerin gösterdiği çaba, katılım, verilen görevlere katılım sağlama, birbirleriyle işbirliği içinde çalışabilme, ve son durumda verilen görevlerin uygun şekilde tamamlanması değerlendirilir (ÜF2).

(Yapılandırılmış grid örneği ekte verilmiştir)

Yapılanmış gridde doğru cevaplar:

- I. 3 ve 7
- II. 8 ve 10
- III. 1, 4, 6 ve 12
- IV. 2 ve 5
- V. 9 ve 11
- VI. 3 ve 7
- VII. 2 ve 5
- VIII. 9 ve 11

Örnek 1:

Öğrenci III. soru için "1, 4, 6 ve 12" cevabını vermiş olsun.

Bu durumda;

C1: Doğru seçilen kutucuk sayısı

C2: Toplam doğru kutucuk sayısı

C3: Yanlış seçilen kutucuk sayısı

C4: Toplam yanlış kutucuk sayısı

olduğuna göre

$C1 = 4, C2 = 4, C3 = 0, C4 = 8$ 'dir.

Formül:

$(C1:C2) - (C3:C4) = 4/4 - 0/8 = 1$ olacaktır.

Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir.

$(1 + 1) \times 5 = 10$ Puan

Örnek 2:

Öğrenci IV. soru için "2, 5 ve 9" cevabını vermiş olsun.

Bu durumda;

C1= Doğru seçilen kutucuk sayısı, C2= Toplam doğru kutucuk sayısı,

C3= Yanlış seçilen kutucuk sayısı, C4= Toplam yanlış kutucuk sayısı olduğuna göre;

$C1 = 2, C2 = 2, C3 = 1$ ve $C4 = 10$ 'dur.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Formül:

$$(C1:C2) - (C3:C4) = (2/2) - (1/10) = 0,9 \text{ olacaktır.}$$

Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 0,9 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 9,5 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir.

$$(0,9+1) \cdot 5 = 9,5 \text{ puan}$$

Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri

- Gerekisini olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama
- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma
- Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma
- Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

YAPILANDIRILMIŞ GRİD

EKONOMİK FAALİYETLERİN ÖZELLİKLERİ

Aşağıda “*Ekonomik Faaliyetlerin Özellikleri*” konusuyla ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridda, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir. Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 80’dir.

① Öğretmen	② Yazılım uzmanı	③ Çiftçi
④ Satış elemanı	⑤ Grafik-tasarım uzmanı	⑥ Savcı
⑦ Çoban	⑧ Fabrika işçisi	⑨ Milli Eğitim Bakanı
⑩ İnşaat işçisi	⑪ Şirket yöneticisi	⑫ Doktor

I. Kutucuklardaki mesleklerden hangisi/hangileri birincil ekonomik faaliyet grubundadır?

II. Kutucuklardaki mesleklerden hangisi/hangileri ikincil ekonomik faaliyet grubundadır?

III. Kutucuklardaki mesleklerden hangisi/hangileri üçüncül ekonomik faaliyet grubundadır?

IV. Kutucuklardaki mesleklerden hangisi/hangileri dördüncül ekonomik faaliyet grubundadır?

V. Kutucuklardaki mesleklerden hangisi/hangileri beşincil ekonomik faaliyet grubundadır?

VI. Kutucuklardaki mesleklerden hangisi/hangileri az gelişmiş ülkelerde daha yaygındır?

VII. Kutucuklardaki mesleklerden hangisi/hangileri bilgi toplama, işleme, değiştirme ve araştırma-geliştirme (ARGE) işlemleriyle ilgilidir?

VIII. Kutucuklardaki mesleklerden hangisi/hangileri karar verme ve kontrol etme faaliyetleri kapsamında değerlendirilebilir?

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 17

TEMA: AFETLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.10.6.3. Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına karar verebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına karar vermeyi amaç olarak belirler. b) Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına ilişkin bilgi toplar. c) Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına alternatif seçenekler oluşturur. ç) Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına alternatif oluşturduğu seçenekler üzerinden çıkarım yapar. d) Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamaları arasından seçim yapar. e) Mekânın özelliklerine göre seçtiği afetlerden korunma uygulamalarının sonuçları üzerinde yansıtma yapar.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin tehlike, risk ve afet kavramları ile afet türleri ve bütüncül afet yönetimi hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	- KWL tablosunun K sütununun öğrenciler tarafından evde doldurulması istendiğinde, yazma güclüğü çeken ve akademik olarak yeterli başarıyı gösteremeyen öğrencilerde katılım sınırlı olabilir. - Gruplarda araştırılması istenen afetler için bilgisayar veya tablet desteğinin sınırlı olması durumunda kullanılacak mobil cihazlarda öğrenciler farklı durumlarla ilgilenebilir. - Afetler konusu olması nedeniyle yaşantısında olumsuz deneyimlere sahip öğrenciler için olumsuz duygular yaşamasına ve katılım göstermemesine neden olabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğretmen öğrencilere sunduğu tablodaki başlıkları renklendirerek dikkat çekebilir. Tablodaki ilgili alanlara ne yazılması gerektiğine dair küçük notlar ekleyebilir. İF2: Şemayı öğretmen tahtaya çizebileceği gibi tahtaya yansıtabilir ya da öğrencilere bireysel olarak dağıtabilir. İF3: Gruplara öğrencilerin araştırma yapmaları için kitap, dergi, gazete, çevrimiçi araç desteği sağlanabilir. İF4: Öğrenciler sütunu doldurmadan önce öğretmen sınıfa mini film/video izletebilir, bir örnek olay hikâyesi anlatabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Süreç	SF1: Öğretmen bilgilendirme sürecini sözel yolla yapabileceği gibi tahtaya örnek bir KWL tablosu yansıtabilir. SF2: Öğretmen bilgilendirme esnasında ilgili başlıkla çağrışımı artırmak için tahtaya anahtar kelimeler yazabilir. SF3: Öğretmen seçenekler arasında seçim yapmakta zorlanan öğrencinin ihtiyacına göre seçenek sunarak rehberlik edebilir. SF4: Öğrencilere istek ve ilgilerine göre grup veya bireysel olarak çalışabilme imkânı tanınabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilere rol yapma, drama, karikatür, resim yapma vb. seçenekler sunulabilir, böylece öğrenciler ilgileri doğrultusunda ürün oluşturabilirler.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Öğretmen; araştırma sürecinde öğrencilerin sınıf içerisinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sıraları yerleştirerek düzenlemeler yapabilir. Sıraların aralıkları ve yakınlıkları ayarlanabilir. Fiziksel erişimde güçlük yaşayan öğrenciler için istasyonlara erişim desteklenmesi adına yükseltici yerleştirebilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Benim Mekânım Benim Hayatım: Afetlere Karşı Korunma Planım
Konu	Afetlerden Korunma
Öğrenme Hedefleri	- Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına karar vermeyi amaç olarak belirler. - Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına ilişkin bilgi toplar. - Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına alternatif seçenekler oluşturur. - Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamalarına alternatif oluşturduğu seçenekler üzerinden çıkarım yapar. - Mekânın özelliklerine göre afetlerden korunma uygulamaları arasından seçim yapar. - Mekânın özelliklerine göre seçtiği afetlerden korunma uygulamalarının sonuçları üzerinde yansıtma yapar.
Materyaller	Etkileşimli tahta, çalışma kağıtları, gazete, dergi, coğrafya kitapları, boya kalem-leri
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	KWL Yöntemi: Öğrencileri etkin öğrenmeye sevk eden, incelenecek konu ile ilgili ön bilgilerin belirlenmesi ile başlayan, öğrenmek istedikleriyle ilgili sorular oluşturma süreçleriyle devam eden tekniktir. Açık Anlatım: Öğretmenin bilgileri öğrencilere doğrudan sözel yolla aktarmasıdır. Özetleme: Öğretmenin öğrencilerden aldığı cevapları toplu halde aktarmasıdır.
Uygulama Süreci	Öğretmen öğrencilerine bu derste afetlerden korunma uygulamaları hakkında öğrenmeler gerçekleştireceklerini söyleyerek derse giriş yapar. Bu derste kullanacakları KWL yöntemi hakkında öğrencileri bilgilendirir (SF1). Bilgilendirmenin ardından öğrencilere bireysel olarak KWL yönetimi tablosunu dağıtır (İF1). K sütunu ile derse başlayacaklarını söyler. K sütunu (Ne biliyorum?) Öğretmen bir önceki derste öğrencilerden mekânın özelliğine ve afet türüne göre afetlerden korunma yolları ile ilgili bildiklerini K sütununa yazmalarını ister. Öğrencilerin çalışmalarının bitmesinin ardından öğretmen mekânın özelliğine ve afet türüne göre afetlerden korunma yolları hakkında kısa bir bilgilendirme yapar (SF2). Öğretmen farklı afet türlerinin gösterildiği şemayı öğrencilerle paylaşır (İF2). W sütunu (Ne öğrenmek istiyorum?) Öğrencilerden afetlerden korunma uygulamaları arasından yaşadıkları mekâna en uygun olanını ve öğrenmek istedikleri afet türlerini (jeolojik afetlerden deprem, iklimik afetlerden sel ve taşkın gibi) seçmelerini ve W sütununa yazmaları ister (SF3). Öğrenmek istedikleri afet türlerini belirleyen öğrencilere, seçtikleri afet türlerine göre çalışma yapacakları söylenir (SF4).

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Öğrencilerin seçmiş oldukları afet türlerini (deprem araştırma merkezi, sel araştırma merkezi vb.) araştırmaları için araştırma merkezleri oluşturulur (FÖÖD1). Oluşturulan merkezlere öğretmen tarafından araştırma materyalleri sağlanır (İF3). Öğrencilerin seçmiş oldukları afet türü hakkında cevap bulmaları beklenen örnek sorular şu şekilde hazırlanabilir: • Afetten korunma yolları nelerdir? • Farklı mekânlarda (ev, okul, sinema, hastane vb.) karşılaşılmaması durumunda yapılacaklar nelerdir? • Afet sırasında nasıl davranılmalı? Öğretmen, öğrencilere araştırmalarının ardından L sütununu dolduracaklarını söyler. L sütunu (Ne öğrendim?) Öğrenciler araştırma merkezlerindeki çalışmaları sonrasında öğrendikleri yeni bilgileri çalışma kağıdında yer alan L sütununa yazar. Daha sonra öğretmen tüm sınıf için tahtaya ortak bir L sütunu oluşturur. Farklı afet türlerinde çalışmalarını tamamlayan öğrenciler, çıkarımlarını öğretmen rehberliğinde tahtada oluşturulan L sütununa yazar (İF4). Örnek KWL grafiği ekte verilmiştir. Ardından öğretmen tüm süreci özetler. Böylece gruplar çalıştıkları afet türlerinin dışında diğer afet türleriyle ilgili çıkarımları da öğrenmiş olurlar.
Değerlendirme	Öğretmen rehberliğinde yakın çevrede sık görülen bir afet türü belirlenir. Tüm öğrencilerden belirlenen afetten korunmaya yönelik özgün bir ürün (poster, afiş, infografik, resim, slogan, karikatür vb.) çıkarmaları istenir (ÜF1). Yapılan çalışmalar sınıf panosunda sergilenir. Yapılan çalışmalar değerlendirilirken kontrol listesi kullanılabilir. Poster için hazırlanmış örnek bir kontrol listesi ekte verilmiştir. Diğer çalışmalar için benzer kontrol listesi örnekleri hazırlanabilir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• Sesli kitaplar ve alt yazılı videolar kullanarak içeriği çeşitli formatlarda sunma • İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma • Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Etkinlik planı

KWL (Ne biliyorum?, Ne öğrenmek istiyorum?, Ne öğrendim?) grafiği örneği

K sütunu (Ne biliyorum?)	W sütunu (Ne öğrenmek istiyorum?)	L sütunu (Ne öğrendim?)

KONTROL LİSTESİ

Aşağıdaki form yapılan çalışmaları değerlendirmek için örnek olması amacıyla hazırlanmıştır.

Ölçüt	Evet	Hayır
Poster şablonu kullanılmış ve poster öğrenciler tarafından tasarlanmıştır.		
Postere ilgi çekici başlık verilmiş ve hazırlayanlar belirtilmiştir.		
Çalışılan konu kısaca tanımlanmıştır ve amaç belirtilmiştir.		
Başlık ve alt başlıklar açık ve toplanan bilgilerle desteklenmiştir.		
Toplanan bilgiler kısa, sade ve açık şekilde verilmiştir.		
Yapılan çalışmadan çıkarılan sonuçlara yer verilmiştir.		
Yararlanılan kaynaklar kısaca belirtilmiştir.		
Görünüm, yazı düzeni, vurgu, grafik, görsel gibi tasarım öğelerinde dikkat edilmiştir.		

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 18

TEMA: BÖLGELER, ÜLKELER VE KÜRESEL BAĞLANTILAR

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.10.7.1. Türk dünyasının ortak kültürel özellikleri hakkında çıkarım yapabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Türk kültürünün yayıldığı alanları gözlemler. b) Türk kültürünün yayıldığı alanlardaki kültürel özellikleri tespit eder. c) Türk kültürünün yayıldığı alanlardaki ortak kültürel özellikler hakkında çıkarım da bulunur.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin kültür ve bölge kavramları hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler ana yemek bölümünde belirtilen örnek ülkelerin deyiş, fıkra, şarkı gibi yöresel özelliklerini anlamlandırmada ve kültürel özelliklerle ilgili dergi oluşturmada zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğretmen oluşturduğu menüyü etkileşimli tahta vb. platformda yansıtılabileceği gibi öğrencilere bireysel olarak da dağıtabilir. Ayrıca bireysel olarak dağıtılan menülerde yönergeler öğrenci ihtiyaçlarına göre sadeleştirilebilir/zenginleştirilebilir. İF2: Öğretmen araştırma araçları için makale, dergi, gazete, kitap, dijital araç sunabilir. Öğrenciler araştırma ihtiyaçlarına göre istedikleri araştırma aracını kullanabilir. İF3: Öğretmen sınıfa fiziki harita getirebileceği gibi bu haritayı etkileşimli tahtada da açabilir. Ayrıca haritaları öğrencilere bireysel olarak da dağıtabilir. Dağıttığı haritalarda görmekte zorluk yaşayan öğrenciler için işaretlemeler yapabilir. İF4: Öğretmen, dergi içeriğinin ve hazırlama basamaklarının daha iyi anlaşılabilmesi için öğrencilere dergi örnekleri sunup incelemelerini isteyebilir ya da dergi örneklerini dijital ortamda sunabilir.
Süreç	SF1: Öğretmen öğrenme menüsü etkinliğinde öğrencilere bireysel ya da ikili gruplar halinde çalışma seçeneği sunabilir. SF2: Öğretmen öğrencileri masalara yönlendirip rehberlik edebilir. SF3: Öğretmen, menü içeriğinde yer alan tüm başlıklar hakkında kritik öneme sahip noktaları belirleyerek özetlemeler yapabilir. Özetlemeler işitme güçlüğü yaşayan öğrenciler için yazılı formda sunulabilir ya da tahtaya yansıtılabilir. Ayrıca tekrar etme gereksinimi olan öğrenciler için bu özetlerin ses kaydı alınarak öğrencilerin dinlemesi sağlanabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ürün	ÜF1: Öğretmen araştırma köşelerinden elde edilen ürünleri, öğrencilerin bireysel olarak sunmalarını isteyebilir. Sözlü sunum noktasında sorun yaşayan öğrencilere yazılı sunum veya gönüllü öğrencilere söz hakkı tanınarak akran desteği sağlanabilir. Değerlendirme için kontrol listesi, akran değerlendirme ve öz değerlendirme formları kullanılabilir. ÜF2: Öğrenciler, dergi oluşturma sürecine yeterlilikleri oranında katılarak metin yazma, resim yapma/boyama, fotoğraf kesme ya da düzenleme görevlerini alabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Öğretmen öğrenme menüsünde öğrencilerin temel bilgileri inceleyip araştırma yaparak menüden seçmiş oldukları sorulara yanıt aradıkları köşeleri sıraları bir araya getirerek düzenleyebilir. FOÖD2: Öğretmen, öğrencilerin oluşturdukları içerikleri büyük bir grup etkinliği içerisinde ürüne dönüştürmeleri için sınıf ortamında sıraları birleştirerek tüm sınıfın katılabileceği bir üretim merkezi oluşturabilir.

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Türk Dünyası Sofrası
Konu	Türk Kültürünün Mekânsal Özellikleri
Öğrenme Hedefleri	- Türk kültürünün yayıldığı alanları gözlemler. - Türk kültürünün yayıldığı alanlardaki kültürel özellikleri tespit eder. - Türk kültürünün yayıldığı alanlardaki ortak kültürel özellikler hakkında çıkarım- da bulunur.
Materyaller	Öğrenme menüsü çalışma kağıdı, coğrafya kitabı, ilgili makale, araştırma yazıla- rı, dergi, gazete, atlas, harita, dijital araçlar, etkileşimli tahta, boya, karton, renkli kalemler
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Öğrenme Menüsü: Öğrencilere ilgileri doğrultusunda basitleştirme ve zenginleş- tirme opsiyonları içeren bir menü sunulmasıdır. Burada temel düzeydeki içerikler herkes tarafından yapılmaktayken ilgi düzeyine göre daha kapsamlı içerikler arzu eden öğrenciler tarafından yapılabilir. Bağımsız Çalışma: Öğrencilerin etkinlik esnasında bireysel olarak araştırma yapıp çalışmalarına olanak sağlanması Araştırma Merkezleri: Öğrencilerin istedikleri ülkeleri araştırmaları için araştırma köşelerinin oluşturulması Esnek Gruplar: Öğrenme menüsü içeriğinde öğrencilere bağımsız ve ikili gruplar halinde çalışma seçeneğinin sunulmasıdır Özetleme: Öğretmenin menüde yer alan soruların tamamı hakkında özetlemeler yapması Etkileşimli Dergi: Öğrencilerin, Türk dünyasının ortak kültürel özellikleri hakkında yaptıkları çalışmaları kendi arzu ettikleri biçimde ve derinlikte grup çalışmaları içe- risinde dergiye dönüştürmeleri
Uygulama Süreci	Öğretmen, Türk kültürünün maddi ve manevi değerleri hakkında konuşacaklarını söyleyerek giriş yapar. Bu değerlerden olan Türk kültürünün yayılış alanlarındaki ortak kültürel özellikler hakkında çıkarımlar yapacaklarını belirtir. Bunun için "Türk Dünyası Sofrası"na konuk olacaklarını söyler. Öğretmen menüden yemek seçerken nelere dikkat edileceği, yemeklerin nasıl yeneceği hakkındaki yönergeleri öğren- cilerle paylaşır (İF1). Öğrencilerin kendilerine sunulan menüleri incelemelerinin ardından öğretmen, öğrencilere ülkeleri (Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan, Kaza- kistan, Kırgızistan, Özbekistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti) araştırma olanağı sağlamak için köşeler oluşturur (FÖOD1). Oluşturulan köşelere araştırma araçları öğretmen tarafından sağlanır (İF2). Ardından öğretmen çalışma sürecini başlatır (SF1). Öğrenciler menüyü kullanarak istedikleri köşeyi ziyaret eder, ilgi ve istekleri doğrultusunda etkinliği tamamlar (SF2). Etkinlik boyunca öğrenciler aşağıda yer alan menüyü kendilerine rehber edinirler. Mezeler (Bunu herkes yapmalı!) Dünya haritası üzerinden Türk kültür ocağını ve Türk kültürünün yayıldığı alanları belirleyiniz (İF3).

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Başlangıç (Buradan bir tanesini mutlaka seçmelisiniz.)

Aşağıdaki ülkelerden birini seçerek ülkenin temel coğrafi özellikleri (iklim, bitki örtüsü, yer şekilleri vb.) hakkında incelemeler yapınız. Elde ettiğiniz sonuçları madde-ler halinde yazınız.

Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenis-tan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.

Ana yemek (Bu görevlerden en az yarısını yapmalısınız.)

Seçmiş olduğunuz ülkeyle ilgili olarak;

- Maddi ve manevi kültürel değerleri belirleyiniz.
- Kültürel miras özelliği taşıyan unsurları belirleyiniz.
- Müze, tarihi eser, arkeolojik alan ve yerel mimari unsurlarını belirleyiniz.
- Yerel halk deyişleri, fıkralar, ağız ve şiveler, ağıtlar, türküler, hikayeler vb. sözlü kültürel unsurlar nelerdir belirleyiniz.
- Yöresel özelliğe sahip adetler, gelenekler, düğünler ve çeşitli törenlerle ilgili bil-giler toplayınız.
- Yöresel kıyafet, dokuma ve el sanatlarıyla ilgili unsurları tespit ediniz, görsel olarak paylaşınız.
- Yöresel yiyecek ve içecek türleriyle ilgili araştırma sonuçlarınızı özetleyiniz.

Tatlı (İsterseniz yapabilirsiniz.)

- Geleneksel Türk müziğine ait eserlerden örnekler dinleyerek bu eserlerdeki kül-tür unsurlarını analiz ediniz.
- Geçmişten günümüze Türk dünyası kültür başkenti olarak seçilen şehirlerin hangileri olduğunu ülkeleriyle belirleyiniz.
- Bu şehirlerin kültür başkenti seçilmesinde etkili olan nedenleri belirtiniz.

Etkinliğin tamamlanmasının ardından sınıf eski haline getirilir. Öğretmen menüde yer alan yemeklerin tamamı hakkında özetlemeler yapar (SF3). Bu süreçte öğren-cilerden yaptıkları çalışmalardan örnekler paylaşmalarını ister ve bu örneklerden uygun olanları tahtaya yazar. Daha sonra öğretmen öğrencilere bir dergi oluştura-caklarını söyler. Derginin içeriği ve hazırlama aşamaları hakkında bilgi verir (İF4). Çalışma sürecinde ortaya çıkan ürünlerin derginin bir parçası olacağını söyler. Öğ-rencilere esnek gruplar halinde çalışabilecekleri iletilir. Köşeler bir araya getirilerek öğrencilerin hep birlikte çalışmalarına imkân tanıyacak bir dergi hazırlama merke-zi oluşturulur (FÖOD2).

Değerlendirme

Bu çalışma sürecinde öğrenciler yaptıkları çalışmalardan örnekler sunar (ÜF1). Öğretmen, dergi hazırlama köşesine öğrencilerin oluşturduğu ürünlerle birlikte dergi hazırlamak için kullanacakları materyalleri getirerek öğrencilerden dergiyi hazırlamalarını ister. Öğrenciler dergi oluşturma sürecini tamamlar (ÜF2). Dergi-nin sınıf kitaplığında yer alması ve öğrenciler tarafından incelenmesi sağlanır. Et-kinlik sonunda yapılan çalışmayı değerlendirmek için kontrol listesi kullanılacaktır (Örnek Kontrol listesi örneği ekte verilmiştir.).

10.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri

- İçeriği çeşitli formatlarda sunma
- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma
- Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

KONTROL LİSTESİ

Aşağıdaki form yapılan çalışmaları değerlendirmek için örnek olması amacıyla hazırlanmıştır.

Ölçüt	Evet	Hayır
Dergi şablonu kullanılmış veya bu şablon öğrenci tarafından tasarlanmıştır.		
İlgi çekici bir başlık ve kapak tasarımı yapılmıştır.		
İçindekiler bölümü oluşturulmuş ve sayfalar numaralandırılmıştır.		
Farklı bölümlere ayrılmış ve farklı başlıklar altında özelliklere değinilmiştir.		
Uygun punto boyutunda ve kolay okunabilir şekilde yazılmıştır.		
Renkli yazılar, farklı yazı tipleri ve diğer tasarım öğeleri kullanılmıştır.		
Metinler uygun görsellerle desteklenmiştir.		
Yazıdan veya diğer öğelerden kaynaklanan hatalar en aza indirilmiştir.		
Konu ile ilgili kaynaklardan ve bilgilerden yararlanarak oluşturulmuştur.		

COĞRAFYA

11. SINIF

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

11. SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ LİSTESİ

Sıra	Tema	Öğrenme Çıktısı	Etkinlik Adı	Sayfa No
19	Coğrafyanın doğası	COĞ.11.1.1. Mekânsal sorunların çözümünde coğrafya biliminin katkılarını yapılandırabilme	M e k â n a Coğrafi Göz-le Bakmak	93
20	Doğal sistemler ve süreçler	COĞ.11.3.2. Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkilerini sorgulayabilmeme	Mavi Va-tan'ın Sürdü-rülebilirliği	96
21	Beşerî sistemler ve süreçler	COĞ.11.4.2. Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin etki alanını sorgulayabilme	Şehirlerin İz-i: Yerleşmele-rin Etki Alan-larını Keşfet-mek	100
22	Ekonomik faaliyetler ve etkileri	COĞ.11.5.5. Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkilerini sorgulayabilme	B ö l g e n i n Nabzı: Sana-yi ile Gelen Dönüşüm	105
23	Afetler ve sürdürülebilir çevre	COĞ.11.6.3. Türkiye'de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sorgulayabilme	Suyun Ayak İz-i	108
24	Bölgeler, ülkeler ve küresel bağlantılar	COĞ.11.7.2. Örnek bir ülkenin tarımsal üretim özelliklerini coğrafi açıdan özetleyebilme	Tarım De-dektifleri: Ülke İnceleme	112

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 19

TEMA: COĞRAFYANIN DOĞASI

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.11.1.1. Mekânsal sorunların çözümünde coğrafya biliminin katkılarını yapılandırabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Coğrafya biliminin mekânsal sorunların çözümüne sunduğu katkıları inceleyerek nedensel veya mantıksal ilişkiler ortaya koyar. b) Coğrafya biliminin mekânsal sorunların çözümüne sunduğu katkılarla ilgili elde ettiği bilgileri uyumlu bir bütün hâline getirir.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin coğrafya biliminin kapsamı hakkında bilgi sahibi olduğu ve olayların incelenmesinde coğrafyanın kullandığı temel prensiplerin öğrenciler tarafından bilindiği kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler, mekânsal sorunlara ilişkin çözüm önerileri geliştirmekte zorluk yaşayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Okuma çemberleri için öğrencilerin hazırbulunuşluğu ve ilgilerine göre metin hazırlanabilir. Ya da farklı düzeylerde çeşitli metinler hazırlanarak öğrencilere seçim hakkı sunulabilir. Gruplara birden fazla metin verilebileceği gibi bir metin parçalarına ayrılıp öğrencilerin sırayla okuma-tartışma döngüsüne girmeleri de sağlanabilir. İF2: Okuma çemberlerinde gruptaki öğrenci sayısına göre, her öğrenciye okuma ve tartışma fırsatı gelebilmesi için kısa ve anlaşılır okuma parçaları seçilebilir. İF3: Öğretmen soru ve cevapları tahtaya yazarak paylaşabileceği gibi akıllı tahta üzerinden dijital ortamda da paylaşabilir.
Süreç	SF1: Öğrenciler isteklerine göre etkinliği bireysel ya da grup hâlinde tamamlayabilir. Öğrenciler, öğretmenin yönlendirmesiyle daha heterojen gruplara ayrılabilen gibi hem kendi düzeyleri hem de ilgileri doğrultusunda gruplara dağılabilir. SF2: Her bir grup için okuma çemberi etkinliğinde öğrencilerden beklenen görevler ve öğrencilerin dikkat etmeleri gereken kurallara dair yönerge basamakları sunulabilir. Yönerge basamakları şu şekilde oluşturulabilir: - Okumalarınızı tartışmaları engellemeyecek şekilde yapınız. - Arkadaşlarınızın okuduğu metinlere yönelik sorular üretiniz. SF3: Derste işlenen konu özelinde metinler sunulabileceği gibi bağımsız metinler de okuma çemberlerinde kullanılabilir. Gruplara birden fazla metin verilebilir. Ayrıca bir metin parçalarına ayrılıp dağıtılarak öğrencilerin sırayla okuma-tartışma döngüsüne girmeleri sağlanabilir. SF4: Metin ile ilgili örnek sorulardan bazıları ders öncesinde öğretmen tarafından hazırlanarak öğrencilere sunulabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilerin sürece aktif katılımı, grupla uyumlu çalışması vb. faktörler göz önünde bulundurularak değerlendirme yapılabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğretmen, araştırma sürecinde sınıf içinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sınıf ortamının düzeninde değişiklikler yapabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Mekâna Coğrafi Gözle Bakmak
Konu	Mekânsal Sorunlar Karşısında Coğrafya Bilimi
Öğrenme Hedefleri	- Coğrafya biliminin mekânsal sorunların çözümüne sunduğu katkıları inceleyerek nedensel veya mantıksal ilişkiler ortaya koyar. - Coğrafya biliminin mekânsal sorunların çözümüne sunduğu katkılarla ilgili elde ettiği bilgileri uyumlu bir bütün hâline getirir.
Materyaller	Konu ile ilgili metinler
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Okuma Çemberi: Öğrencilerin birbirlerinin okumalarını dinleyerek sorular sormaları ve birbirlerinin düşüncelerini değerlendirmeleri Akran Öğretimi: Öğrencilerin aktif katılım, sordukları sorular ya da verdikleri cevaplar ile akranlarının öğretimini desteklemesi Küçük Grup Etkinliği: Öğrencilerin kendi aralarında küçük gruplar oluşturarak okuma metinlerini incelemesi
Uygulama Süreci	Öğretmen, öğrencilerine bu derste mekânsal sorunlarla ilgili bir etkinlik yapacaklarını ve bu etkinlik sonunda çeşitli mekânsal sorunları neden-sonuç ilişkisi içinde değerlendirebileceklerini ve coğrafi bir bakış açısıyla yorumlayabileceklerini söyler. Okuma çemberi için metin başlıkları ile alt başlıkları içeren konular aşağıdaki gibi olabilir: Plansız Kentleşme: İstanbul'un hızlı ve kontrolsüz kentleşme süreci vb. Çevre Kirliliği: Sanayi atıklarının su kaynaklarına kontrolsüz şekilde bırakılması, katı atıkların şehrin çevresinde ve açık alanda depolanması, fosil yakıt kullanımının hava kirliliğine etkisi vb. Yanlış Arazi Kullanımı: Orman arazilerinin tarım alanına dönüştürülmesi, bataklık sahaların kurutulması, verimli ovaların yerleşme ya da sanayileşme faaliyetleri için kullanılması vb. Bu etkinlik için sınıfın gruplara ayrılacağı bilgisi verilir (SF1). Öğrenciler, çalışmalarını yapmak için bir araya gelirler (FÖOD1). Her bir grup için okuma çemberi etkinliğinde öğrencilerden beklenen görevler, dikkat edilmesi gereken kurallar iletilir (SF2). Etkinliğin ilk ders saatinde öğretmenin yukarıda belirtilmiş başlıkları içeren metinleri paylaşması beklenir. İncelenen metinlerle ilgili tartışma yapacakları bilgisi öğrencilerle paylaşılır (SF3). Oluşturulan gruplara okuyup incelemeleri için farklı metin türleri sunulur. Bu metinlerin farklı düzeylerde olmasına dikkat edilir (İF1). Metinlerin incelenmesi bittikten sonra gruplar metinlerini sesli bir şekilde okuyarak sınıfla paylaşır (İF2). Diğer öğrencilerden arkadaşlarının okuduğu metinlere yönelik sorular sorması ve tartışması istenir (SF4). Sorulan sorular ve verilen cevaplar tahtaya yazılarak sınıfla paylaşılır (İF3). Tüm metinler okunup incelenerek süreç tamamlanır.
Değerlendirme	Tüm etkinlik sürecinde öğrencilerin gösterdiği çaba, verilen görevlere katılımı, birbirleriyle işbirliği içinde çalışabilmesi ve verilen görevleri uygun şekilde tamamlanması değerlendirilir. Bunun için kontrol listesi ve akran değerlendirme formları kullanılacaktır (ÜF1). Akran değerlendirme formları hazırlanırken ilgili örneklere "Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı"ndan ulaşılabilir (http://meb.ai/UW8PW-DJ). Örnek kontrol listesi ekte verilmiştir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

**Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**

- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma
- Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

KONTROL LİSTESİ

Aşağıdaki form yapılan çalışmaları değerlendirmek için örnek olması amacıyla hazırlanmıştır.

Ölçüt	Evet	Hayır
Grup kurallarına dikkat edilmiştir.		
Metinler dikkatli şekilde incelenmiştir.		
Elde edilen verilerden çıkarımlarda bulunulmuştur.		
Okunan metinlere sorular sorularak katılım sağlanmıştır.		
Okunan metinlerden sonra tartışmaya aktif şekilde katılım gösterilmiştir.		
Verilen görevlere aktif katılım sağlanmıştır.		
Grup etkinliğine uygun şekilde katılım göstermiştir.		

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 20

TEMA: DOĞAL SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.11.3.2. Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkilerini sorgulayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkilerine yönelik merak ettiği soruları sorar. b) Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkileri hakkında bilgi toplar. c) Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkileri hakkında elde ettiği bilgileri düzenler. ç) Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkileriyle ilgili düzenlediği bilgileri çözümler. d) Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkileri hakkında çözümlendiği bilgilerden çıkardığı sonuçları paylaşır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin su döngüsü ve su kaynaklarının bulunduğu ortamlar hakkında bilgi sahibi olduğu, yakın çevresinde bulunan su kaynakları ile insan arasındaki etkileşimin farkında olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler sınırları belirli ve uygun açık uçlu sorular oluşturmakta zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğretmen öğrencilerin araştırma yapabilmeleri için yazılı\web dokümanları kaynak olarak sunabilir. İF2: Öğretmen, öğrencilerin gruplarda hazırlayacakları soru örneklerini etkinlik öncesi paylaşabilir. Örnek sorular şu şekilde olabilir: • Mavi Vatan nedir? • Deniz yetki alanı ne demektir? • Boğazlar balıkçılık açısından neden önemlidir? • İstanbul ve Çanakkale Boğazları jeopolitik açıdan neden önemlidir? • Münhasır ekonomik bölge ve kıta sahanlığı neyi ifade etmektedir? • Süveyş Kanalı'nın açılmasıyla meydana gelen çevresel olumsuzluklar nelerdir?
Süreç	SF1: Öğrenci grupları öğretmen rehberliğinde, öğrencilerin istekleri doğrultusunda oluşturulabilir. SF2: Etkinlik süresince grubun tamamına yönelik sözlü-yazılı yönergeler sunulabilir. Analog veya dijital saat/sayaç kullanılarak öğrencilerin zaman yönetimi desteklenebilir.
Ürün	ÜF1: Öğretmen öz değerlendirme formu kullanabilir. ÜF2: Öğretmen öğrencilere performans görevine ilişkin sunu, konuşma, metin, poster vb. farklı ürün tasarlama seçenekleri sunabilir. Öğrencinin sürece etkin katılımı, çabası değerlendirilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğretmen fiziksel açıdan erişim güçlüğü yaşayan öğrenciler için sıralara erişimde yükselticiler kullanabilir. Sıralar arasında hareketin kolay olması için genişliğe dikkat edebilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Mavi Vatan'ın Sürdürülebilirliği
Konu	Türkiye'de Su Kaynaklarından Yararlanma
Öğrenme Hedefleri	- Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkilerine yönelik merak ettiği soruları sorar. - Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkileri hakkında bilgi toplar. - Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkileri hakkında elde ettiği bilgileri düzenler. - Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkileriyle ilgili düzenlediği bilgileri çözümler. - Türkiye'deki su kaynaklarının çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkileri hakkında çözümlendiği bilgilerden çıkardığı sonuçları paylaşır.
Materyaller	Araştırma dokümanları, soru ve ilgili cevapların yazılabileceği boş şablon, kalem-ler
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	İstasyon: Tüm sınıfın her istasyonda çalışarak sorulara cevap vermeleri, bir önceki grubun yaptıklarına katkı sağlayarak ürün oluşturmalarıdır. Akran Öğretimi: Öğrencilerin aktif katılım, sordukları sorular ya da verdikleri cevaplar ile akranlarının öğretimini desteklemesi Küçük Grup Etkinliği: Öğrencilerin kendi aralarında küçük gruplar oluşturarak okuma metinlerini incelemesi
Uygulama Süreci	Öğretmen bir önceki dersin sonunda öğrencilerden Türkiye'nin su kaynaklarından olan denizlerle ilgili araştırma yapmalarını ister (İF1). Öğrencilerin hazırlıklı geldiği bu derste öğretmen Türkiye'nin su kaynaklarından olan denizlerin (Karadeniz, Akdeniz, Adalar Denizi ve Marmara Denizi) çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkilerini inceleyeceklerini söyler. Bu etkileri incelemek üzere sınıfın dört istasyon grubuna ayrılacağını belirtir (SF1). Oluşturulan gruplarda çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkilere ilişkin sorular hazırlanacağı söylenir. Sınıf soru hazırlamak üzere dört gruba ayrılır, her grup bir istasyonu oluşturur (FÖÖD1). Öğrencilerden istasyonlarda belirlenen konular hakkında en az dört soru oluşturulması istenir (İF2). 1. İstasyon: Öğretmen bu istasyondan, Türkiye'nin su kaynaklarından olan denizler (Karadeniz, Akdeniz, Adalar Denizi ve Marmara Denizi) ile ilgili çevresel başlıkta sorular oluşturmasını ister. 2. İstasyon: Öğretmen bu istasyondan, Türkiye'nin su kaynaklarından olan denizler (Karadeniz, Akdeniz, Adalar Denizi ve Marmara Denizi) ile ilgili ekonomik başlıkta sorular oluşturmasını ister. 3. İstasyon: Öğretmen bu istasyondan, Türkiye'nin su kaynaklarından olan denizler (Karadeniz, Akdeniz, Adalar Denizi ve Marmara Denizi) ile ilgili politik başlıkta sorular oluşturmasını ister. 4. İstasyon: Öğretmen bu istasyondan Türkiye'nin su kaynaklarından denizler (Karadeniz, Akdeniz, Adalar Denizi ve Marmara Denizi) ile ilgili sosyokültürel başlıkta sorular oluşturmasını ister.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Sorular oluşturulduktan sonra gruplardaki öğrenciler, 5 dakika arayla bir sonraki istasyona giderek yer değiştirir, soruları yanıtlar ve her istasyona en az iki yeni soru ekler (SF2). Gruplar soruların yanıtlarını ve yeni oluşturulan soruları şablon üzerinde ilgili alana yazar. Çalışma süreci tüm grupların kendi istasyonlarına dönmesiyle son bulur. Öğrenciler kendi istasyonlarına döndüklerinde hazırladıkları soruların yanıtlarına eklemeler yapabileceği gibi yeni eklenen sorulara verilen yanıtları da düzenleyebilir. İstasyonlar çalışmalarını tamamladıktan sonra gruplardan seçilen temsilciler, istasyonlarda hazırlanmış çalışmaların son halini sunar. Öğretmen sunum sırasında özetlemeler yaparak konunun anlaşılmasını sağlar.
Değerlendirme	Öğrencilerin öğrenme süreçleri değerlendirilir (ÜF1). Öğrencilere performans görevi olarak Türkiye'nin su kaynaklarından olan denizlerle ilgili "çevresel, ekonomik, politik ve sosyokültürel etkileri" konularından birini seçerek bir ürün hazırlamaları söylenir (ÜF2). Örnek öz değerlendirme formu ekte verilmiştir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma - Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama - Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma - Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma - Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma - Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) - Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) - Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma - Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı:

Bu form kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği X ile işaretleyiniz.

BECERİLER	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
İlgili konuyla ilgili farklı kaynaklardan yararlanarak araştırmamı yaptım.			
Grup çalışmasının amacına uygun şekilde katıldım.			
İstasyonlarda soruların oluşturulmasına ve yanıtlanmasına aktif olarak katıldım.			
İstasyonlarda faaliyetlerimi uygun zamanda gerçekleştirdim.			
Elde edilen verilerden çıkarımlarda bulundum.			
Grup içinde etkili bir iletişim kurdum.			

Grup çalışması hakkında genel görüş ve önerileriniz:

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 21

TEMA: BEŞERİ SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.11.4.2. Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin etki alanını sorgulayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili sorular sorar. b) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili bilgi toplar. c) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili topladığı bilgileri düzenler. ç) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili düzenlediği bilgileri çözümler. d) Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili çözümlediği bilgilerden çıkarım yapar.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin yerleşmelerde yer seçimi, yerleşmelerin gelişimi ve fonksiyonları ile ilgili temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler, öğrenilen şehirlerin dışında diğer şehirlerin etki alanının değerlendirilmesinde zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğretmen şehirlerin etki alanlarına göre sınıflandırıldığı listeleri paylaşırken etkileşimli tahta kullanabileceği gibi önceden hazırlık yaparak bireysel formatta öğrencilere dağıtabilir. İF2: Öğretmen araştırma merkezlerine, öğrencilerin ilgileri doğrultusunda araştırma yapabilecekleri çeşitli materyaller sağlayabilir (makale, coğrafya kitabı, dijital araçlar vb.).
Süreç	SF1: Öğrencilerden alınan cevaplara yazılı olarak tahtada yer verilebileceği gibi dijital olarak yansıtma da kullanılabilir. SF2: Öğretmen şehirleri paylaşma esnasında etkileşimli tahtadan Loughborough Üniversitesi'nin hazırladığı şehirlerin sınıflandırılması listesini (The World According to GaWC) kaynak olarak sunabilir, tahtaya yansıtılabilir veya listeleri tahtaya yazabilir. Oluşturduğu listeleri öğrencilere bireysel olarak dağıtabilir. SF3: Öğretmen öğrencilerden şehirlerin konumlarını harita üzerinde göstermelerini isteyerek akran öğrenmesini destekleyebilir ya da dijital yansıtma kullanılarak şehirler, öğretmen tarafından akıllı tahta üzerinden işaretlenebilir. SF4: Öğrenciler isteklerine ve öğrenme ihtiyaçlarına göre grup seçimini kendileri yapabilirler.
Ürün	ÜF1: Öğrenciler araştırma sonuçlarını istedikleri formda oluşturabilirler (yazılı metinler, görsel afiş, poster gibi). ÜF2: Yapılandırılmış grid üç farklı zorluk seviyesinde hazırlanarak öğrencilere sunulabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğrencilerin sınıf içinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sıralar düzenlenerek sıraların aralıkları ve yakınlıkları ayarlanabilir. Fiziksel erişimde güçlükle yaşayan öğrenciler için araştırma merkezlerine erişimin desteklenmesi adına yükselticiler yerleştirilebilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Şehirlerin İzi: Yerleşmelerin Etki Alanlarını Keşfetmek
Konu	Yerleşmelerin Etki Alanları
Öğrenme Hedefleri	- Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili sorular sorar. - Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili bilgi toplar. - Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili topladığı bilgileri düzenler. - Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili düzenlediği bilgileri çözümler. - Türkiye ve dünyadaki yerleşmelerin diğer mekânlara etkisiyle ilgili çözümlendiği bilgilerden çıkarım yapar.
Materyaller	Yapılandırılmış grid formu, dergi, makale ,resim, coğrafya kitapları, dijital araçlar, fon kartonu, A4 kağıtlar, boya kalemleri, makas
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Soru Cevap: Dersin girişinde öğretmenin formüle ettiği soruları öğrencilerin sözel olarak cevaplamaları Özetleme: Öğretmenin dersin sonunda sözlü olarak özetleme yaparak bilgilerin öğrencilere kapsamlı bir biçimde sunulması Öğrenme Galerisi: Öğrencilerin bir konu hakkında öğrendiklerinin yazılı ya da resim olarak panoya aktarılarak galeri oluşturulması Yapılandırılmış Grid: Öğretmenin değerlendirme aşamasında kullandığı form Araştırma Merkezleri: Öğretmen öğrencilerin etkinliği tamamlamaları için oluşturulan alanlarda biraraya gelmeleri
Uygulama Süreci	Bu etkinlikte öğrencilerin çeşitli şehir örnekleri üzerinden şehirlerin küresel, bölgesel ve yerel etkilerini bulabilmeleri amaçlanır. Öğretmen "Sizce dünya genelinde tanınan şehirlerin başlıcaları hangileridir, bu şehirlerin tanınmasının nedenleri nelerdir?" sorularını öğrencilere yöneltir (SF1). Daha sonra şehirlerin etki alanlarına göre sınıflandırıldığı Whashington, New York, Rio De Janeiro, Paris, Moskova, Kütahya, Hartum, Mekke, Vatikan, Pekin, Hong Kong, Londra şehirlerinin yer aldığı listeler öğrencilerle paylaşılır (İF1). Öğretmen şehirlerin etki alanı kategorileri için renkler belirler (küresel=kırmızı, bölgesel = turuncu, yerel = sarı). Öğretmen bu kategorilerin özelliğini kısaca açıklayarak bu kategori içindeki şehirleri öğrencilerle paylaşır (SF2). Öğretmen seçilen örnek şehirlerin konumlarını dünya haritası üzerinde gösterir (SF3). Öğrencilere, yapacakları etkinlik için üç gruba ayrılacaklarını söyler (SF4). Gruplara üç kategoriden bir şehir seçmeleri gerektiği ve seçilen şehirlerin etki alanlarının oluşmasında hangi yönlerinin etkili olduğunu araştırmaları söylenir. Öğretmen öğrencilerin araştırma yapmaları için araştırma merkezleri oluşturur (FÖOD1). Araştırma merkezlerine konu ile ilgili araçlar (dergi, kitap, makale, fotoğraf, ders kitabı vb.) öğretmen tarafından sağlanır (İF2). Öğrencilerden not aldıkları araştırma sonuçlarını öğretmenin oluşturduğu panonun ilgili yerlerine yerleştirmeleri istenir (ÜF1). Gruplar yerleştirme işlemini tamamladıktan sonra tüm öğrencilerin panoyu incelemeleri için süre tanınır. Öğrencilerin diğer alanlara ekleme yapmasına izin verilir. Etkinliğin sonunda öğretmen panoya yazılanları doğru ya da yanlış olmasına göre değerlendirir, özetleme yaparak etkinliği sonlandırır.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Değerlendirme

Öğretmen değerlendirme aracı olarak yapılandırılmış grid kullanacaktır (**ÜF2**). Öğrenciler kendilerine sunulan gridleri inceleyerek aralarından bir tanesini cevaplamak üzere seçer. Tüm öğrencilerin çalışması bittikten sonra öğretmen yapılandırılmış griddede bulunan tüm soruları cevaplayarak dersi bitirir.

Yapılandırılmış grid örneği ekte verilmiştir.

Yapılandırılmış griddede;**Doğru cevaplar:**

I. 9 ve 10

II. 2, 3, 4 ve 7

III. 8 ve 11

IV. 1, 6 ve 11

V. 3

VI. 5 ve 12

Örnek 1:

Öğrenci I. soru için "9 ve 10" cevabını vermiş olsun.

C1: Doğru seçilen kutucuk sayısı

C2: Toplam doğru kutucuk sayısı

C3: Yanlış seçilen kutucuk sayısı

C4: Toplam yanlış kutucuk sayısı

olduğuna göre

Formül:

$C1 = 2, C2 = 2, C3 = 0, C4 = 10$ 'dur.

$(C1:C2) - (C3:C4) = 2/2 - 0/10 = 1$ olacaktır.

Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir.

$(1 + 1) \times 5 = 10$ Puan

Örnek 2:

Öğrenci II. soru için "3, 5, 6 ve 7" cevabını vermiş olsun.

Bu durumda;

$C1 = 2, C2 = 4, C3 = 2$ ve $C4 = 8$ 'dir.

$(C1:C2) - (C3:C4) = 2/4 - 2/8 = 0,25$ olacaktır.

Bulunan değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 6,25 öğrencinin aldığı puanı göstermektedir.

Yukarıdaki formül uygulandığında sonucun 1 olduğu görülmektedir. Bu değere 1 eklenip 5 ile çarpılınca elde edilen sonuç olan 10, öğrencinin aldığı puanı göstermektedir.

$(1 + 1) \times 5 = 10$ Puan

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

**Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**

- Sesli kitaplar ve alt yazılı videolar kullanarak içeriği çeşitli formatlarda sunma
- Gereklinimi olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama
- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma
- Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma
- Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

YAPILANDIRILMIŞ GRİD

YERLEŞMELERİN ETKİ ALANLARI

Aşağıda “*Yerleşmelerin Etki Alanları*” konusuyla ilgili soruların cevaplarının yer aldığı kutucuklar yapılandırılmış gridda, sorular ise yapılandırılmış gridin altında verilmiştir. Kutucuklardaki numaraları kullanarak soruları cevaplamanız beklenmektedir.

Aynı kutucuğu birden fazla sorunun cevabı olarak kullanabilirsiniz.

Bütün sorulara doğru cevap verdiğinizde alabileceğiniz en yüksek puan 60’dır.

① Paris	② Kiev	③ Antalya
④ Mexico City	⑤ Mekke	⑥ Washington
⑦ Tahran	⑧ Şanghay	⑨ Sivas
⑩ Şanlıurfa	⑪ Tokyo	⑫ Roma

I. Kutucuklardaki şehirlerden hangisi/hangileri yerel etki alanına sahiptir?

II. Kutucuklardaki şehirlerden hangisi/hangileri bölgesel etki alanına sahiptir?

III. Kutucuklardaki şehirlerden hangisi/hangileri liman ve sanayi özelliği nedeniyle küresel etki alanına sahiptir?

IV. Kutucuklardaki şehirlerden hangisi/hangileri idari özelliğiyle ön plana çıkmış küresel etki alanına sahiptir?

V. Kutucuklardaki şehirlerden hangisi/hangileri bir turizm merkezi olarak bölgesel etki alanına sahiptir?

VI. Kutucuklardaki şehirlerden hangisi/hangileri dinî özelliğiyle ön plana çıkmış küresel etki alanına sahiptir?

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 22

TEMA: EKONOMİK FAALİYETLER VE ETKİLERİ

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.11.5.5. Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkilerini sorgulayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili sorular sorar. b) Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili bilgi toplar. c) Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili topladığı bilgileri düzenler. ç) Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili düzenlediği bilgileri çözümler. d) Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili çıkarımda bulunur.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin; yaşadıkları yer ve Türkiye’de yürütülen başlıca ekonomik faaliyetler, ekonomiyi etkileyen coğrafi faktörler hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler sanayi faaliyetlerinin mekân üzerindeki sosyal, ekonomik ve çevresel etkileri ile ilgili çözümlenen bilgilerden çıkarımda bulunurken zorlanabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Görüntüler öğrencilerle dijital ya da yazılı materyal olarak paylaşılabılır. İF2: Öğrencilerin inceleme yapabilmeleri için ilgili dokümanlar öğretmen tarafından öğrencilerle paylaşılabilceği gibi dijital imkânlar sunularak da öğrencilerin araştırma yapmaları sağlanabilir. İF3: Öğretmen öğrencilerin etkinlik sürecini anlamlandırabilmeleri için örnek bir RAFT çalışmasını sınıfla paylaşabilir.
Süreç	SF1: Öğretmen, bilgileri sözlü olarak verebileceği gibi kalıcılığı artırmak için tahtanın bir köşesine yazabilir ya da sunu şeklinde öğrencilerle paylaşabilir. SF2: Öğrencilere tüm roller ve rollerin oluşturması gereken ürünler sunularak öğrencilerin kendilerine uygun rol seçmeleri sağlanabilir. SF3: Öğrencilerin kendi ilgi ve istekleri doğrultusunda grup oluşturmalarına imkân tanınabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrenciler yazılı ürünlerin sunulmasının yanı sıra broşür tasarlama, drama yapma, şiir yazma, sunu hazırlama, konuşma yapma, grafik çizme gibi çeşitli formatlar kullanabilir. ÜF2: Öğrencilerin sürece aktif katılımı, çabası, grupta iş birliği içinde çalışması vb. faktörler göz önünde bulundurularak değerlendirme yapılabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Araştırma sürecinde öğrencilerin sınıf içinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sıralar yerleştirilip düzenlemeler yapılabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Bölgenin Nabızı: Sanayi ile Gelen Dönüşüm
Konu	Sanayileşmenin Mekânsal Etkileri
Öğrenme Hedefleri	• Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili sorular sorar. • Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili bilgi toplar. • Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili topladığı bilgileri düzenler. • Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili düzenlediği bilgileri çözümler. • Sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkileriyle ilgili çıkarımda bulunur.
Materyaller	Ereğli Demir-Çelik Fabrikasının, Batman Petrol Rafinerisinin, Afşin-Elbistan Termik Santralinin fotoğrafları, uydu görüntüleri, RAFT strateji tablosu, etkileşimli tahta, tablet, telefon, konu ile ilgili makale, dergi, gazete
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	RAFT: Öğrencilerin konuyla ilgili rol alıp rolün gerektirdiği çalışmayı tamamlaması Akran Öğretimi: Öğrencilerin sorulara cevap ararken birbirlerini destekleyerek öğrenme sağlaması Açık Anlatım: Öğretmenin bilgileri öğrencilere doğrudan sözü olarak anlatması
Uygulama Süreci	Öğretmen öğrencilere bu derste sanayi faaliyetlerinin mekânsal etkilerini inceleyeceklerini söyler. Öğrencilere, "Bir sanayi tesisi kurulurken sizce hangi faktörler etkilidir?" diye sorarak derse başlar. Öğrencilerden yanıtları alır. Daha sonra öğretmen, belirlenmiş olan sanayi tesislerinin (Ereğli Demir-Çelik Fabrikası, Batman Petrol Rafinerisi, Afşin-Elbistan Termik Santrali) kurulduğu yerleşme alanlarının geçmişe ve günümüze ait görüntülerini öğrencilere gösterir (İF1). Öğrencilerin sunulan görüntüleri incelemeleri için zaman verilir. Görüntülerde yaşanan değişimlerin neler olduğu ve nedenleri hakkında öğrencilere bilgi verilir (SF1). Ardından öğrencilere bir etkinlik yapacakları söylenir. Bu etkinlikte çeşitli rollerin ve rollerin gerektirdiği ürün çalışmalarının yer aldığı tablo öğrencilerle paylaşılır. Öğrencilerden bir rol seçmesi ve rolün gerektirdiği ürün için çalışma yapması istenir (SF2). Yaptıkları çalışmalarda öğrencilerin konuya ilişkin bilgilerini kendi istekleri doğrultusunda ifade edebilecekleri söylenir. Öğrencilerden etkinlik için ikiye bölünmüş grup oluşturmaları istenir (SF3). Gruplar oluşturulur (FÖÖD1). Öğrencilerden grupları oluşturduktan sonra belirlenen sanayi tesislerinden (Ereğli Demir-Çelik Fabrikası, Batman Petrol Rafinerisi, Afşin-Elbistan Termik Santrali) birini seçerek bu faaliyet alanının mekânsal etkilerini incelemeleri istenir (İF2). İncelemelerinin ardından ulaştıkları sonuçları RAFT strateji tekniğini kullanarak aktaracakları söylenir (İF3). Sınıf çalışmaları bittikten sonra öğrenciler sunumlarını yaparlar (ÜF1).

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	ROL	İZLEYİCİ	FORMAT	TEMA
	Esnaf	Belediye başkanı	Broşür hazırlama	Sanayi tesisinin bölgedeki ticari faaliyetlere etkisi
	Çiftçi	İl ziraat odası başkanı	Konuşma metni	Sanayi tesisinden çıkan atık suların tarım toprakları üzerindeki olumsuz etkileri
	Gazeteci	Gazete müdürü	Haber metni	Sanayi tesisinin bölge halkının istihdam olanaklarına etkisiyle ilgili bir araştırma
	Fabrika müdürü	İl sanayi odası başkanı	Sunu hazırlama	Fabrikanın bölgedeki altyapı gereksinimleri (su, elektrik, yollar vb.) ve mevcut altyapı üzerindeki etkileri.
Değerlendirme	Yapılan tüm etkinlikler sürecinde öğrencilerin gösterdiği çaba, verilen görevlere katılım sağlama, birbirleriyle iş birliği içinde çalışabilme, son durumda verilen görevlerin uygun şekilde tamamlanabilmesi değerlendirilir. Bunun için akran değerlendirme formları kullanılacaktır (ÜF2). Akran değerlendirmesi ölçeği hazırlanırken "Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı"nda yer alan örneklerden yararlanılabilir (http://meb.ai/UW8PWDJ).			
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	- Sesli kitaplar ve alt yazılı videolar kullanarak içeriği çeşitli formatlarda sunma - Gereksinimi olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama - İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma - Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama - Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma - Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma - Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) - Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) - Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma - Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)			

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 23

TEMA: AFETLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.11.6.3. Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımını sorgulayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin merak ettiği soruları sorar. b) Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin bilgi toplar. c) Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin topladığı bilgileri düzenler. ç) Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin düzenlediği bilgileri çözümler. d) Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin çözümlediği bilgilerden sonuçlar çıkararak paylaşımda bulunur.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin doğal çevre unsurları, doğal kaynakların sınıflandırılması, yakın çevrede bulunan su kaynakları ile insan arasındaki etkileşim ve su kaynaklarının bilinçsizce tüketilmesinin canlı yaşamı üzerindeki olumsuz etkileri hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Su tasarrufuyla ilgili öğrencinin aile üyeleri sürece destek vermeyebilir. Bu durum öğrenci için zorluk oluşturabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğrenciler su tüketimlerine bağlı notlarını çizelge ile alabilirler. Öğretmen örnek bir çizelge paylaşabilir. İF2: Öğrencilere çalışmalarını somutlaştırabilmeleri ve paylaşım esnasında hatırlamalarını sağlamak amacıyla boş şablon dağıtılabilir.
Süreç	SF1: Öğretmen, görevlendirme yaparken gereken basamakları sözel yolla iletebileceği gibi bir haftalık süreçte hatırlatıcı olması adına yazılı olarak da dağıtabilir. SF2: Öğretmen, bu basamaktaki soruları öğrencilere tahtaya yazarak sunabileceği gibi bireysel olarak yazılı formda da sunabilir. SF3: Gruplar oluşturulurken öğrencilerin grup arkadaşlarını kendilerinin seçebilmelerine fırsat sunulabilir. SF4: Öğretmen, özetleme yaparken tahtaya anahtar kelimeler yazabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrenciler ikili gruplarda ulaştıkları sonuçları sözlü sunabilecekleri gibi isterlerse farklı formlarda da (yazılı, dijital ortam) sunabilir. ÜF2: Öğrenci, formu bireysel doldurabileceği gibi ailesinden de destek alabilir. Öğrencinin formu doldurmasının yanı sıra sürece katılımı, çabası ve etkinliğe ilgisi değerlendirilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğretmen, araştırma sürecinde öğrencilerin sınıf içerisinde birbirlerinin çalışmalarını olumsuz etkilemeyecek, aynı zamanda sınıf içinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sıraları yerleştirerek düzenlemeler yapabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Suyun Ayak İzi
Konu	Türkiye’de Suyun Sürdürülebilir Kullanımı
Öğrenme Hedefleri	- Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin merak ettiği soruları sorar. - Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin bilgi toplar. - Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin topladığı bilgileri düzenler. - Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin düzenlediği bilgileri çözümler. - Türkiye’de bulunan su kaynaklarının sürdürülebilir kullanımına ilişkin çözümlendiği bilgilerden sonuçlar çıkararak paylaşımda bulunur.
Materyaller	Boş çalışma kağıtları, kalemler. öz değerlendirme formu, etkileşimli tahta
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Düşün-Eşleş-Paylaş: Sınıfta öğrencilerin bir konu, soru ya da sorun üzerinde önce bireysel olarak düşünceleri, ardından bu düşüncelerini ikişerli tartışmaları ve daha sonra da ikili olarak birlikte ulaştıkları sonuçları tüm öğrencilerle paylaşımları biçiminde uygulanan bir tekniktir. Özetleme: Öğretmenin ders boyunca öğrenilen bilgileri ders sonunda özetleme yapması
Uygulama Süreci	Öğrenciler bir önceki haftadan öğretmen tarafından farkındalık oluşturabilmek adına su kullanımlarını ölçmeleri için görevlendirilir (SF1). Görevlendirme yapılırken öğretmen tarafından bir süre belirlenir (Bu süre 3 gün olabilir.). Belirlenen günlerde öğrenciler kullanıma bağlı su tüketim miktarlarını tespit etmek için günün ilk saatlerinde su sayacındaki tüketim miktarını not alır (İF1). Böylece öğrenciler arasında farkındalık yaratılabilir. Öğretmen daha sonra öğrencilere etkinlik yapacaklarını söyleyerek derse başlar (Bu etkinlikte düşün-eşleş-paylaş tekniği kullanılacaktır.). Düşün Bu aşamada öğretmen öğrencilere konu üzerinde düşüncelerini sağlayacak soru yönelir. Öğrencilere bu soru hakkında bireysel olarak düşünceleri gerektiğini söyler (SF2). Örnek sorular : - Yanlış ve gereksiz su kullanımları nelerdir? Bu kullanımların azaltılmasıyla ilgili neler yapılabilir ? - Suyun yanlış ve gereksiz kullanımının olumsuz etkileri nelerdir? - Yanlış ve gereksiz su kullanımlarının birey, toplum ve doğa üzerindeki olumsuz etkileri nelerdir?Eşleş İkinci aşamada öğretmen öğrencilerin başka bir öğrenci ile eşleşmesi gerektiğini söyler (SF3). Tüm öğrenciler eşleşerek ikili gruplar oluşturur (FÖÖD1). Öğretmen, oluşan gruplara düşün kısmındaki düşüncelerini birbirleriyle paylaşımlarını söyler (İF2). Öğrenciler onlara tanınan süre boyunca ikili gruplarda kendi düşüncelerini paylaşarak ortak bir sonuca ulaşırlar.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Paylaş Son aşamada öğretmen, grupların ulaştıkları sonuçları sınıf ile paylaşımlarını ister (ÜF1). Tüm gruplar paylaşımlarını yaptıktan sonra öğretmen özetleme yaparak etkinliği sonlandırır (SF4).
Değerlendirme	Öğretmen öğrenciler için bir süre belirler. (Bu süre 3 gün olabilir.) Belirlenen günlerde öğrenciler kullanıma bağlı su tüketim miktarlarını tespit etmek için günün ilk saatlerinde su sayacındaki tüketim miktarını not alır. Not alındıktan sonra tasarruf tedbirleri uygulanır (Duş süresinin ve sıklığının azaltılması, diş fırçalamada musluğun açık bırakılmaması, bulaşıkların elde yıkanmaması, musluklara su tasarrufu aparatı takılması vb.). Tasarruf tedbirlerinin uygulandığı son günde son sayaç okuması yapılır. Öğrencilerden tasarruf tedbirlerinin uygulandığı günler ile uygulanmadığı günlerdeki tüketim miktarlarını bir tabloda karşılaştırmaları istenir. Öğrencilere bu derste öğrendikleri su tasarrufu konusunda ailelerini bilgilendirmeleri gerektiği söylenir. Hazırlanmış olan öz değerlendirme formları ailedeki kişi sayısı kadar öğrencilere dağıtılır (İF3). Öğrencilerden ve ailelerinden bu formu doldurmaları istenir (ÜF2). Su tasarrufuyla ilgili örnek öz değerlendirme formu ve örnek sayaç okuma kartı ekte verilmiştir. Öğrenciler ve su tasarrufu konusunda bilgilendirme yaptığı diğer aile üyeleri bu formu doldurmalıdır.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• Gereklini olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama • İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı:

Bu form kendinizi değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Çalışmalarınızı en doğru yansıtan seçeneği X ile işaretleyiniz.

BECERİLER	DERECELER		
	Her zaman	Bazen	Hiçbir zaman
Su tasarrufu yapabileceğim alanları belirledim.			
Duş süremi kısalttım.			
Diş fırçalarken ve tıraş olurken suyu kapattım.			
Bulaşık makinesini tam doluyken çalıştırdım.			
Bozuk muslukları ve vanaları tamir ettim.			
Su tasarruflu duş başlığı ve musluk jeneratörleri kullandım.			
Yağmur suyunu depolayarak bahçe sulamada kullandım.			

Sayaç okuması	Tasarruf tedbirlerinin uygulandığı günler	Tasarruf tedbirlerinin uygulanmadığı günler
İlk sayaç okuması		
Son sayaç okuması		

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 24

TEMA: BÖLGELER, ÜLKELER VE KÜRESEL BAĞLANTILAR

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.11.7.2. Örnek bir ülkenin tarımsal üretim özelliklerini coğrafi açıdan özetleyebilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Örnek bir ülkenin tarımsal üretim özelliklerini coğrafi açıdan çözümler. b) Örnek bir ülkenin tarımsal üretim özelliklerini coğrafi açıdan sınıflandırır. c) Örnek bir ülkenin tarımsal üretim özelliklerini coğrafi açıdan yorumlar.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin ekonomiyi etkileyen faktörleri, temel ekonomik faaliyetlerle ilgili kavramları bildiği, ekonomik faaliyetleri sınıflandırabildiği kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler bir ülkenin ekonomisi ile tarımsal üretim özellikleri arasındaki ilişkiyi yorumlamada zorluk yaşayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Paylaşım aracı olarak dijital dokümanlar kullanılabileceği gibi öğretmen; ders öncesi hazırladığı bilgi notlarını paylaşabilir, sözlü sunum yapabilir. İF2: Öğretmen öğrencilere çalışmalarını için örnek ülkeyle ilgili haritalar (konumu belirleyebilmesi için dünya haritası, iklim özellikleriyle ilgili çıkarımlarda bulunabilmesi için iklim haritaları gibi), ders kitapları, makale, atlas, çevrimiçi araçlar gibi materyaller sunarak çalışmalarını destekleyebilir.
Süreç	SF1: Öğrencilere görsel ya da sözel ipucu verilerek öğrencilerin soruları cevaplamaları desteklenebilir. Ayrıca gönüllü öğrencilere öncelik tanınarak akran öğretimi desteklenebilir. SF2: Öğretmen öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda seçim yapmalarını kolaylaştırmak için seçim tablosu sunabilir.
Ürün	ÜF1: Öğretmen sonuçların sunulması için grafik düzenleyici hazırlayıp gruplara verebilir. ÜF2: Öğrenciler sunumlarını sözlü ya da yazılı olarak yapabilirler. Öğrenciler öz ve akran değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilir. Öğrencilerin sürece aktif katılımı, grupta uyumlu çalışması vb. faktörler göz önünde bulundurularak değerlendirme yapılabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Öğretmen, araştırma sürecinde öğrencilerin sınıf içerisinde rahat hareket edebilecekleri biçimde sıraları yerleştirerek düzenlemeler yapabilir. Sıraların aralıkları ve yakınlıkları ayarlanabilir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Tarım Dedektifleri: Ülke İnceleme
Konu	Tarımsal Üretim: Örnek Ülke
Öğrenme Hedefleri	• Örnek bir ülkenin tarımsal üretim özelliklerini coğrafi açıdan çözümler. • Örnek bir ülkenin tarımsal üretim özelliklerini coğrafi açıdan sınıflandırır. • Örnek bir ülkenin tarımsal üretim özelliklerini coğrafi açıdan yorumlar.
Materyaller	Grafik düzenleyici şablonlar, ders kitapları, makale, atlas, çevrimiçi araçlar.
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Soru-Cevap: Öğretmenin derste öğrencilere soru sorup öğrencilerden cevap alması Açık Anlatım: Öğretmenin öğrencilere doğrudan bilgi sunması Örnek Olay: Öğretmenin öğrencilere konuyu açıklamak adına örnek sunup açıklaması Beyin Fırtınası: Öğrencilerin öğretmenin sorduğu sorularla ilgili düşünüp cevap vermeleri Küçük Grup Çalışması: Öğrencilerin belirlenen kriterler doğrultusunda grup oluşturarak çalışma yapması
Uygulama Süreci	Öğretmen öğrencilere; "Tarımı etkileyen faktörler nelerdir?, Tarım her ülkede aynı yöntemlerle mi yapılmaktadır?" gibi sorular yönelterek konuya giriş yapar. Öğrenciler beyin fırtınası yaparak soruları cevaplandırır (SF1). Öğretmen öğrencilerden gelen cevaplarla beraber farklı tarımsal uygulamaların neler olduğunu, özelliklerini, tarımsal uygulamalar üzerinde etkili olan faktörleri öğrencilerle paylaşır (İF1). Öğretmen, daha sonra ülkelerin genel coğrafi özellikleri ile tarımsal üretim faaliyetleri arasındaki ilişkiyi inceleyeceklerini söyler. Öğretmen öğrencilerden inceleme yapmaları için sunulan ülkelerden (ABD, Hollanda, Fransa, Nijerya, Sudan vb.) bir tanesini seçmelerini ister (SF2). Aynı örnek ülkeyi seçen öğrencilere grup olarak çalışma fırsatı sunulur. Grupların belirlenen örnek ülkeyi aşağıda belirlenen yönlerden incelemeleri istenir: 1. Ülkenin coğrafi özellikleri (konumu, iklim özellikleri, yer şekilleri vb.) 2. Ülkenin tarımsal üretim durumu 3. Ülkenin tarımdaki yeterlilik durumu 4. Ülkenin tarımsal gelişmişlik durumu 5. Ülkenin tarımdan elde ettiği gelirin ülke ekonomisine etkisi Öğretmen grup çalışması için uygun ortam düzenler (FÖÖD1). Öğrencilere örnek ülkenin incelenebilmesi için materyal desteği sağlanır (İF2).
Değerlendirme	Öğrencilerden araştırma sonucunda çıkarımlarını yazması istenir (ÜF1). Böylece örnek ülkenin tarımsal özellikleri sınıflandırılmaya çalışılır (Örnek grafik düzenleyici aşağıda verilmiştir.). Grupların hazırlamış oldukları ürünlerini belirledikleri bir temsilci ile sunmaları istenir (ÜF2). Değerlendirmede kullanılacak öz ve akran değerlendirme formu ve örnek grafik düzenleyici ekte verilmiştir.

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

**Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**

- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma
- Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

**Coğrafi
özellikleri**

.....
.....
.....

**Tarımsal
üretimi
durumu**

.....
.....
.....

**Tarımdan elde
ettiği gelir**

.....
.....
.....

**Tarımsal
gelişmişlik
durumu**

.....
.....
.....

**Tarımdaki
yeterliliği
durumu**

.....
.....
.....

11.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ÖZ VE AKRAN DEĞERLENDİRME FORMU

Bu form grup olarak çalışmalarınızı değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıdaki her ifadeyi okuyunuz. Bu ifadelere göre önce gruptaki arkadaşlarınızı son sütunda ise kendinizi değerlendiriniz.

Buna göre; 5 = Çok iyi, 4 = iyi, 3 = Orta, 2 = Kabul edilebilir, 1 = Geliştirilmesi gerekli olarak dereceleyiniz.

Değerlendirme Yapan Öğrencinin Adı ve Soyadı:

BECERİLER	1. Öğrencinin Adı	2. Öğrencinin Adı	3. Öğrencinin Adı	4. Öğrencinin Adı	5. Öğrencinin Adı
Grup çalışmasının amacına uygun şekilde katılmıştır/katıldım.					
Farklı kaynaklardan bilgi toplamıştır/topladım.					
Elde edilen verilerden çıkarımlarda bulunmuştur/bulundum.					
İçeriği çalışma planına bağlı doğru bir şekilde hazırlamıştır/hazırladım.					
Ulaşılan çıkarımları uygun şekilde sınıflamıştır/sınıfladım.					
Örnek ülkenin genel coğrafi özellikleri ile tarımsal üretim faaliyetleri arasındaki ilişkiyi bilir/bilirim.					
Verilen grafik düzenleyici uygulamasını doğru yapmıştır/yaptım.					
Grup içinde aktif olarak sürece katılmıştır/katıldım.					
Grup içinde etkili bir iletişim kurmuştur/kurdum.					
Zamanı etkili kullanmıştır/kullandım.					
Sunumu tam ve doğru yapmıştır/yaptım.					

Grup çalışması hakkında genel görüş ve önerileriniz:

COĞRAFYA

12. SINIF

FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ LİSTESİ

Sıra	Tema	Öğrenme Çıktısı	Etkinlik Adı	Sayfa No
25	Coğrafyanın doğası	COĞ.12.1.1. Geleceğin dünyasında coğrafya biliminin etkilerine ilişkin öngöründe bulunabilme	Yarının Dünyasında Coğrafya	119
26	Coğrafyanın doğası	COĞ.12.3.1. Toprak oluşum sürecini toprak türleri açısından yapılandırabilme	Toprağın Hikâyesi	123
27	Beşerî sistemler ve süreçler	COĞ.12.4.1. Kültür-mekân etkileşimini coğrafi açıdan sorgulayabilme	Kültür-Mekân Buluşması	128
28	Ekonomik faaliyetler ve etkileri	COĞ.12.5.3. Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerini sorgulayabilme	Turizmin Yansımaları	132
29	Afetler ve sürdürülebilir çevre	COĞ.12.6.3. Türkiye ve farklı gelişmişlik seviyesine sahip ülkelerde çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamaları karşılaştırabilme	Çevresel Bakış	136
30	Bölgeler, ülkeler ve küresel bağlantılar	COĞ.12.7.1. Uluslararası birlikteliklerin anlaşmazlıklara sunduğu çözümleri tartışabilme	Uluslararası Anlaşmazlıkların Gizemini Çözmek	140

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 25

TEMA: COĞRAFYANIN DOĞASI

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.12.1.1. Geleceğin dünyasında coğrafya biliminin etkilerine ilişkin öngörude bulunabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Coğrafya bilimiyle ilgili kanıtları ve kendi deneyimlerini bu bilimin gelecekteki etkileriyle ilişkilendirir. b) Coğrafya bilimiyle ilgili kanıtları ve kendi deneyimlerini bu bilimin gelecekteki etkileriyle ilişkilendirerek çıkarımda bulunur.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin coğrafya biliminin kapsamı, temel kavramları ve coğrafi bakış hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Geleceğin dünyasında coğrafya biliminin etkilerine ilişkin araştırma yapmaları için görevlendirilen öğrenciler, hazırlıksız gelmeleri durumunda etkinliğe aktif olarak katılmakta zorluk yaşayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Etkinliğin aşamalarının sözlü ifade edilmesinin yanı sıra gerekli durumlarda, bu aşamalar tahtaya yansıtılarak ya da tahtaya not edilerek öğrencinin takip etmesi kolaylaştırılabilir. İF2: Öğretmen öğrenme merkezlerine konu ile ilgili makale, dergi, haber yazısı, coğrafya kitabı bırakabileceği gibi teknolojik araçlar kullanarak da öğrencilerin araştırma yapmasına fırsat sunabilir. Yazılı araştırma materyallerinde ilgili konu alanları işaretlenerek de öğrenciye rehber olunabilir. İF3: Tartışmanın kuralları tahtanın bir köşesine not edilebilir ya da öğretmen ara ara kuralları öğrencilere hatırlatabilir. İF4: Öğretmen özetlemeyi sözlü, yazılı yapabilir ya da önceden konu hakkında dijital sunum hazırlayabilir.
Süreç	SF1: Öğrencilerin istedikleri konuyu araştırmalarına imkân sunulabilir ya da isteyen öğrenciye araştırma konusu öğretmen tarafından belirlenerek verilebilir. SF2: Öğrencilerden belirlenen araştırma konularını dikkate alarak ilgi ve istekleri doğrultusunda 4-5 grup oluşturmaları beklenebilir ya da öğrencilere bireysel çalışma imkânı sunulabilir. Bireysel ya da grup olarak çalışmak isteyen öğrenciler araştırma konularını kendileri belirleyebilir. SF3: Öğrencilerin kanıtlarını yazılı, sözlü ya da video içeriği olarak sunmalarına olanak sağlanabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilere çalışma sonuçlarını sözlü, yazılı, görsel vb. şekilde sunmalarına olanak sağlanabilir. Gönüllü öğrencilere öncelik verilerek akran öğretimi desteklenebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FOÖD1: Öğretmen sınıftaki sıraları gruplayarak araştırma merkezleri oluşturabilir. Sıraların mesafesi çalışma esnasında ayarlanabilir. Bireysel çalışma yapacak öğrenciye uygun ortam sağlanabilir.

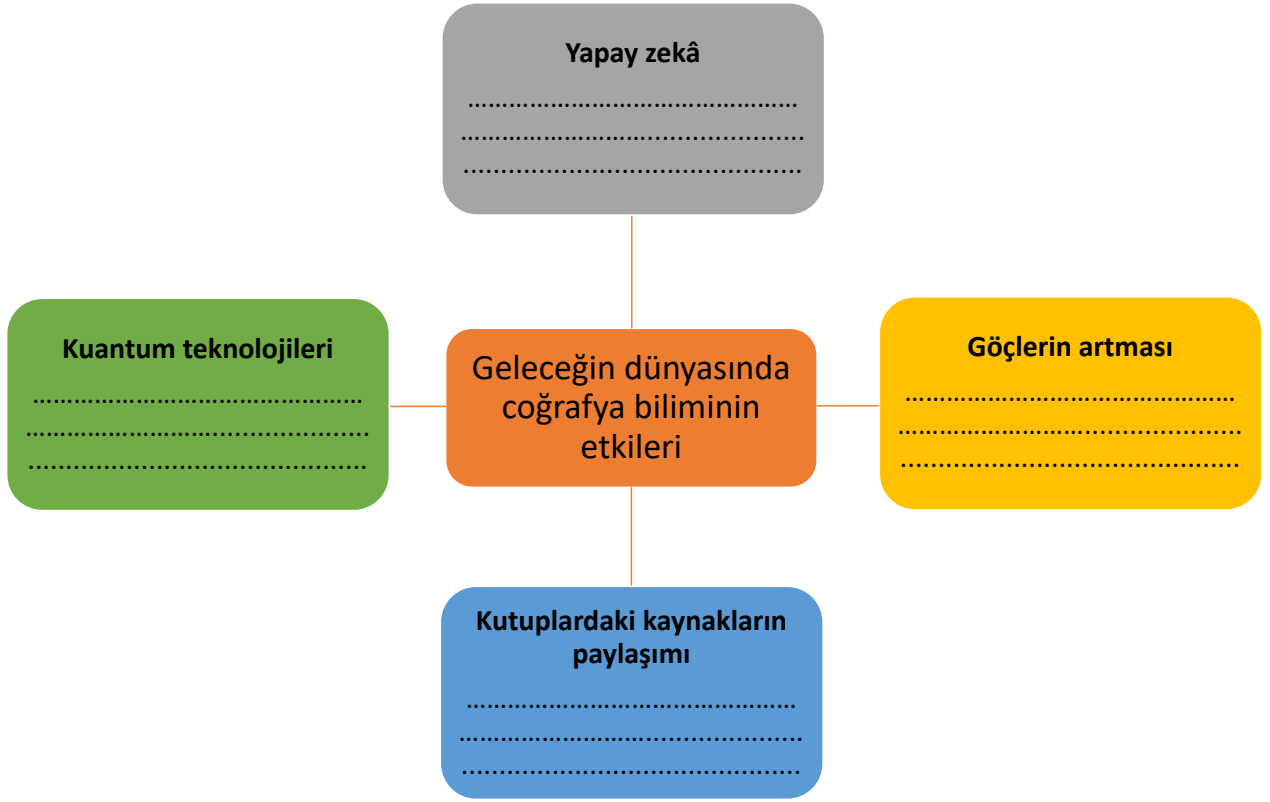
12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Yarının Dünyasında Coğrafya
Konu	Geleceğin Dünyasında Coğrafya Bilimi
Öğrenme Hedefleri	• Coğrafya bilimiyle ilgili kanıtları ve kendi deneyimlerini bu bilimin gelecekteki etkileriyle ilişkilendirir. • Coğrafya bilimiyle ilgili kanıtları ve kendi deneyimlerini bu bilimin gelecekteki etkileriyle ilişkilendirerek çıkarımda bulunur.
Materyaller	Araştırma dokümanları, grafik düzenleyiciler
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Tartışmacı Yaklaşım Modeli: Öğrencilere düşünme, analiz etme, bir konuya eleştirel yaklaşma ve iletişim becerilerini geliştirme fırsatı sunulması Küçük Grup: Öğrencilerin coğrafya bilimiyle ilgili araştırma yapmaları için gruplara ayrılması Akran Öğretimi: Öğrencilerin grup çalışmaları ve sunum esnasında birbirlerinden öğrenme gerçekleştirmesi
Uygulama Süreci	Öğretmen bu derste, öğrencilerin geleceğin dünyasında coğrafya biliminin etkilerine ilişkin çıkarımlarda bulunabileceklerini söyleyerek derse giriş yapar. Bu ders kapsamında bir etkinlik yapacaklarını söyler ve yapılacak bu etkinliğin aşamalarından bahseder (İF1). Konu Belirleme Öğrencilerden, geleceğin dünyasında mekânsal sorunların çözümüne coğrafya biliminin sunduğu katkılara ilişkin öngörülerini tartışmacı yaklaşım modeliyle ifade etmeleri beklenmektedir. Bu amaçla coğrafyanın mekânsal sorunların çözümüne sunduğu katkılarla ilgili çıkarımlarda bulunabilmesi için iklim değişikliği, doğal afetler, nüfusun yaşlanması, göçlerin artması, kutuplardaki kaynakların paylaşımı, doğal kaynakların azalması, yapay zekâ uygulamalarının yaygınlaşması gibi örnek başlıklar dikkate alınabilir. Ders öğretmeni benzer bazı konuları da ekleyebilir. Öğrencilerden örneklerde olduğu gibi günümüzde etkileri görülen ve gelecekte yarattığı etkilerin daha fazla olması beklenen olası durumlar ile bu durumların yaratacağı sorunların çözümünde, coğrafya biliminin sunacağı katkıların neler olacağı dikkate alınarak geleceğin dünyasında coğrafya biliminin etkilerine ilişkin araştırma yapmaları istenir (SF1). Hazırlık Öğretmen sınıfta araştırma merkezleri oluşturur (FOÖD1). Bu merkezlere öğrencilerin araştırma yapmaları için ilgili materyaller bırakır (İF2). Öğrencilerden belirledikleri konuları geleceğin dünyasında coğrafya biliminin etkileriyle ilişkilendirerek araştırma yapmaları istenir (SF2). Öğrencilere araştırmalarını bir sonraki derse kadar yapabilecekleri söylenir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Tartışmanın Yöntemi Araştırma sürecinin ardından öğrencilerle tartışma yönteminin kuralları paylaşılır. (İF3). 1. İsteyen bütün öğrenciler konu ile ilgili fikirlerini paylaşabilir. 2. Tartışma sürecinde her öğrencinin ya da grubun kendini ifade etmesi gerekir. 3. Fikirlerini paylaşan öğrencinin sözünün kesilmeden dinlenmesi gerekir. 4. Fikir alışverişinde bulunulmalıdır. ... Farklı Görüşlerin İfade Edilmesi Öğrenciler geleceğin dünyasında coğrafya biliminin etkilerini tartışmaya başlar. Öğretmen öğrencilerden görüşlerini kanıtlayan bilgiler ya da bilimsel bilgiler sunmalarını isteyebilir (SF3). Eleştirel Düşünme ve Analiz Öğrencilerden birbirlerine sundukları kanıtları objektif olarak değerlendirmeleri ve mantıklı sonuçlara ulaşmaları istenir. Öğretmen bu süreçte, öğrencileri kanıt sunmaları ve fikirlerini savunmaları yönünden motive eder.
Değerlendirme	Geri Bildirim ve Değerlendirme Öğretmen, tartışmanın sonunda öğrencilerin ortaya koyduğu sonuçları değerlendirir (ÜF1). Elde edilen bilgiler ışığında özetleme yaparak coğrafyanın mekânsal sorunların çözümüne sunduğu katkıları öğrencilerle paylaşır (İF4). Öğretmen bu süreçte öğrencilerin katılımını, tartışma becerilerini değerlendirir. Süreç değerlendirmesinde ders öğretmeni dereceleme ölçeği kullanır. Örnek dereceleme ölçeği için Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı'nda yer alan örneklerden yararlanılabilir (http://meb.ai/UW8PWDJ). Ayrıca tartışma sonunda öğrencilerden, grafik düzenleyiciler kullanılarak elde edilen bilgilerin mantıklı bir biçimde sunulması istenebilir. Örnek grafik düzenleyici ekte verilmiştir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma • Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 26

TEMA: COĞRAFYANIN DOĞASI

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.12.3.1. Toprak oluşum sürecini toprak türleri açısından yapılandırabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Toprak oluşumunu etkileyen faktörlerle toprak grupları arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. b) Toprak oluşumunu etkileyen faktörler ve toprak gruplarıyla ilgili edindiği bilgilerden uyumlu bir bütün oluşturur.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin toprak oluşumuna etki eden temel faktörlerden iklim ve yer şekilleriyle ilgili temel bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler düşün-eşleş-paylaş etkinliğindeki sorulara özgün fikirler üretirken zorluk yaşayabilir. Ayrıca etkinliğin eşleş aşamasında, akademik olarak zorluk yaşayan öğrencilerin eşleşmesi durumunda sınırlı fikirler ortaya çıkabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Öğretmen, öğrencilerin hatırlamalarını desteklemek adına önceden hazırladığı bilgi notunu tahtaya yansıtabilir ya da öğrencilerle bireysel olarak paylaşabilir. İF2: Öğretmen şemayı önceden hazırlayıp bireysel olarak öğrencilere dağıtabileceği gibi tahtaya da yansıtabilir. İF3: Öğretmen hazırladığı bilgi notlarının içeriğini zenginleştirebilir.
Süreç	SF1 : Basamak takibini kolaylaştırmak için öğretmen, basamakları tahtaya yansıtabilir ya da ara ara sözlü hatırlatma yapabilir. SF2: Öğretmen bu görseli dijital biçimde tahtaya yansıtabileceği gibi görselin çıktısını bireysel olarak da paylaşılabilir. SF3: Öğretmen beyin fırtınası yaptırarak cevapları alabilir. Ayrıca gönüllü öğrencilere öncelik tanıyarak akran öğrenmesini destekleyebilir.
Ürün	ÜF1: Öğrencilere görüşlerini yazılı, sözlü, dijital ortam vb. yöntemlerden tercih ettikleri yöntem ile sunabilme imkânı verilebilir. ÜF2: Soru çeşitleri zorluk seviyelerine göre farklı formlarda sunulabilir. Ayrıca öğrencinin yaptığı görevler, üç kare oluşturmaya bile doğru olarak kabul edilecektir. ÜF3: Tanılayıcı dallanmış ağaç formu, öğrenciler için tamamı boş ve kısmen doldurulmuş şekilde iki form hâlinde sunulabilir. Ayrıca öğrenciler süreç içinde iş birliği, aktif katılım gibi ölçütlerle değerlendirilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğretmen sınıftaki sıraları gruplayarak araştırma merkezleri oluşturabilir. Sıraların mesafesi çalışma esnasında ayarlanabilir. Bireysel çalışma yapacak öğrenciye uygun ortam sağlanabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Toprağın Hikâyesi
Konu	Toprak Oluşumu
Öğrenme Hedefleri	- Toprak oluşumunu etkileyen faktörlerle toprak grupları arasındaki ilişkiyi ortaya koyar. - Toprak oluşumunu etkileyen faktörler ve toprak gruplarıyla ilgili edindiği bilgilerden uyumlu bir bütün oluşturur.
Materyaller	Haritalar, kâğıt, kalem, renkli karton ve kalemler, üç kare etkinliği için oluşturulmuş çalışma kâğıdı
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Üç Kare Etkinliği: Öğrencilere dokuz hücreli seçenekler tablosu sunulur. Bu yöntemin birkaç çeşidi vardır: - Öğrenciler yatay, dikey veya çapraz bir çizgi oluşturan üç ürün seçeneğini seçerler. - Öğrenciler her satırdan veya her sütundan düz bir çizgi oluşturma gereksinimi olmadan bir ürün seçimi yaparlar. - Öğretmen farklı hazırlık düzeylerine hitap edecek iki veya daha fazla versiyon oluşturabilir. Tanılayıcı Dallanmış Ağaç: Öğrencilerin belirli bir konudaki bilgi ve becerilerini temelden ayrıntıya doğru değerlendirmek için kullanılan bir ölçme ve değerlendirme aracıdır. Özetleme: Öğretmenin etkinlik sırasında öğrencilerin cevaplarından elde ettiği bilgileri özetleyerek tahtaya yazması Soru-Cevap: Öğretmenin dersin girişinde öğrencilere soru sorup cevap alması Düşün-Eşleş-Paylaş: Öğretmenin sınıf içi katılımı teşvik etmek amacıyla öğrencilerin belirlenen konuya ilişkin kişisel fikirler oluşturmaları, sırasıyla grup arkadaşları ve sınıfla paylaşmaları
Uygulama Süreci	Öğretmen, toprak oluşumuna etki eden faktörlerin, toprak gruplarının, toprakların Türkiye’de ve dünyada dağılışının inceleneneğini söyler. Toprakların korunmasıyla ilgili bilinç oluşturabilmek için öğrencilerin düşüncelerini ifade etmeleri ve paylaşımları sağlanır. Bu paylaşım esnasında gerçekleştirilecek basamaklar, öğrencilerle paylaşılır (SF1). Basamaklar şu şekildedir. Düşün 1-Toprak kavramı kendilerinde neler çağrıştırıyor? 2- Toprağın olmaması nelere yol açabilir? 3- Toprağın korunmasına ilişkin neler yapılabilir? gibi sorular yöneltir ve öğrencilerin düşünmeleri için süre tanınır. Eşleş Öğrencilerin ikili eşleşmeleri sağlanır. İkili gruplar kendi aralarında, düşün aşamasında belirlenen sorularla ilgili görüşlerini paylaşır. Öğrencilerin fikir alışverişi sonrasında ortak bir cevaba ulaşmaları beklenir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Paylaş

Bu aşamada öğrencilerin ikili gruplarda yaptığı fikir alışverişinden çıkan ortak görüşleri, sınıfla paylaşmaları istenir (**ÜF1**). Böylece öğrencilerin kendilerini ifade etmeleri sağlanır.

Öğretmen, toprağın önemine değinerek toprak oluşum süreci ve toprak gruplarının neler olduğuyla ilgili bir soruyla toprak oluşumu ve toprak grupları konusuna geçiş yapar.

Öğretmen, olgun bir toprak profilinin görselini sınıfla paylaşır (**SF2**). Ardından öğrencilere,

- Bu toprak profili her yerde görülebilir mi/görülemez mi, neden?
- Bu durumu etkileyen faktörler sizce neler olabilir?
- Yeryüzünde kaç farklı toprak türü vardır? gibi sorular sorar (**SF3**).

Öğretmen, gelen cevaplar sonrasında görseldeki toprak profilinin oluşumunda etkili olan faktörleri öğrencilerle birlikte inceler. Ardından sunulan görseldeki toprağın oluşumuna etki eden faktörleri maddeleyerek kısaca açıklar (**İF1**). Tahtada toprakların sınıflandırılmasını gösteren bir şema oluşturur (**İF2**).

Sonrasında öğrencilere Türkiye ve dünya haritaları ile toprakların özellikleri ve dağılışıyla ilgili bilgi notları verilir (**İF3**). Öğrencilerden düşün-eşleş-paylaş etkinliğinde ikili oluşturulan grupların paylaşımlarından hareketle toprakların Türkiye ve dünyadaki dağılışını ortaya koymaları beklenir.

Öğretmen, Türkiye ve dünyada toprakların dağılışıyla ilgili açıklamalarının ardından üç kare adı verilen bir etkinlik yapılacağını söyler.

Öğretmen, önceden hazırlamış olduğu üç kare etkinliğini öğrencilerle paylaşır. Bu etkinlikte, öğrencilerin herhangi üç görevi tamamlamalarına izin verilir (**ÜF2**). Etkinlik için belirlenen süre bittikten sonra öğretmen üç kare etkinliğindeki tüm soruları cevaplar. Örnek üç kare etkinliği ekte verilmiştir.

Değerlendirme aracı olarak aşağıdaki tanılayıcı dallanmış ağaç kullanılacaktır. (**ÜF3**). Tanılayıcı dallanmış ağaç sınıf içi değerlendirme örneği ekte verilmiştir.

Tanılayıcı dallanmış ağaç örneğinin değerlendirmesi:

Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir. Öğrencinin 3 tam puan alabilmesi için 2. çıkışa ulaşması gerekmektedir.

Örnek 1:

2. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D) simgesini seçerek doğru bir seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (D) simgesini seçerek doğru bir seçim yapmış ve 4. önermeye ulaşmıştır. 4. önerme için (Y) simgesini seçerek doğru bir seçim yapmış ve 2. çıkışa ulaşmıştır. Bu durumda öğrenci, 3 doğru seçim yapmış ve 3 puan almıştır.

Örnek 2:

4. çıkışa ulaşan bir öğrenci, 1. önerme için (D) simgesini seçerek doğru bir seçim yapmış ve 2. önermeye ulaşmıştır. 2. önerme için (Y) simgesini seçerek yanlış bir seçim yapmış ve 5. önermeye ulaşmıştır. 5. önerme için (Y) simgesini seçerek yanlış bir seçim yapmış ve 4. çıkışa ulaşmıştır. Bu durumda öğrenci 1 doğru, 2 yanlış seçim yapmış ve 1 puan almıştır.

Değerlendirme

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

**Kullanılan Evrensel
Tasarım Öğeleri**

- Gereksinimi olan öğrenciler için özelleştirilmiş okuma materyalleri sağlama
- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

Toprak Oluşumu Konusu İçin Üç Kare Etkinliği Örneği

Toprak oluşumuna etki eden faktörleri listeleyiniz.

Ergene Havzası'nın toprak özelliklerini inceleyerek bilgi notu oluşturunuz.

Toprağın katmanlarını ve bunların özelliklerini gösteren uygun bir toprak profili çiziniz.

Oluşumunda ana materyal ve etkisinin daha ön planda olduğu topraklar hangileridir?

Dünyadaki zonal toprak tiplerinin yayılışını gösteren örnek alanların olduğu bir harita oluşturunuz.

Türkiye'deki zonal toprak tiplerinin yayılışını gösteren örnek alanların olduğu bir harita oluşturunuz.

Zonal toprak tiplerinin Türkiye'de görüldüğü yerlere örnekler veriniz.

Karadeniz kıyı kesiminde etkili olan iklimin buradaki toprak oluşumu ve özelliklerine etkisi nelerdir?

Yeryüzünde yağışların çok yetersiz olduğu sahalarda oluşan toprakların benzer özellikleri nelerdir?

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

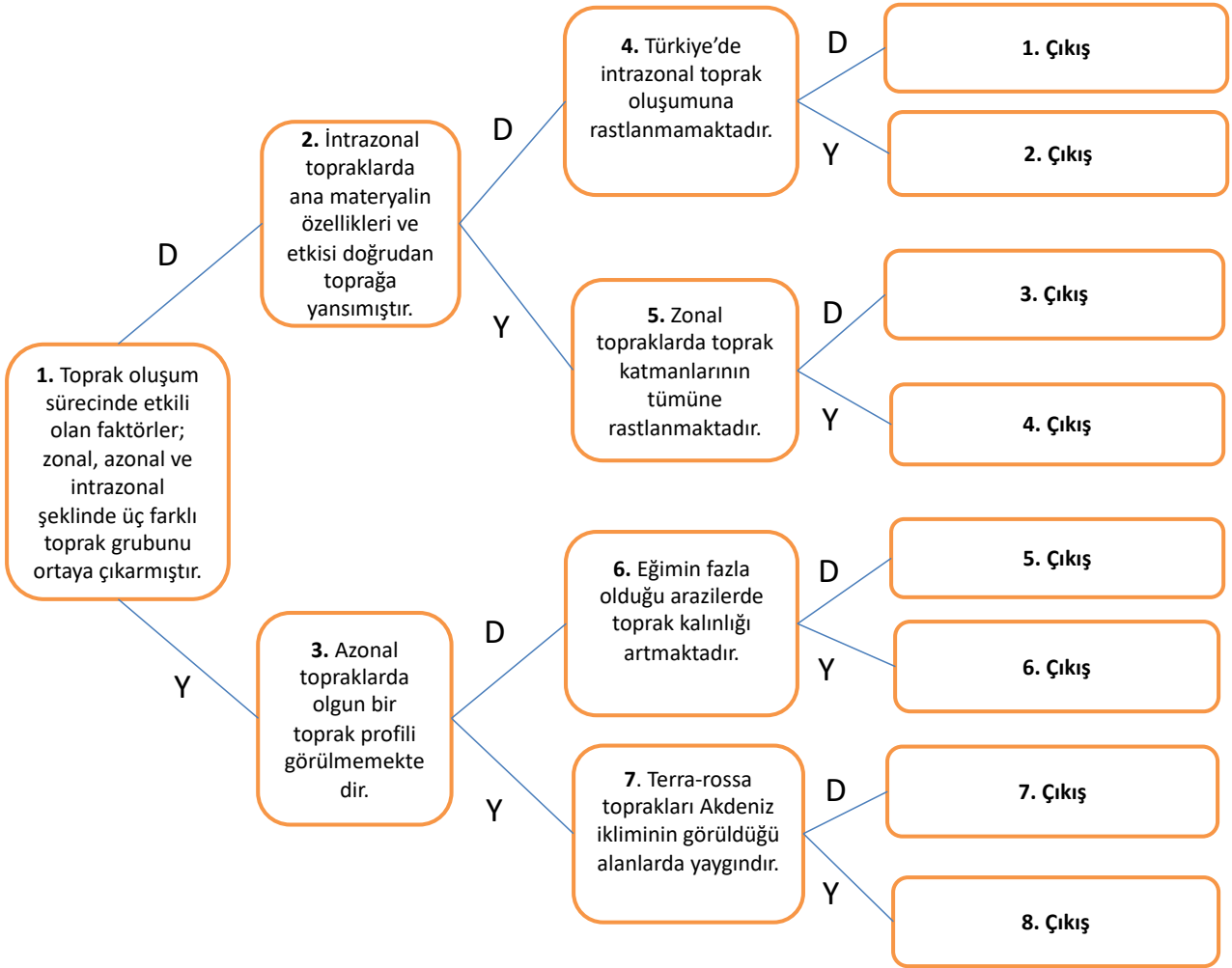
TANILAYICI DALLANMIŞ AĞAÇ

TOPRAK OLUŞUMU

Aşağıda "Toprak Oluşumu" konusu ile ilgili birbiriyle bağlantılı Doğru (D) / Yanlış (Y) önermeleri içeren tanılayıcı dallanmış ağaç verilmiştir. Verilen önermenin doğru olduğunu düşünüyorsanız (D) seçeneğini, yanlış olduğunu düşünüyorsanız (Y) seçeneğini seçmeniz gerekmektedir. İlk önermeden başlayarak Doğru (D) / Yanlış (Y) seçimleriyle on altı farklı çıkış noktasından birine ulaşabilecektir.

Çıkışlara ulaşana kadar her bir doğru seçime 1 puan verilecektir.

Alabileceğiniz en yüksek puan 4'tür.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 27

TEMA: BEŞERİ SİSTEMLER VE SÜREÇLER

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.12.4.1. Kültür-mekân etkileşimini coğrafi açıdan sorgulayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili sorular sorar. b) Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili bilgi toplar. c) Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili topladığı bilgileri düzenler. ç) Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili düzenlediği bilgileri çözümler. d) Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili çözümlediği bilgilerden sonuçlar çıkarır ve bu sonuçları paylaşır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin yerleşme, kültür, yerleşme yeri seçimi, yerleşmelerin gelişimi ve fonksiyonları ile ilgili bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler, kültür-mekân etkileşimiyle ilgili sınırları belirli ve konuya uygun soru hazırlamada zorluk yaşayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Öğrencilerin ilgileri doğrultusunda araştıma yapabilmeleri için çeşitli araştıma araçları öğretmen tarafından sağlanabilir (kitap, makale, çevrim içi araç vb.). İF2: Öğrencilerin araştırma yapmaları için öğretmenin hazırladığı öğrenme alanları, dijital formda detaylandırılarak tahtaya yansıtılabileceği gibi öğrencilere bireysel formda bilgi notu da verilebilir.
Süreç	SF1: Öğrenciler, sınıf mevcudu gözetilerek öğretmen rehberliğinde bireysel ilgi ve ihtiyaçlarına göre seçim yapabilirler. SF2: Öğrenciler grup içindeki çalışmalarını yaparken kendi içlerinde görev dağılımı yapabilirler. SF3: Çalışma sürecini takip edebilmeleri için görev yönergeleri, öğrencilere yazılı olarak verilebilir.
Ürün	ÜF1: Öğrenciler çalışma sonuçlarını yazılı, görsel, sözlü vb. istedikleri formda sunabilirler. ÜF2: Oluşturulacak broşür için öğrencilerden bazıları yazılı içerik oluştururken bazıları görsel içerik ekleyebilir ya da resim yapabilir. ÜF3: Öğrenciler Web2.0 araçlarını kullanarak istedikleri şekilde animasyon, dijital dergi vb. içerik hazırlayabilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Grup çalışmaları için sıralar bir araya getirilerek çalışma alanları oluşturulabilir. Grup çalışmasına fiziki erişim konusunda güçlük yaşayan öğrenciler için grup yerleşmelerinin aralarında rahat hareket edilebilecek boşluklar bırakılabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Kültür-Mekân Buluşması
Konu	Kültür-Mekân Etkileşimi
Öğrenme Hedefleri	- Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili sorular sorar. - Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili bilgi toplar. - Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili topladığı bilgileri düzenler. - Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili düzenlediği bilgileri çözümler. - Kültür-mekân etkileşimiyle ilgili çözümlediği bilgilerden sonuçlar çıkarır ve bu sonuçları paylaşır.
Materyaller	Araştırma dökümanları, dijital öğrenme araçları, bilgi notları
Süre	4 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Öğrenme Merkezleri: Sınıfın bir konu ya da tema etrafında öğrencilerin yeni bilgiler öğrendikleri, uygulayacakları ya da öğrendikleri ile yeni bir beceri ya da düşünce kazanacakları alanlar oluşturulması İş Birlikli Öğrenme: Öğrencilerin sınıf ortamında küçük karma gruplar oluşturarak ortak bir amaç doğrultusunda, birbirlerinin öğrenmelerine yardımcı oldukları, grup başarısının değişik yollarla ödüllendirildiği bir öğrenme yaklaşımıdır. Tartışmacı Yaklaşım Modeli: Öğrencilere düşünme, analiz etme, bir konuya eleştirel yaklaşma ve iletişim becerilerini geliştirme fırsatı sunulması
Uygulama Süreci	Öğretmen bu dersin sonunda kültür-mekân etkileşimini coğrafi açıdan sorgulayabileceklerini söyleyerek derse giriş yapar. Bunun için sınıfın gruplara ayrılacağını söyler (SF1). Ayrılan grupların görevleri farklılaşmakla birlikte şu şekildedir: Sarı grup (zorlanan grup): Kültür-mekân etkileşimine yönelik öğretmen tarafından belirlenen araştırma sorularından yola çıkarak bu sorularla ilgili bilgi toplar. Topladığı bilgileri çözümleyerek sunar. Mavi grup (ortalama grup): Kültür-mekân etkileşimine yönelik araştırma soruları oluşturur. Araştırma sorularıyla ilgili bilgi toplar. Topladığı bilgileri çözümleyerek düzenler. Mekân ile insan arasındaki ilişki ve bu ilişkiye bağlı olarak ortaya çıkan kültürel peyzajın zamansal değişimine yönelik broşür hazırlar. Kırmızı grup (iyi düzeydeki grup): Kültür-mekân etkileşimine yönelik araştırma soruları oluşturur. Araştırma sorularıyla ilgili bilgi toplar. Topladığı bilgileri çözümleyerek düzenler. Mekân ile insan arasındaki ilişki ve bu ilişkiye bağlı olarak ortaya çıkan kültürel peyzajın zamansal değişimine yönelik dijital ürün hazırlar. Sınıf, öğrenme merkezlerinde çalışmaların yapılması için hazırlanır (FÖOD1). Öğrenme merkezlerine çalışma alanına göre materyal desteği sağlanır (İF1). Kültür-mekân etkileşimine yönelik öğrencilerin sorgulama yapabilmeleri ve bazı çıkarımlarda bulunabilmeleri için örnek alanlar belirlenir (İF2). Bu alanlar Midyat /Mardin, Kalkan/Antalya, Amasra/Bartın ve Uçhisar/Nevşehir olarak seçilir. Öğrencilerin ilgi ve istekleri doğrultusunda örnek alanlar çeşitlendirilebilir. Sarı grubun çalışma merkezinde öğrenciler, kültür-mekân arasındaki etkileşime neden olan coğrafi faktörlerle ilgili bilgi toplar.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Uygulama Süreci	Öğretmen örnek alanla ilgili kültür-mekân etkileşimi göz önünde bulundurarak sorular oluşturur (ne, nasıl ne zaman, neden, nerede, kim). Sorular şu şekilde oluşturulabilir: • Alanda yerleşimin az/fazla olmasının nedenleri neler olabilir? • Yer şekilleri alanda kurulan yerleşmeleri nasıl etkilemiştir? • Ulaşım koşulları kültürel peyzaj özelliklerini nasıl etkilemiştir? • Coğrafi özellikler, alanda gelişen ekonomik faaliyet türlerini nasıl etkilemiştir? • Coğrafi özellikler, alanın gelenek ve göreneklerini nasıl etkilemiştir? • Alanda bulunan yerleşmelerin dokusu üzerinde yeryüzü şekillerinin etkisi nasıldır? • İklim şartları alandaki meskenlerde kullanılan malzemeyi, çatı, pencere gibi mimari elemanları nasıl etkilemiştir? vb. Oluşturulan sorularla ilgili bilgiler toplanırken çalışma merkezleri içinde görev dağılımı öğrenciler tarafından kendi aralarında yapılabilir. Bilgiler toplandıktan sonra grup içinde tartışmayla ulaşılan bilgiler, grup içinde paylaşılır (ÜF1). Mavi grup broşür oluşturmak için çalışmalara başlar (SF2). Verilen içeriğe yönelik broşür hazırlar (ÜF2). Kırmızı grup oluşturulması istenen dergi için çalışmalara başlar. İstenen dergi, örnek alanlar üzerinden doğal çevre-insan arasındaki ilişki ve bu ilişkiye bağlı olarak ortaya çıkan kültürel peyzajın ortaya konması ve bu peyzaj özelliklerinin zamansal değişimine yönelik olacaktır. Bu dergi için çalışma basamakları oluşturulur (SF3). Öğrenciler verilen sürenin sonunda Web2.0 araçlarını kullanarak dijital ürün hazırlar (ÜF3). Hazırlanan ürünler sergilenir. Böylece merkezlerin çalıştığı örnek alanlarda bulunan yerleşmelerdeki kültürel peyzajın benzerlik ve farklılıkları ortaya konulmuş olur.
Değerlendirme	Öğrenmeler, öz değerlendirme formuyla değerlendirilecektir. Örnek öz değerlendirme formlarına http://meb.ai/UW8PWDJ uzantısında yer alan "Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı"ndan ulaşılabilir. Ürün değerlendirmesi, kontrol listesi kullanılarak değerlendirilecektir. Hazırlanan dergilerin değerlendirilmesi için hazırlanan örnek kontrol listesi ekte verilmiştir. Broşür için benzer kontrol listesi öğretmen tarafından hazırlanacaktır.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	• İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma • Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama • Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma • Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma • Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma • Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) • Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) • Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma • Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

KONTROL LİSTESİ

Aşağıdaki form yapılan çalışmaları değerlendirmek için örnek olması amacıyla hazırlanmıştır.

Ölçüt	Evet	Hayır
Dergi şablonu kullanılmış veya bu şablon öğrenci tarafından tasarlanmıştır.		
İlgi çekici bir başlık ve kapak tasarımı yapılmıştır.		
İçindekiler bölümü oluşturulmuş ve sayfalar numaralandırılmıştır.		
Farklı bölümlere ayrılmış ve farklı başlıklar altında özelliklere değinilmiştir.		
Uygun punto boyutunda ve kolay okunabilir şekilde yazılmıştır.		
Renkli yazılar, farklı yazı tipleri ve diğer tasarım öğeleri kullanılmıştır.		
Metinler uygun görsellerle desteklenmiştir.		
Yazıdan veya diğer öğelerden kaynaklanan hatalar en aza indirilmiştir.		
Konu ile ilgili kaynaklardan ve bilgilerden yararlanarak oluşturulmuştur.		

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 28

TEMA: EKONOMİK FAALİYETLER VE ETKİLERİ

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.12.5.3. Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerini sorgulayabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik merak ettiği soruları sorar. b) Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik bilgi toplar. c) Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik topladığı bilgileri düzenler. ç) Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik düzenlediği bilgileri çözümler. d) Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik çözümlediği bilgilerden çıkardığı sonuçları paylaşır.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Türkiye'nin kaynakları ve ekonomiyi etkileyen coğrafi faktörler hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler uygun sorular oluşturmakta zorluk yaşayabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Konu hakkında sözlü anlatım yapılabilir, sunum hazırlanabilir. Konu ile ilgili fotoğraflar dijital ortamda öğrencilere gösterilebilir ya da video izletilebilir. İF2 : Öğretmen öğrencilerin ihtiyaçları doğrultusunda ses kaydı, dijital araç ya da kitap, makale, dergi, araştırma raporları, gazete yazısı gibi farklı araştırma araçlarını kullanmaları için öğrencilere seçenek olarak sunabilir. İF3: Örnek sorular paylaşarak, öğrencilere süreci yönetme ve soru oluşturma konusunda rehber olunabilir.
Süreç	SF1: Öğrencilere grafik oluşturma sürecinde birden fazla seçenek sunulabilir. Grafiği yazılı oluşturabilirler ya da grafiğe sembol, resim, fotoğraf veya şekil eklenebilir. SF2: İsteyen öğrenciye grafiğini dijital ortamda hazırlama ya da sözlü olarak sunum yapma imkânı sunulabilir. SF3: Benzer soruları olan öğrenciler; öğretmen rehberliğinde KWL grafiğini göz önüne alarak gruplandırılabilir. SF4: Öğrencilere örnek sorular ve araştırma yöntemi verilerek sürecin yönetimi kolaylaştırılabilir.
Ürün	ÜF1: Öğrenciler ulaşılan sonuçları sözlü olarak aktarabilirler. Bunun yanında ulaşılan sonuçları poster, proje, slayt hazırlama, gösteri ve anlatım vb. şekilde sunabilirler.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Öğrencilerin grup olarak çalışabilmesi için sıralar birleştirilerek uygun ortam oluşturulabilir. İmkânlar dahilinde okul kütüphanesi vb. ortamlar kullanılabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Turizmin Yansımaları
Konu	Turizm Faaliyetlerinin Etkileri
Öğrenme Hedefleri	- Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik merak ettiği soruları sorar. - Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik bilgi toplar. - Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik topladığı bilgileri düzenler. - Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik düzenlediği bilgileri çözümler. - Turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik çözümlediği bilgilerden çıkardığı sonuçları paylaşır.
Materyaller	Araştırma dokümanları, bilgi notu kağıtları, boş KWL grafiği
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Sorgulamaya Dayalı Öğrenme: Etkili, süreç farklılaştırması stratejilerinden biridir. Öğrencilerin merak ettikleri konuları keşfetmeleri ve derinlemesine öğrenmeleri için tasarlanır. Bu strateji öğrencinin öğrenme sorumluluğunu aldığı ve nasıl/ne/ne şekilde öğreneceğine karar verdiği önemli bir stratejidir. KWL Grafiği: Öğrencinin turizm faaliyetlerinin dünya ve Türkiye'deki sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkileriyle ilgili bildiklerini belirlemesi ve ne öğreneceğine kendisinin karar vermesi için KWL grafiği kullanılır. Açık Anlatım: Öğretmenin öğrencilere konu ile ilgili kavramları açıklaması
Uygulama Süreci	Öğretmen öğrencileri bir önceki dersten görevlendirilerek derse KWL grafiğini doldurarak gelmelerini ister (SF1). KWL grafiğinde K bölümüne (bildiklerim), öğrencilerin turizmin sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkileriyle ilgili ne bildiklerini yazmaları istenir (SF2). Bu aşamada öğrenciden araştırma yapması beklenmez, ne biliyorsa yazması istenir. W bölümüne (öğrenmek istediklerim) ise turizm faaliyetlerinin etkilerine ilişkin merak ettikleri sorular hazırlamaları ve bu bölüme yazmalarını istenir. Böylece öğrencilerin ön bilgileri belirlenir. Merak Uyandırma Öğretmen öğrencilerin konuya daha iyi odaklanabilmeleri için turizm kavramını öğrencilere açıkladıktan sonra bazı merak uyandırıcı sorular sorar. Örneğin; turizm ödemeler dengesini nasıl etkiler, turistler ve yerel halk arasındaki etkileşimlerin sonucunda turistler nasıl etkilenir, turizm ve doğal çevre arasındaki ilişki nasıldır? vb. Türkiye ve dünyadan örnek turizm varlık ve türleri seçilerek incelenir (İF1). Araştırma ve Keşif Öğrencilere turizm faaliyetlerinin etkileri sosyal, kültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkiler olarak olmak üzere beş başlık altında sunulur. Öğrencilerden sunulan başlıklar doğrultusunda beş gruba ayrılmaları istenir (SF3). Öğrencilerden seçtikleri başlık doğrultusunda araştırma yapmaları istenir ve öğrencilere araştırmalarını yapabilmeleri için materyal desteği sağlanır (İF2). Böylece öğrencilere konuyla ilgili derinlemesine araştırma fırsatı sunulur (FÖÖD1). Öz Yönetim Gruplara ayrılan öğrencilerden, seçtikleri başlık altında turizmin dünya ve Türkiye'deki etkileri ile ilgili merak ettikleri ortak sorular oluşturmaları istenir (İF3).

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

	Öğrenciler, bu soruların nasıl araştırılacağı ve cevaplanacağıyla ilgili kendi arzu ettikleri materyal ve öğrenme şeklini kullanarak araştırmalarını ve öğrenmelerini gerçekleştirir (SF4). İş birliği ve Tartışma Öğrenciler konularıyla ilgili oluşturdukları soruları birlikte araştırıp sorular hakkında bilgi toplar. Toplanan bilgiler dikkate alınarak oluşturulan sorular, grup içinde tartışılarak cevaplanır. Öğrenciler; farklı düşünceleri ve ifadeleri dinler, merak edilen sorularla ilgili kendi görüşlerini ifade eder. Sonuç Çıkarma ve Sunum Öğrencilerden ulaştıkları sonuçları sınıfla paylaşması istenir (ÜF1).
Değerlendirme	Öğrenciler öz ve akran değerlendirme formu kullanılarak değerlendirilecektir. Değerlendirmede kullanılacak öz ve akran değerlendirme formu ekte verilmiştir. Ayrıca öğrencilerden turizm faaliyetlerinin sosyokültürel, ekonomik, politik ve çevresel etkilerine yönelik öğrenmelerini güçlendirmek için ev ödevi olarak okuma metinleri hazırlamaları istenebilir. Oluşturulan metinler bir sonraki derste sınıfta okunarak soru-cevap şeklinde değerlendirilebilir.
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma - Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama - Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma - Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma - Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) - Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) - Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma - Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

Bildiklerim	Öğrenmek İstediklerim	Öğrendiklerim

KWL (Bildiklerim, Öğrenmek İstediklerim, Öğrendiklerim) grafiği örneği

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ÖZ VE AKRAN DEĞERLENDİRME

Bu form, çalışmalarınızı grup olarak değerlendirmek üzere hazırlanmıştır. Aşağıdaki her ifadeyi okuyunuz. Bu ifadelere göre önce gruptaki arkadaşlarınızı, son sütunda ise kendinizi değerlendiriniz.

Buna göre "5= Çok iyi, 4= İyi, 3= Orta, 2= Kabul edilebilir, 1= Geliştirilmesi gerekli" olarak dereceleyiniz.

Değerlendirme Yapan Öğrencinin Adı ve Soyadı:

BECERİLER	1. Öğrencinin Adı	2. Öğrencinin Adı	3. Öğrencinin Adı	4. Öğrencinin Adı	5. Öğrencinin Adı	Ben
Grup çalışmasının amacına uygun şekilde katılmıştır/katıldım.						
Farklı kaynaklardan bilgi toplamıştır/topladım.						
Elde edilen verilerden çıkarımlarda bulunmuştur/bulundum.						
İçeriği çalışma planına bağlı doğru bir şekilde hazırlamıştır/hazırladım.						
Ulaşılan çıkarımları uygun şekilde sınıflamıştır/ sınıfladım.						
Türkiye ve farklı gelişmişlik seviyesine sahip ülkelerde çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamaları karşılaştırdım/karşılaştırdım.						
Verilen grafik düzenleyici uygulamasını doğru yapmıştır/yaptım.						
Grup içinde aktif olarak sürece katılmıştır/ katıldım.						
Grup içinde etkili bir iletişim kurmuştur/kurdum.						
Zamanı etkili kullanmıştır/kullandım.						
Sunumu tam ve doğru yapmıştır/yaptım.						

Grup çalışması hakkında genel görüş ve önerileriniz:

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 29

TEMA: AFETLER VE SÜRDÜRÜLEBİLİR ÇEVRE

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.12.6.3. Türkiye ve farklı gelişmişlik seviyesine sahip ülkelerde çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamaları karşılaştırabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Türkiye ve farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerdeki çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamaları belirler. b) Türkiye ve farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerdeki çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamaların benzerliklerini listeler. c) Türkiye ve farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerdeki çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamaların farklılıklarını listeler.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Öğrencilerin çevre sorunları hakkında bilgi sahibi olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Öğrenciler, ülkelerin çevre sorunlarıyla ilgili uyguladıkları politikaları özetleyip maddeleştirmekte ve ulaşılan sonuçları grafik düzenleyicilere uygun şekilde yazmakta zorluk yaşayabilir.
İçerik	Farklılaştırma Alanları İF1: Öğretmen öğrenme merkezlerine konu ile ilgili makale, dergi, haber yazısı, coğrafya kitabı bırakabileceği gibi öğrencilerin teknolojik araç kullanımına imkan sunarak araştırma yapmalarını sağlayabilir. Yazılı materyallerde ilgili alanlar işaretlenerek öğrenciye rehber olunabilir.
Süreç	SF1 : Öğrencilerin ilgi ve istekleri dahilinde gruplara ayrılıp çalışmaları sağlanabilir. SF2 : Öğrencilere karşılaştırma yapmaları için istedikleri ve ilgi duydukları ülkeyi araştırma imkânı sunulabilir. SF3: Öğrencilere elde ettikleri sonuçları yazmaları için grafik düzenleyici verilebilir (örnek grafik 1). SF4 : Öğrencilere elde ettikleri sonuçları yazmaları için grafik düzenleyici verilebilir (örnek grafik 2).
Ürün	ÜF1 : Öğrenciler elde ettikleri sonuçları istekleri dahilinde sözlü, yazılı, olarak paylaşabilir. Ayrıca öğrencilerin sürece aktif katılımı, iş birliği, uyum becerileri değerlendirilebilir.
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖOD1: Sıraların mesafesi çalışma esnasında ayarlanabilir. Bireysel çalışma yapacak öğrenciye uygun ortam sağlanabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

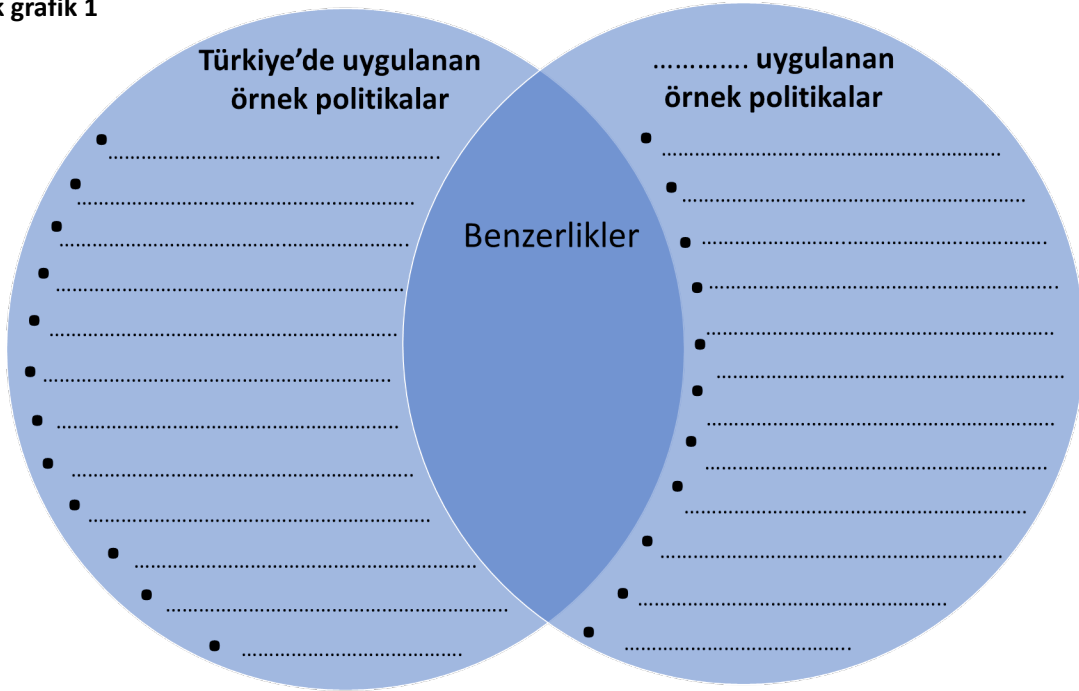
Etkinlik Adı	Çevresel Bakış
Konu	Çevre Sorunlarının Önlenmesine Yönelik Politika ve Uygulamalar
Öğrenme Hedefleri	- Türkiye ve farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerdeki çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamaları belirler. - Türkiye ve farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerdeki çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamaların benzerliklerini listeler. - Türkiye ve farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkelerdeki çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamaların farklılıklarını listeler.
Materyaller	Araştırma dokümanları, örnek grafik
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Ayrılıp Birleşme: Öğrencilerin bireysel ya da küçük gruplar oluşturarak büyük bir konunun alt parçalarını/hedeflerini araştırmak üzere görevlendirilmesini içermektedir. Araştırmaların tamamlanmasından sonra gruplar ortaya çıkardığı bilgileri, sınıfın geri kalanına öğretmekle sorumludur. Akran Öğretimi: Öğrencilerin grup çalışmaları ve sunumları esnasında yaptıkları çalışmalar ile birbirlerinden öğrenme gerçekleştirmesi Soru-Cevap: Öğretmenin oluşturduğu soruları, öğrencilerin sözel olarak cevaplamalarına dayanan bir öğretim yöntemi Öğrenme Merkezi: Öğrenciye bir konuyu öğretmek amacıyla sınıfın bir köşesinde hazırlanan araştırma materyallerinin bulunduğu yerlerdir.
Uygulama Süreci	Öğretmen, öğrencilere "Günümüzde en fazla yaşanan çevre sorunları nelerdir, bu çevre sorunlarının nedenleri neler olabilir, ülkeler bu belirttiğiniz sorunlara ne gibi çözüm önerileri geliştirmiştir, farklı gelişmişlik düzeyine sahip ülkeler çevre sorunlarına ne gibi çözüm önerileri geliştirmiştir?" gibi sorular yöneltilip konuyla ilgili beyin fırtınası yaptırarak konuya giriş yapar. Sonrasında bu derste çevre sorunlarının önlenmesi konusunda Türkiye ve farklı gelişmişlik seviyesine sahip bazı ülkelerden örnek politika ve uygulamaların neler olduğunu, benzerlikler ve farklılıkların karşılaştırılacağı söylenir. Benzerlik ve farklılıkları karşılaştırmak için bir etkinlik yapacaklarını, etkinlik için gruplara ayrılacaklarını söyler (SF1). Her grup Türkiye ile seçtikleri bir ülkeyi karşılaştıracaktır. Öğrenciler çalışmalarını yapmak üzere gruplara ayrılır (FÖÖD1). Öğretmen, grupların karşılaştırma yapmaları için önceden belirlediği farklı gelişmişlik düzeyine sahip beş ülkeyi gruplara dağıtır (SF2). Bu ülkeler için ABD, Çin, İngiltere, Polonya, Cezayir, Yeni Zelanda, Zimbabwe, Güney Kore örnek olabilir. Öğretmen doküman desteği sağlayarak grupların araştırma süreçlerini destekler (İF1). Birinci grup çalışmasında gruplar, Türkiye'nin yanı sıra ülke listesinden bir örnek ülke seçer. Türkiye ve seçilen örnek ülkede "çevre sorunlarının önlenmesi amacıyla hazırlanan politika ve uygulamalarının neler olduğu" tespit edilir. Araştırma sonucunda Türkiye ve örnek ülkenin çevre sorunları konusunda uyguladıkları politika ve uygulamalar belirlenir. Sonrasında öğrencilerden elde ettikleri sonuçları yazmaları istenir (SF3).

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

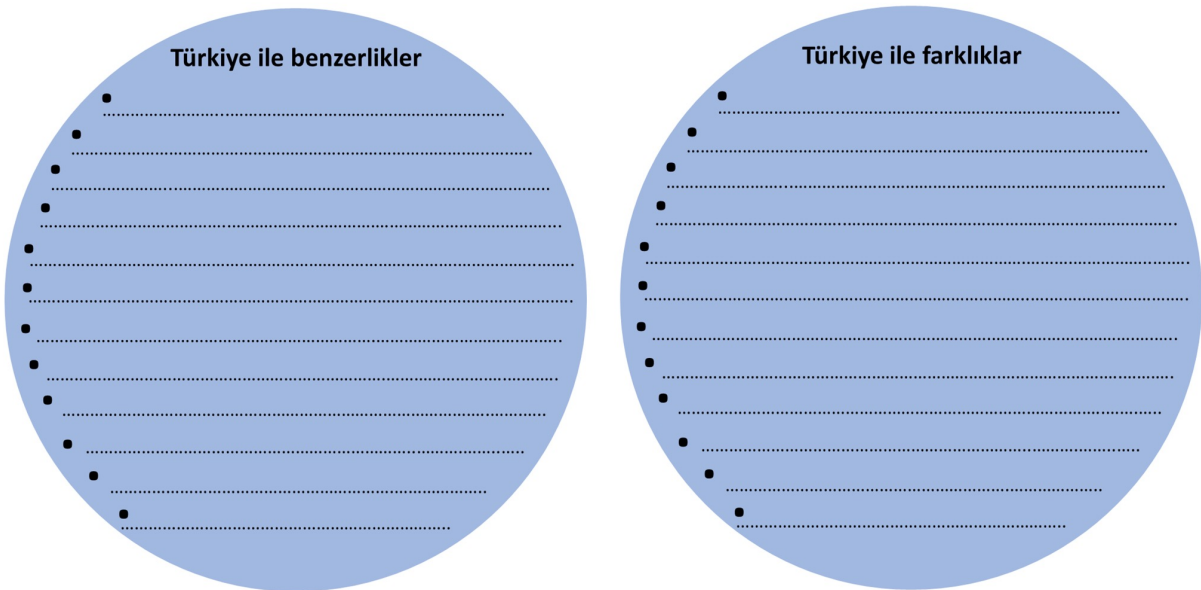
	Öğrenciler birinci grup çalışmasını tamamladıktan sonra ikinci grup çalışmasına geçilir. İkinci grup çalışmasında, birinci grup çalışmasında yer alan 5 farklı gruptan birer öğrenci bir araya gelerek yeni 5 grup oluşturulur. Oluşturulan gruplar gelişmişlik düzeyi farklı ülkelerde hayata geçirilen politika ve uygulamaları tartışarak bu politikaların Türkiye ile benzerlik ve farklılıklarını karşılaştırır. İkinci grup çalışması tamamlandıktan sonra öğrenciler başlangıçta oluşturulan gruplarına döner (birinci çalışma grupları). Üçüncü grup çalışmasında (başlangıç grupları), öğrenciler ikinci grup çalışmasında karşılaştırdıkları ve ulaştıkları sonuçları grup içinde tartışır. Tüm grup üyelerinin yorumlayıp ortak karar verdiği çıkarımlar yazılı olarak paylaşılır (SF4).
Değerlendirme	Grupların çevre sorunlarının önlenmesiyle ilgili yapmış oldukları karşılaştırma sonuçları sunulur. Bu sunma işlemi, hazırlanan grafikler ile grupların belirledikleri bir temsilci tarafından yapılır (ÜF1).
Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri	- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma - Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama - Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma - Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma - Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.) - Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.) - Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma - Öğrenme materyallerine erişimde esneklik sağlama (dijital kopyalar, interaktif uygulamalar vb.)

Örnek grafik 1

Örnek grafik 2

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

ETKİNLİK 30

TEMA: BÖLGELER, ÜLKELER VE KÜRESEL BAĞLANTILAR

Etkinliğe Dönüştürülecek Öğrenme Çıktıları	COĞ.12.7.1. Uluslararası birlikteliklerin anlaşmazlıklara sunduğu çözümleri tartışabilme
Basamaklandırılmış Bilgi Birimleri	a) Uluslararası birlikteliklerin anlaşmazlıklara sunduğu çözümlerle ilgili mantıksal temellendirme yapar. b) Uluslararası birlikteliklerin anlaşmazlıklara sunduğu çözümlerle ilgili mantıksal tutarsızlık ve geçersizlikleri tespit eder. c) Uluslararası birlikteliklerin anlaşmazlıklara sunduğu çözümleri kabul eder veya çürütür.
Ön Koşul Beceriler/ Temel Kabuller	Dünyada yaşanan güncel anlaşmazlık bölgelerini ve uluslararası birliklerin bu anlaşmazlıklara sunduğu çözümlerle ilgili ön bilgilere sahip olduğu kabul edilmektedir.
Tema Bazlı Öğrenci İhtiyaçları	Uluslararası anlaşmazlıkların nedenleri ile ilgili kısa, sade ve öz bilgiler oluşturmakta zorluk yaşanabilir.
Farklılaştırma Alanları	
İçerik	İF1: Öğretmen uluslararası anlaşmazlıkların yaşandığı bölgelerle ilgili öğrencilere video izletebilir ya da bu bölgelerin görsellerini öğrencilere gösterebilir. İF2 : Bu nedenler öğretmen tarafından sözlü olarak ifade edilebileceği gibi önceden hazırlanmış bilgi notu şeklinde öğrencilere verilebilir.
Süreç	SF1 : Öğrencilerden beyin fırtınası etkinliği ile fikirleri alınabilir, gönüllü öğrencilere öncelik verilerek akran öğrenmesi desteklenebilir. SF2 : Öğrenciler ilgi ve istekleri doğrultusunda grup oluşturabilir. Menüden incelemek istedikleri alanlar aynı olan öğrenciler gruplanabilir. Böylelikle akran öğrenimi desteklenmiş olur.
Ürün	ÜF1: Öğrencilere ilgi, istek ve ihtiyaçlarına göre posterden farklı ürün hazırlayabilme imkânı tanınabilir (sözlü sunum, video vb.).
Fiziksel Öğrenme Ortamı Düzenlemeleri	FÖÖD1: Öğrencilerin hazırladıkları posterlerin sergilenmesi için sınıfa şövale getirilebilir. Bu şövaleler yerleştirilirken her ürünün rahatça sergilenmesi için sınıfın bir köşesi ayarlanabilir.

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

FARKLILAŞTIRILMIŞ ETKİNLİK FORMU

Etkinlik Adı	Uluslararası Anlaşmazlıkların Gizemini Çözmek
Konu	Uluslararası Birliklilik ve Anlaşmazlıklar
Öğrenme Hedefleri	• Uluslararası birlikliliklerin anlaşmazlıklara sunduğu çözümlerle ilgili mantıksal temellendirme yapar. • Uluslararası birlikliliklerin anlaşmazlıklara sunduğu çözümlerle ilgili mantıksal tutarsızlık ve geçersizlikleri tespit eder. • Uluslararası birlikliliklerin anlaşmazlıklara sunduğu çözümleri kabul eder veya çürütür.
Materyaller	Araştırma dokümanları, öğrenme menüsü şablonları, kalem
Süre	2 ders saati
Etkinlik Açıklaması	Tartışma: Öğrencilere düşünme, analiz etme, bir konuya eleştirel yaklaşma ve iletişim becerilerini geliştirme fırsatı sunulması Öğrenme Menüsü: Öğrencilerin uluslararası anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin seçeneklerin sunulduğu ve bu seçenekler arasından seçtikleri sorulara ilişkin çalışma yapmaları Galeri Yürüyüşü: Öğrencilerin uluslararası anlaşmazlıklarla ilgili ürün hazırlamaları ve bu ürünlerle ilgili konuşmaya ve yazmaya teşvik edilmeleri
Uygulama Süreci	Öğretmen öğrencilerin dikkatini çekmek için sınıfa, "Uluslararası anlaşmazlıklar nelerdir ve yaşandığı bölgeler nerelerdir?" diye sorarak derse başlar. Öğrencilerden alınan cevaplar tamamlandıktan sonra öğretmen uluslararası anlaşmazlıkların yaşandığı bölgeler hakkında bilgi verir (İF1). Daha sonra öğrencilerin bu sorunların yaşandığı bölgelerde anlaşmazlıkların nedenlerinin neler olabileceği ile ilgili fikirleri alınır ve tartışma süreci başlatılır (SF1). Bu tartışma sürecine bağlı olarak anlaşmazlıkların nedenleri kısaca belirlenir (İF2). Öğretmen öğrencilere hazırlamış olduğu menüyü dağıtır ve incelemelerini ister. Yapacakları etkinlikte bu menüyü kullanacaklarını söyleyerek etkinliği başlatır (SF2). Uluslararası Anlaşmazlıkların Çözümü Yemeğine Davetlisiniz! Mezeler (Bunu herkes yapmalı!) Dünya haritası üzerinde uluslararası anlaşmazlıkların yaşandığı bölgeleri belirleyiniz. Başlangıç (Buradan bir tanesi mutlaka seçmelisiniz!) Aşağıdaki uluslararası anlaşmazlıkların nedenlerinden birini seçerek bu nedene bağlı anlaşmazlık yaşanan bölgeleri harita üzerinde belirleyip nedenleriyle ilgili bilgi toplayınız ve topladığınız bilgileri düzenleyip metin hâlinde yazınız. • Etnik yapı • Yer altı kaynakları • Sınır anlaşmazlıkları • Din ve mezhep farklılıkları • Sınır aşan suların paylaşımı • Enerji kaynakları ve nakil hatlarının kontrolü • Küresel iklim değişikliğinin kaynaklar üzerindeki baskısı

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

Ana Yemek (Bu sorulardan en az ikisini seçmelisiniz!)

- Uluslararası birlikteliklerin söz konusu anlaşmazlıkların çözümüne nasıl bir etkisi vardır?
- Söz konusu anlaşmazlıkların çözümünde uluslararası birlikteliklerin katkıları nelerdir?
- Söz konusu anlaşmazlıklara uluslararası birlikteliklerin sunduğu çözüm yolları nelerdir?
- Günümüzde ülkeler arasında yaşanan anlaşmazlıklarda ön plana çıkan mekânsal unsurlar nelerdir?
- Söz konusu anlaşmazlıklarla ilgili toplanan bilgilerden hareketle ne gibi çözüm önerileri geliştirilebilir?
- Uluslararası birlikteliklerin anlaşmazlıklara sunduğu çözümlerle ilgili mantıksal tutarsızlık ve geçersizlikler nelerdir?

Tatlı (İstersen cevaplayabilirsiniz!)

- Söz konusu anlaşmazlıklar Türkiye üzerinde nasıl bir etkiye sahiptir?
- Söz konusu anlaşmazlıkların çözümünde Türkiye nasıl bir etkiye sahiptir?
- Türkiye'yi doğrudan ilgilendiren uluslararası anlaşmazlık bölgeleri hangileridir?
- Gelecekte benzer anlaşmazlıkların yaşanma olasılığı yüksek bölgeleri nerelerdir?
- Gelecekte hangi bölgelerde ve ne tür mekânsal unsurların paylaşımında daha fazla çatışma riski görülebilir?
- Gelecekte söz konusu anlaşmazlıklardan farklı olarak hangi nedenlere bağlı anlaşmazlık alanları oluşabilir?

Değerlendirme

Öğrencilerden toplanan bilgilerden hareketle söz konusu anlaşmazlık bölgesiyle ilgili poster hazırlamaları istenir (**ÜF1**).

İsteyen öğrencilerin ürünleri sınıfta sergilenir. Öğrencilerden, sergilenen ürünleri incelemesi istenir. Öğrenciler inceledikleri ürünlerin yanına yapışkan notlar ile yorumlarını ve sorularını yazar. Ürünleri hazırlayan öğrenciler sorulara cevap verir.

Posterler kontrol listesiyle, grup çalışması ve galeri yürüyüşü etkinliği ise öz ve akran değerlendirme aracı kullanılarak değerlendirilebilir. Örnek kontrol listesi ekte verilmiştir. Öz ve akran değerlendirme aracı hazırlanırken "Coğrafya Sınıf İçi Değerlendirme Öğretmen Rehber Kitabı"nda bulunan örneklerden yararlanılabilir (<http://meb.ai/UW8PWDJ>).

Kullanılan Evrensel Tasarım Öğeleri

- İçeriği anlamayı kolaylaştırmak için simgeler ve görsel ipuçları kullanma
- Erişilebilir teknoloji araçları (ekran okuyucular, özel klavyeler vb.) sağlama
- Sınıf içinde hareket edebilecekleri ve rahat edebilecekleri bir düzen oluşturma
- Sessiz çalışma alanları ve bireysel çalışma seçenekleri sunma
- Öğrencilere proje, sunum veya sözlü sınav gibi farklı görev tamamlama seçenekleri sunma
- Alternatif değerlendirme yöntemleri kullanma (uzatılmış zaman, alternatif ölçme ve değerlendirme biçimleri vb.)
- Geri bildirim ve değerlendirmelerde çoklu ortamlar kullanma (sözlü, yazılı, görsel vb.)
- Öğrencilere kendi öğrenme hızlarında ilerleme fırsatı sunma

12.SINIF - FARKLILAŞTIRILMIŞ ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİ

KONTROL LİSTESİ

Aşağıdaki form yapılan çalışmaları değerlendirmek için örnek olması amacıyla hazırlanmıştır.

Ölçüt	Evet	Hayır
Poster şablonu kullanılmış ve poster öğrenciler tarafından tasarlanmıştır.		
Postere ilgi çekici başlık verilmiş ve hazırlayanlar belirtilmiştir.		
Çalışılan konu kısaca tanımlanmıştır ve amaç belirtilmiştir.		
Başlık ve alt başlıklar açık ve toplanan bilgilerle desteklenmiştir.		
Toplanan bilgiler kısa, sade ve açık şekilde verilmiştir.		
Yapılan çalışmadan çıkarılan sonuçlara yer verilmiştir.		
Yararlanılan kaynaklar kısaca belirtilmiştir.		
Görünüm, yazı düzeni, vurgu, grafik, görsel gibi tasarım öğelerinde dikkat edilmiştir.		

